poșta redacției

RELAȚIILE KURDO-IRAKIENE

Mihali Toader, Titieni, Borșa, jud. Maramureș. Relațiile dintre autoritățile irakiene și populația kurdă par să se desfășoare normal după acordul intervenit în luna martie. Recent, revista „Jeune Afrique" a publicat un interviu al conducătorului kurd, generalul Moustapha Barzani. Întrebat care este bilanțul celor cinci luni care au trecut de la realizarea acordului, Barzani a răspuns: „Anumite articole ale protocolului de acord au fost realizate. Altele, încă nu. Mulți mercenari au fost dezarmați, cinci miniștri kurzi participă în guvern, Partidul democrat'c din Kurdistan își exercită oficial activitatea în întreaga țară. Avem relații zilnice cu guvernul. Cîteva drumuri au fost asfaltate și lărgite. Funcționari care ni se alăturaseră, au fost reprimiți în funcțiile lor, în cadrul administrației, armatei și poliției. Cred că există proiecte de reconstrucție a unor sate care au fost distruse. A început realizarea reformei agrare. Acestea sînt punctele cele mai importante".

Nicolae Eftimie, Galați. 1) Partidul African al Independenței Guineei și Capului Verde (P.A.I.G.C.) a fost întemeiat în deceniul șase. În anul 1955, un grup de funcționari, studenți și reprezentanți ai altor pături sociale au creat Mișcarea pentru independența Guineei (M.I.N.G.) Un an mai tîrziu, la 19 septembrie, Amilcar Cabral, împreună cu alți cinci membri ai mișcării de eliberare, au creat P.A.I.G.C. După aproximativ trei ani, la 3 august 1959, în Guineea-Bissau izbucnește o revoltă care sfîrșește prin masacrul de la Pijiguiti (în care autoritățile coloniale portugheze au ucis zeci de membri ai forțelor de eliberare). Atunci, strategia forțelor de eliberare s-a schimbat. Amilcar Cabral, secretarul general al P.A.I.G.C., a proclamat la 19 septembrie „trecerea de la lupta politică la insurecția armată". 2) Forțele de eliberare din Guineea-Bissau și insulele Capului Verde dispun, în zonele eliberate, de un post de radio — „Radio Libertaçao".

INCENDIILE DIN CORSICA

I. Ursu, Bacău. 1) În cursul lunilor iulie și august, aproximativ 26 000 ha de păduri au fost devastate în Corsica de peste 400 de incendii. Regiunile care au avut de suferit cel mai mult au fost centrul și partea nordică a insulei. La jumătatea lunii septembrie, incendiile, care păreau să fi încetat, au reizbucnit cu aceeași violență. Potrivit proceselor verbale ale jandarmeriei și autorităților din zonele atinse de foc, aproximativ 86 la sută din incendii rămîn neexplicabile. 2) După acuzarea pentru „neglijență nescuzabilă", la sfîrșitul lunii iulie, a doi foști miniștri (Juan José Espinosa — fost ministru de finanțe și Faustino Garcia — fost ministru al comerțului), Curtea supremă spaniolă a făcut un pas hotărîtor în afacerea Matesa — potrivit comentatorilor — prin ridicarea imunității parlamentare a lui Mariano Navaro Rubio, fost ministru de finanțe și implicat în această afacere. Urmează judecarea înalților funcționari care, datorită neglijenței sau altor motive necunoscute încă instanței, au dat întreprinderii de textile „Matesa" posibilitatea să-și însușească, între 1965 și 1969, opt sute de milioane de franci.

Val Cicoare, Pitești; Ștefan Bădescu, com. Siria, jud. Arad; Horia Oprescu, București; Ioan Olaru, Chitid, jud. Hunedoara. Consultînd articolele în legătură cu situația din Orientul Apropiat publicate în ultimele numere ale revistei noastre, veți găsi răspunsuri la multe din întrebările dv.

I. Vlad, Tîrgoviște. Procesul lui Hugh Addonizio, fostul primar al orașului Newark (statul New Jersey) s-a încheiat. Addonizio a fost condamnat de un tribunal federal la zece ani închisoare și o amendă de 25 000 de dolari. Se știe că principala acuzație pentru care Hugh Addonizio a apărut în fața tribunalului federal a fost însușirea de fonduri destinate lucrărilor publice.

UTTAR PRADESH

Vasile Neagu, Simeria. Statul Uttar Pradesh este cel mai populat din întreaga Indie (73,7 milioane locuitori), cu o densitate de 251 locuitori pe kilometru pătrat. Regiunea este esențialmente agricolă, gradul de industrializare fiind extrem de scăzut. Orașul Kanpur (971 000 locuitori), supranumit și „Manchesterul indian", este cel mai important centru urban și al patrulea centru manufacturier din India. Capitala statului este orașul Lucknow (656 000 locuitori). Statul Uttar Pradesh dispune de un sistem legislativ bicameral.

ÎNTRE HAGA ȘI DJAKARTA

Gh. Bădescu, Craiova. Indonezia a obținut independența în anul 1949. Partea occidentală a Noii Guinee, cunoscută sub numele de Irianul de Vest, avea să rămînă încă, mai mult de un deceniu, sub ocupația olandeză. În toată această perioadă, relațiile dintre Olanda și Indonezia s-au înrăutățit. În anul 1960, relațiile diplomatice dintre cele două state au fost întrerupte. În 1962 a intervenit un acord, semnat la New York, prin care Olanda se angaja să-și retragă trupele din Irianul de Vest, care avea să fie administrat de Indonezia. În anul următor, relațiile diplomatice între cele două țări au fost reluate dar nu a putut fi înlăturată multă vreme o anumită suspiciune existentă de ambele părți. Recenta vizită a generalului Suharto, președintele Indoneziei, la Haga a fost interpretată ca marcînd o destindere și începutul unei etape noi în relațiile dintre cele două țări. Vizita președintelui indonezian urma să se desfășoare timp de mai multe zile, dar din pricina manifestațiilor organizate înainte de sosirea lui Suharto (care au continuat și în timpul vizitei) a unor locuitori ai insulei Amboine (din arhipelagul Moluce de Sud), refugiați în Olanda, călătoria generalului Suharto s-a redus la o singură zi. Manifestațiile de la Haga au reflectat nemulțumirea unei părți a locuitorilor din insulele Moluce de Sud față de autoritățile de la Djakarta. Manifestanții au cerut independența insulei și proclamarea unei republici a Molucelor de Sud.

Gh. Diaconu, București. În timpul ciocnirilor armate dintre forțele regale iordaniene și comandourile palestiniene aflate în Iordania, Georges Habache, conducătorul Frontului pentru eliberarea Palestinei (F.P.L.P.) se afla în străinătate.

ROTHENBURG ȘI CAPRICIILE DESTINULUI

Orașul milenar Rothenburg din Germania federală e clădit numai din piatră și lemn. Aici aproape uiți că trăiești în secolul al XX-lea. Cum de a putut rămîne intact acest oraș medieval, păstrîndu-și toate valorile sale de artă gotică? La mijlocul lunii aprilie 1945, Rothenburgul a fost înconjurat de trupele americane. Autoritățile hitleriste hotărîseră ca orașul să se apere pînă la ultimul om. Deci, soarta lui ar fi fost pecetluită. Capriciul destinului a vrut însă că John McCloy, pe atunci subsecretar de stat la Ministerul de război american, făcînd o inspecție a trupelor de pe front, să afle că Rothenburgul va fi bombardat. Vădit emoționat, el a cerut generalului comandant al sectorului de a încerca mai întîi o negociere pentru ca orașul să nu fie distrus. El nu putea uita că, în urmă cu mulți ani, mama sa îi adusese dintr-o călătorie în Germania multe gravuri reprezentînd pitorețtile metereze din piatră, porțile și meterezele vechii cetăți. Americanii au anunțat așadar că doresc să cruțe Rothenburgul de bombardament și, după două zile de negocieri, orașul a capitulat. John McCloy este astăzi cetățean de onoare al Rothenburgului. Acest oraș a trecut prin momente grele și în timpul războiului de 30 de ani, cînd, de asemenea, a fost eliberat într-un mod cu totul aparte. În 1631 este înconjurat de armatele conduse de generalul Jean de Tilly, care promite cruțarea orașului dacă unul din locuitorii lui ar fi capabil să golească, dintr-o singură dușcă, o cană cu vin de patru litri. Un fost primar a încercat și... a reușit. Jean de Tilly nu a mai bombardat orașul, dar a cerut în schimb dreptul de a-l jefui trei zile și o răscumpărare de 20 000 taleri, 6 000 oni (veche măsură de lungime de 1,188 m) de pînză și 3 000 perechi de încălțăminte. A fost o mare jertfă pentru locuitorii Rothenburgului, din pricina căreia mai multe generații s-au văzut în imposibilitatea de a mai înălța construcții noi. Și, astfel, s-a păstrat fizionomia medievală a fostei cetăți

George BUDIȘTEANU
București

poșta redacției

„INTELSAT-IV"

Dan Șerban, Constanța. 1) Cel mai mare satelit pentru telecomunicații, „Intelsat-IV", se află în construcție și va fi lansat la începutul anului viitor pe o orbită sincronă, la 35 887 km deasupra Pămîntului. Satelitul are o înălțime de 5,50 m, un diametru de 2,44 m și poate asigura aproximativ 6 000 de convorbiri telefonice, 12 transmisiuni de televiziune în culori sau alte emisiuni video și radio. 2) Canada este o federație împărțită în zece provincii. Dintre locuitori, aproximativ unul din patru este de origine franceză. Opt din provinciile canadiene sînt practic engleze, deși cuprind o minoritate francofonă. A noua provincie (New Brunswick) este oficial engleză dar numără patruzeci la sută francofoni. Provincia Québec, cu peste cinci milioane locuitori, este singura provincie bilingvă, oficial.

REFORMA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI VEST-GERMAN

Virgil Stănescu, Cluj. Proiectul reformei învățămîntului din Republica Federală a Germaniei, prezentat de curînd în Bundestag, ar urma să fie aplicat pînă în 1980 și nu pînă în 1975. În cadrul acestui proiect se prevede : generalizarea educației preșcolare (a copiilor între 3—4 ani), fapt care atrage în mod necesar creșterea (probabil dublarea) grădinițelor de copii; reorganizarea învățămîntului școlar primar, începînd cu vîrsta admiterii la școală care va fi cinci ani și nu șase cum este în prezent ; creșterea școlarității obligatorii de la nouă la zece ani și obligativitatea examenului de la sfîrșitul studiilor — abitur I (măsura încearcă să înlăture situația actuală în care aproximativ 60 la sută din elevi părăsesc școala fără nici un fel de diplomă) ; crearea unui nou certificat — abitur II — care ar urma să fie obținut la sfîrșitul studiilor ciclului doi, atît în școlile profesionale cît și în învățămîntul general. Potrivit părerii autorilor proiectului de reformă a învățămîntului, aceste măsuri vor înlesni trecerea de la învățămîntul tehnic și profesional la cel superior. Ca atare, numărul studenților vest-germani în 1980 se va ridica la 330 000 (aproximativ un tînăr din patru).

RĂZBOIUL SUBMARIN (1914—1918 și 1939—1945)

Deși experiențele făcute pînă la începutul primului război mondial cu submarine nu fuseseră edificatoare, posibilitățile tactice ale acestui tip de navă erau supraapreciate. Succesul submarinului german U 9, care la 22 septembrie 1914 a izbutit să scufunde, unul după altul, 3 crucișătoare cuirasate engleze în largul coastei olandeze, părea să confirme cele mai optimiste așteptări. U 9 folosea totuși motoare cu petrol, ușor inflamabile, și dispunea de o rază de acțiune de abia 1 200 mile marine. La 4 februarie 1915, germanii au declarat zonă de război apele din jurul Angliei și au început prima fază a războiului submarin propriu-zis, îndreptat împotriva traficului. Procedeul de a torpila fără avertisment vasele comerciale, presupuse a transporta materiale de război, a atras însă protestul statelor neutre și al S.U.A., așa încît, la 18 septembrie 1915, spre nemulțumirea militarilor, guvernul german a oprit acțiunea submarinelor sale în Atlantic și în Marea Mînecii. Dar după bătălia din largul Iutlandei (31 mai 1916), cînd a ieșit în evidență imposibilitatea cîștigării războiului naval cu forțe de suprafață, Germania a reluat, la 9 ianuarie 1917, războiul submarin „fără cruțare", cu nădejdea de a bloca aprovizionarea insulelor engleze. Construcția de submarine a fost intensificată pînă la o medie de zece pe lună, astfel încît să se poată afla lunar în mare între 40—60 de submarine. Deplasamentele noilor tipuri au ajuns să depășească 1 500 tone, iar raza lor de acțiune a crescut la 10 000 de mile. Rezultatele nu s-au lăsat așteptate. Începînd de la 1 februarie 1917, timp de 20 de luni, au fost scufundate 5 200 000 tone de vase comerciale engleze, punctul maxim fiind atins în aprilie 1917, cu 545 000 tone. Stocurile alimentare și de carburanți din Anglia au scăzut la jumătate, iar construcția noilor nave a ajuns să acopere abia un sfert din tonajul pierdut. Cu combaterea primejdiei submarine, Amiralitatea britanică a însărcinat pe comandantul șef al flotei, amiralul John Jellicoe. Nu s-au putut adopta, desigur, dintr-odată, mijloace eficace de luptă antisubmarină dar treptat, în special cu ajutorul convoaielor organizate, mărirea simțitoare a numărului navelor militare de escortă, înzestrate cu bombe antisubmarine și hidrofoane, extinderii barajelor de mine și blocării bazelor de submarine (Zeebrügge), pierderile în tonaj au scăzut și aprovizionările au recăpătat un ritm aproape normal. Pînă la sfîrșitul primului război mondial, Germania a pus cu totul în construcție 811 submarine, din care numai 27 se găseau în serviciu în august 1914. Au fost pierdute 178 de submarine, alte 7 au fost internate în țări neutre, iar alte 14 sabordate — cu totul 199 submarine.

Declarînd, în octombrie 1940, zona insulelor engleze drept teatru de operațiuni, hitleriștii au obținut inițial succese tot prin vechile procedee de atac cu submarine izolate, care beneficiau însă de o manevrabilitate mai mare în imersiune și de torpile mai puternice, cu bătaie mai lungă. În 1942, numeroase vase au fost scufundate în preajma porturilor americane de plecare a convoaielor spre Europa. Întărirea escortelor cu distrugătoare și cu grupări aeronavale de siguranță antisubmarină îndepărtată a silit însă submarinele să nu mai acționeze izolat ci „în haite" organizate, care lansau jerbe de torpile de la distanțe relativ mari. În 1943 a fost realizată torpila acustică cu autodirijare, după zgomotul mașinilor țintei, iar în 1944, dispozitivul „schnorchel" — burlan periscopic de aspirație a aerului, care îngăduia submarinelor să rămînă mai mult de 72 de ore în imersiune fără a fi silite să revină atît de des la suprafață pentru reîncărcarea bateriei de acumulatori și ventilația compartimentelor. Doi ani „bătălia Atlanticului" a stat în cumpănă. În martie 1943, tonajul scufundat a atins 851 000 de tone. Dar și de data aceasta mijloacele de combatere s-au dovedit mai puternice. Aparatele de reperare sub apă — perifonul, sonarul — s-au perfecționat și și-au mărit bătaia, escorta aeriană continuă a convoaielor a descoperit de multe ori din vreme submarinele, procedeele de aruncare și efectul de distrugere al bombelor antisubmarine au fost mult îmbunătățite, pe scurt vînătoarea antisubmarină a izbutit să determine comandamentul german să înceteze în mai 1944 războiul submarin, din cauza pierderilor. Potențialul naval american a acoperit majoritatea pierderilor engleze de tonaj care, în 1942, depășiseră opt milioane de tone. Între 1939 și 1945, tonajul total scufundat de submarinele germane a atins 23 343 000 tone. Pentru obținerea acestui rezultat se construiseră peste 2 200 de submarine, din care s-au pierdut 832.

N. KOSLINSKI
București

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef Liviu Rodescu

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1
Telefon 17.60.10. Internațional 18.50.05. și 18.53.55
Telex 197

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

UTILAJE PRACTICE PENTRU SANTIERELE DE CONSTRUCȚII

Întreprinderea „6 MARTIE" TIMIȘOARA

REALIZEAZĂ:

– **MACARA UȘOARĂ PENTRU LUCRĂRI DE FINISAJ** sarcina maximă de ridicare 250 kg., viteza de ridicare 30 m/minut, înălțimea maximă de ridicat 35 m.

– **MACARA DE FEREASTRĂ** utilaj de mică mecanizare, pentru ridicarea materialelor (mortar, cărămidă, tencuială, dale de băi, plăci de mozaic) și aparatelor de instalații cu greutăți mai mici de 150 km.

– **TROLIU DE 150 KGF,** utilaj de mică mecanizare cu o largă utilizare la construcțiile cu mai multe etaje, pentru ridicarea materialelor și diferitelor obiecte la etaje superioare, care nu depășesc 150 kgf.

Pentru relații și informații mai amănunțite vă rugăm să vă adresați la :

Întreprinderea „6 Martie"–Timișoara, calea Circumvoluțiunii nr. 8–12 ; căsuța poștală nr. 154 ; adresa telegrafică – „6 Martie" – Timișoara : telefon – 1 77 61, 1 77 62, 1 77 63.

FABRICA DE MASE PLASTICE

„VIITORUL"

ORADEA

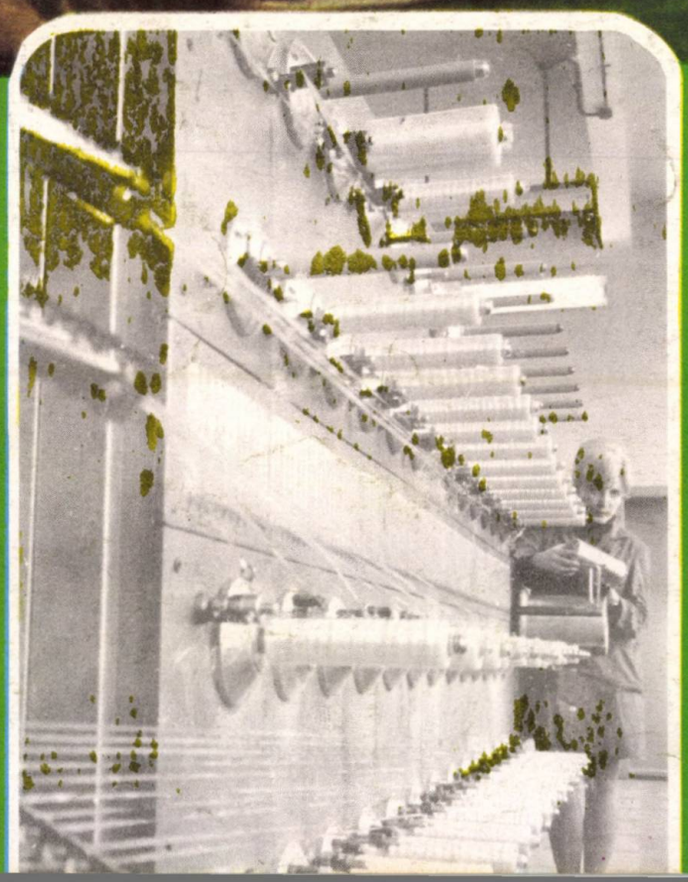

produce:

• fire şi odgoane pentru plase pescăreşti • periuţe de dinţi • rafie artificială • pahare vacuumate • tocuri din material plastic pentru pantofi

Lei 2

LUMEA

CABINETUL DE LECTURĂ
BIBLIOTECA
SIBIU

Nr. 41 *8 octombrie 1970*

O. N. U.

La încheierea dezbaterilor generale

Arhitectura mileniului trei

În timpul convorbirii dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și ministrul afacerilor externe al R.D. Germane, Otto Winzer, cu prilejul vizitei oficiale a acestuia în țara noastră

Sofia. Întrevedere între primul ministru bulgar Todor Jivkov și premierul turc Suleyman Demirel

La Konstanza (R.F.G.) se desfășoară, în prezența a peste 1 000 de specialiști din 30 de țări, printre care și România, al 21-lea Congres internațional de astronautică. În imagine, de la stînga la dreapta, cosmonauții americani și sovietici Lovell, Nikolaev, Swigert, Sevastianov, Haise, Egorov și Mc.

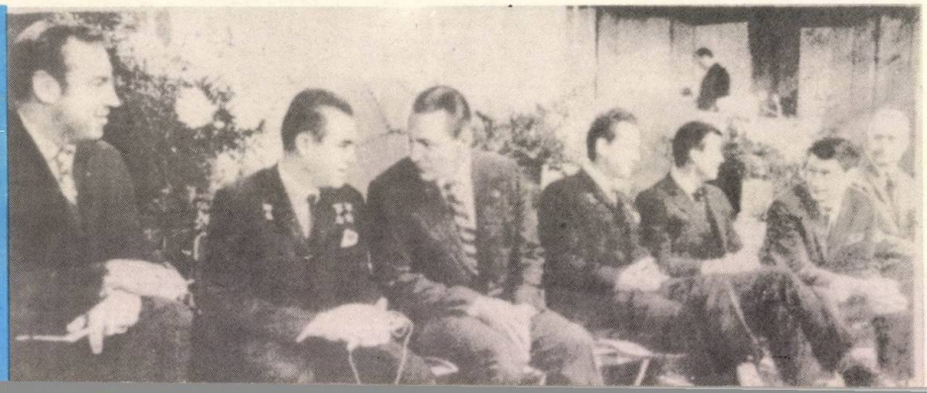

CABINETUL DE PARTID
BIBLIOTECA
SIBIU

LUMEA

Nr. 41 (363) — 8 octombrie 1970

sumar

CONVORBIRI, INTERVIURI

2 OTTO WINZER, ministrul afacerilor externe al Republicii Democrate Germane.
15 JOHN SPARKMAN, președintele Grupului american al Uniunii interparlamentare.

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

4 MOSCOVA. Vizita președintelui Pompidou în U.R.S.S. *Silviu Podină.*
4 BELGRAD. Călătoria președintelui Tito în Belgia. *George Ionescu.*
5 SOFIA. Relații bulgaro-turce. *Gheorghe Ieva.*
6 VARȘOVIA. Convorbirile polono—vest-germane. *Iosif Dumitrașcu.*
7 HELSINKI. Dialog finlandezo-cehoslovac. *Ileana Nicolaescu.*
8 Norvegia și securitatea europeană. *Dag Halvorsen.*
9 NEW YORK. O.N.U. Dezbaterile generale și cei trei „D". *Constantin Alexandroaie.*
11 Orientul Apropiat. Consultări politice și diplomatice. *Rodica Georgescu.*
12 Reflecții după conferința laburistă. *Frank Allaun.*
14 Italia. A doua scadență. *Rodica Dumitrescu.*
20 Bolivia. Militari contra militari. *Anca Voican.*
21 Columbia. Ultima rundă a „marii coaliții". *A. Covan.*
22 Hijack : violență la mare altitudine. *Mihai Matei.*
24 Arhitectura celui de-al 3-lea deceniu. *Mircea Grigorescu.*

PRIMA EDIȚIE A TÎRGULUI INTERNAȚIONAL — BUCUREȘTI

16 Comerț — cunoaștere — cooperare.
17 Tradiții vechi și istorie nouă. *Ilie Șerbănescu.*

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

26–30 Mejdunarodnaia Informația, Le Monde, Relazioni Internazionali, Siempre, Rinascita. The Times.

PROFIL

30 ANWAR EL SADAT, președintele interimar al R.A.U.

POȘTA REDACȚIEI (31–32)

SĂPTĂMÎNA trecută, principalul eveniment diplomatic pentru țara noastră l-a constituit parafarea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Republica Democrată Germană, parafare prilejuită de recenta vizită a ministrului de externe al Republicii Democrate Germane, Otto Winzer, care a avut amabilitatea de a ne acorda un interviu **(pag. 2).**

Europa este, în această săptămînă, teatrul unor deosebit de importante și semnificative întîlniri între Est și Vest. Pe agenda contactelor la nivel înalt se înscriu vizita președintelui Franței, Georges Pompidou, la Moscova, prezența la Bruxelles a președintelui R. S. F. Iugoslavia, Iosip Broz Tito, și călătoria la Sofia a președintelui Turciei, Suleyman Demirel. Corespondențe din țările respective oglindesc, în numărul de față al revistei **(pag. 4),** aportul fiecăreia dintre aceste vizite la marele și intensul dialog intereuropean. Pe aceeași linie a contribuției la destindere, se înscrie vizita președintelui Ludvik Svoboda în Finlanda, precum și reluarea tratativelor polono—vest-germane, care se apropie de faza finală **(pag. 6).**

Alte evenimente europene pe care le supunem atenției cititorilor noștri sînt în directă legătură cu două schimbări de guvern intervenite în cursul acestei veri. În Anglia a avut loc prima conferință laburistă de la pierderea puterii de către partidul condus de Harold Wilson **(pag. 12).** În Italia „cabinetul economic" a adoptat măsuri de austeritate care au stîrnit reacții previzibile și cu implicații de perspectivă **(pag. 14).**

In Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite s-a încheiat dezbaterea generală. Corespondența noastră de la New York **(pag. 9)** prezintă o sinteză a marilor probleme — dezarmarea, dezvoltarea, decolonizarea — care au constituit punctele de reper ale acestui cuprinzător schimb de vederi anual. Peste cîteva zile începe *sesiunea jubiliară a O.N.U.*, cu participarea a numeroși șefi de state și guverne. Evenimentul va fi urmărit cu maximă atenție de opinia publică mondială. În intenția de a vă oferi o imagine cît mai cuprinzătoare despre Organizația Națiunilor Unite la cea de-a 25-a aniversare a ei, am pregătit, pentru numărul viitor, un amplu capitol în care vom prezenta geneza, structura și modul de funcționare a O.N.U., unele evenimente semnificative din viața și activitatea Organizației. Intenționăm să consacrăm și pe viitor suplimente sau secțiuni speciale unor mari probleme contemporane.

Sosirea la Moscova a președintelui Georges Pompidou. Pe aeroport, Leonid Brejnev, Nikolai Podgornîi și Alexei Kosîghin l-au întîmpinat pe șeful statului francez. (În pag. 4 : o corespondență din Moscova despre desfășurarea vizitei)

Otto WINZER

ministrul afacerilor externe
al Republicii Democrate
Germane

R. D. Germană — succese şi perspective

Recenta vizită în ţara noastră a ministrului de externe al Republicii Democrate Germane, Otto Winzer, ne-a prilejuit constatarea evoluţiei ascendente a relaţiilor dintre România şi Republica Democrată Germană, a îmbucurătoarelor perspective ce se deschid colaborării dintre cele două ţări în multiple domenii de activitate. Un exemplu ilustrativ al acestui curs pozitiv l-a oferit parafarea, cu ocazia vizitei ministrului de externe al Republicii Democrate Germane la Bucureşti, a tratatului de prietenie, colaborare şi asistenţă mutuală între cele două ţări. Desfăşurate într-o atmosferă de prietenie, cordialitate şi înţelegere reciprocă, întrevederile dintre miniştrii de externe, Corneliu Mănescu şi Otto Winzer, au relevat — aşa cum se subliniază şi în comunicatul comun dat publicităţii la încheierea vizitei — faptul că relaţiile dintre cele două ţări se dezvoltă continuu, pe baza principiilor internaţionalismului socialist, avantajului reciproc şi întrajutorării tovărăşeşti, respectării suveranităţii şi independenţei, egalităţii în drepturi şi neamestecului în treburile interne. În cadrul convorbirilor s-a apreciat, în mod deosebit, importanţa folosirii tuturor posibilităţilor de dezvoltare a cooperării în producţie, în cercetarea ştiinţifică şi în alte sectoare. Cum era şi firesc, cei doi miniştri au abordat, de asemenea, o sferă largă de probleme internaţionale, cu precădere cele privind realizarea securităţii europene. Propunerea de a se convoca o conferinţă general-europeană, la care să participe toate statele interesate, pe bază de deplină egalitate în drepturi, a constituit una din temele principale de discuţie, cele două părţi exprimîndu-şi hotărîrea de a contribui activ şi de a sprijini eforturile îndreptate în acest sens. În turul de orizont al evenimentelor şi problemelor internaţionale actuale, la care au procedat cele două părţi, un loc anume l-au ocupat, alături de alte chestiuni, şi situaţia din Orientul Apropiat şi din Indochina. Convorbirile au pus, în acelaşi timp, în lumină — acum, în anul jubiliar al O.N.U. — necesitatea creşterii rolului Organizaţiei Naţiunilor Unite în viaţa internaţională, importanţa respectării principiilor Cartei O.N.U. şi a traducerii în fapt a ideii universalităţii acestui înalt for internaţional.

Vizita ministrului de externe Otto Winzer precede, cu numai cîteva zile, un eveniment de adîncă semnificaţie în viaţa Republicii Democrate Germane: a XXI-a aniversare a înfiinţării sale. În intenţia de a oferi cititorilor revistei „Lumea" o imagine mai amplă a succeselor pe diferite planuri ale R.D. Germane, am folosit această ocazie pentru a-i adresa prima întrebare, în cadrul unui interviu pe care d-sa a avut amabilitatea să-l acorde redactorului nostru, Radu Pascal.

— Peste cîteva zile, se va marca sărbătoarea naţională a Republicii Democrate Germane. În cei 21 de ani de la înfiinţarea sa, Republica Democrată Germană a înregistrat remarcabile succese în toate domeniile de activitate ale vieţii sociale, economice şi politice. Sînteţi amabil să ne vorbiţi despre realizările cele mai importante pe care le-a obţinut în aceşti ani ţara dv. ?

— În ultimii ani, Republica Democrată Germană a trecut la construirea societăţii socialiste dezvoltate. Formarea unei structuri a economiei naţionale care să corespundă cerinţelor revoluţiei tehnico-ştiinţifice şi diviziunii socialiste internaţionale a muncii face progrese vizibile în Republica Democrată Germană. Astfel, în ultimii ani, au fost înfiinţate ramuri industriale cu totul noi. Cu şase ani în urmă, am pus bazele petrochimiei, care se dezvoltă rapid, în special pe baza livrărilor de ţiţei sovietic.

În numai trei ani am dezvoltat ramura industrială producătoare de instalaţii pentru prelucrarea electronică a datelor şi de utilaj electronic. În construcţiile pe bază de metale uşoare se pot semnala realizări la nivelul mondial în ce priveşte montajul halelor şi construcţia de întreprinderi.

Volumul comerţului exterior se ridică la aproximativ 35 miliarde mărci valută, dintre care ţărilor membre ale C.A.E.R. le revin circa 24 miliarde mărci valută. În 1969, pentru prima dată, venitul naţional a depăşit nivelul de 100 miliarde mărci.

În vara şi iarna trecută a fost necesară depunerea unor mari eforturi în industrie şi agricultură, datorită condiţiilor climaterice extrem de nefavorabile. Numai în iarna care a trecut pierderile materiale s-au ridicat la peste 3 miliarde mărci. În ciuda acestor condiţii naturale nefavorabile, planul pe 1969 şi planul pe primul semestru al anului 1970 au fost îndeplinite.

Bilanţul politicii externe este şi el remarcabil. Numai în acest an, şapte state au stabilit relaţii diplomatice cu Republica Democrată Germană. Astfel, în prezent, R. D. Germană are relaţii diplomatice cu 27 de state şi relaţii pe plan guvernamental cu alte 15 ţări. În aceste ţări trăieşte 60 la sută din populaţia lumii.

Cererea îndreptăţită a Republicii Democrate Germane de a fi primită ca membră în Organizaţia Naţiunilor Unite şi în organismele specializate ale acesteia găseşte un sprijin tot mai puternic. Numai o minoritate se mai pronunţă încă direct — aşa cum a demonstrat exemplul U.N.E.S.C.O. — împotriva participării Republicii Democrate Germane pe bază de egalitate în drepturi. Cu această ocazie, aş dori să exprim conducerii de partid şi de stat române, mulţumirile Republicii Democrate Germane pentru sprijinul pe care l-a acordat şi îl acordă luptei Republicii Democrate Germane pentru recunoaşterea în conformitate cu normele de drept internaţional, de către toate statele, şi pentru participarea la activitatea organizaţiilor internaţionale. Cu ajutorul şi cu sprijinul statelor prietene, Republica Democrată Germană va duce această luptă spre succes.

— În lumina prezentei vizite pe care o faceţi în ţara noastră şi a convorbirilor pe care le-aţi avut cu acest prilej, cum apreciaţi evoluţia relaţiilor bilaterale pe multiple planuri dintre Republica Democrată Germană şi Republica Socialistă România ?

— Am venit cu plăcere în România şi sînt foarte mulţumit de rezultatele vizitei mele. Convorbirile cu secretarul general al Partidului Comunist Român şi preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, cu prim-vicepreşedintele Consiliului de Miniştri, tovarăşul Ilie Verdeţ, şi cu ministrul afacerilor externe a ţării dv., tovarăşul Corneliu Mănescu, au fost foarte utile. Ele corespund relaţiilor bune dintre cele două ţări socialiste aliate ale noastre.

Colaborarea dintre R. D. Germană şi Republica Socialistă România cunoaşte o dezvoltare îmbucurătoare. În acest sens, pentru a da numai un singur exemplu, menţionez dezvoltarea schimburilor de mărfuri dintre statele noastre, care, în ultimii doi ani, a ajuns la 144 la sută şi, în perioada de perspectivă 1971—1975, se va ridica la 170 la sută faţă de 1966-1970.

Schimbul de experienţă dintre instituţiile de stat şi organizaţiile sociale cu privire la problemele construirii sistemului socialist şi înfăptuirii revoluţiei tehnico-

științifice a atins, în ultimii ani, o amploare remarcabilă.

Ne bucură amplul schimb de delegații și extinderea colaborării dintre oamenii de știință, pedagogii și oamenii de cultură, precum și schimburile în domeniul cultural dintre Republica Democrată Germană și Republica Socialistă România.

După cum știți, în timpul vizitei mele a fost parafat Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală care va fi încheiat în perioada următoare între Republica Democrată Germană și Republica Socialistă România. După semnarea sa, acest tratat va constitui un document de o deosebită importanță. El oferă baza pentru o treaptă superioară a colaborării în toate domeniile vieții sociale. Sînt convins că, în acest mod, vor fi stimulate legăturile multiple existente între cele două țări. Totodată, tratatul va avea o influență favorabilă asupra unității și coeziunii țărilor noastre.

Vizita mea în Republica Socialistă România și convorbirile cu reprezentanți de frunte ai statului dv. au oferit, de asemenea, posibilitatea de a face un schimb de păreri cu privire la probleme internaționale, în special asupra securității europene. Ambele părți și-au reafirmat opinia că pregătirea unei conferințe general-europene de securitate, cu scopul unei convocări cît mai grabnice și fără condiții preliminare, prezintă o importanță esențială.

În prezent, există condiții favorabile pentru ca, la o conferință de securitate europeană, să se facă primii pași importanți în direcția creării unui sistem de securitate europeană. Tratatul dintre U.R.S.S. și R.F.G. aduce o contribuție esențială la mișcarea pentru securitatea europeană.

Firește, nu trebuie să se treacă cu vederea faptul că adversarii unei conferiențe pentru securitatea europeană nu au depus armele. Rezistența anumitor cercuri ale N.A.T.O. și, în special, a forțelor de dreapta din Germania occidentală, față de o conferință pentru securitatea europeană, are drept scop fie de a îngreuna ținerea unei astfel de conferințe prin condiții preliminare, fie să o facă total irealizabilă.

Cu atît mai mare este importanța acțiunilor unanime ale țărilor socialiste din Europa în vederea convocării unei conferințe pentru securitatea europeană, la a cărei pregătire și înfăptuire să participe, cu drepturi egale, toate statele europene.

Popoarele Europei sînt direct interesate în asigurarea securității continentului nostru, de pe care au izbucnit două războaie mondiale. Așadar, convocarea grabnică a acestei conferințe constituie o importantă problemă a politicii de destindere, prin faptul că, astfel, rezultă necesitatea ca toate statele europene să conlucreze la stabilirea unei baze general-acceptabile relațiilor reciproce și colaborării pașnice. Succese în această direcție ar facilita, în mod esențial, soluționarea altor probleme.

— Vizita în România v-a prilejuit, tovarășe ministru, o serie de contacte, întîlniri, discuții cu diverse personalități din țara noastră și, de asemenea, vizitarea unor importante obiective economice și culturale din România. Care sînt impresiile dv. acum, spre sfîrșitul vizitei în Republica Socialistă România?

— M-am referit mai înainte la convorbirile cu conducătorii de partid și de stat. Vizitele făcute la București și la Pitești mi-au oferit în plus ocazia ca, în cadrul unor convorbiri cu activul de partid, din organele de stat și din economie, să mă informez multilateral. O impresie deosebit de pregnantă ne-a făcut-o atît mie cît și tovarășilor care m-au însoțit, dezvoltarea dinamică a economiei Republicii Socialiste România. Ea este determinată de succesele oamenilor muncii români în construirea socialismului, sub conducerea Partidului Comunist Român.

La aceasta aș adăuga impresiile despre dezvoltarea culturală a României ; astfel, am avut prilejul să fac o incursiune interesantă în istoria poporului român, în bogăția culturii sale și, totodată, să-mi formez o imagine despre grija pe care o manifestă partidul și statul în acest domeniu.

În afară de aceasta, m-au impresionat profund sinceritatea oamenilor muncii români și solidaritatea lor cu Republica Democrată Germană. Apreciez această atmosferă prietenească drept expresie a strînsei alianțe dintre popoarele României și Republicii Democrate Germane.

În încheiere, aș dori să transmit, prin intermediul revistei dv., oamenilor muncii din Republica Socialistă România, cele mai bune urări de noi succese în construirea societății socialiste multilateral dezvoltate și în lupta pentru pace.

La pupitrul de comandă al lui „Robotron 300", unul din calculatoarele electronice produse de uzina Rafena din Radeberg (R. D. Germană)

reflector

FRANȚA : SFÎRȘITUL VACANȚEI PARLAMENTARE

Membrii Adunării Naționale s-au reîntîlnit la sfîrșitul săptămînii trecute într-o primă ședință. Deși pe convocare, în afară de înștiințarea că Adunarea de la Palatul Bourbon își reia activitatea la 2 octombrie, nu scria decît „Ordinea de zi : fixarea ordinii de zi", numărul deputaților prezenți a fost destul de mare.

Pe băncile deputaților majorității se remarca prezența primului ministru Jacques Chaban-Delmas. Intervalul în limitele căruia un membru al guvernului, ales deputat, trebuie să opteze între cele două funcții, este de o lună : premierul francez — care a anunțat că rămîne în fruntea cabinetului — poate deci, pînă la 20 octombrie, să ia loc pe banca deputaților, subliniind astfel recentul său succes electoral, de la Bordeaux.

Rezultatele alegerilor parțiale din 20 septembrie se oglindesc și în raporturile dintre deputații socialiști și cei radicali. În Adunarea Națională, grupurile parlamentare ale celor două partide sînt asociate. Dar socialiștii păstrează vie amintirea violenței cu care i-a tratat în timpul campaniei electorale de la Bordeaux — și pentru că nu l-au sprijinit, și pentru a inspira încredere alegătorilor de tendințe centriste — secretarul general al radicalilor, Jean-Jacques Servan-Schreiber. Mulți dintre ei cer, pentru menținerea cooperării parlamentare, dezavuarea de către radicali a aprecierilor lansate de către secretarul lor general. Radicalii nu apreciază nici ei în unanimitate „stilul J.—J. S.—S.", dar nu acceptă ca o altă formație politică să-i împartă în radicali „buni" și radicali „răi" : ei vor asocierea globală a deputaților lor cu grupul socialist (avînd în vedere și apropierea alegerilor municipale, în care se tem de tradiția listelor comune ale socialiștilor cu comuniștii). Observatorii notează că Maurice Faure, președintele partidului radical, a preferat să preia el însuși succesiunea lui Felix Gaillard, decedat, în comisia financiară a Adunării, deși era notoriu că J.-J. Servan-Schreiber, aspira la acest fotoliu. Se spune că fostul director al „Express"-ului privește acum către comisia de politică externă.

CONFERINȚA F.A.O. PENTRU AFRICA

La Alger s-au încheiat recent lucrările celei de a șasea Conferințe F.A.O. pentru Africa, organizată la nivel ministerial. De-a lungul a nouă zile de dezbateri au fost examinate rapoartele întocmite de comitetele de resort ale F.A.O. referitor la situația alimentară în țările continentului african și măsurile preconizate pentru combaterea subalimentației ce continuă să rămînă un fenomen caracteristic pentru o serie de state africane. La încheierea dezbaterilor au fost adoptate o serie de recomandări și rezoluții care vor fi supuse spre aprobare Consiliului F.A.O., ce se va întruni în noiembrie la Roma.

Corespondență
din Moscova
de la Silviu Podină

Vizita președintelui Pompidou în U. R. S. S.

Vizita președintelui Pompidou în U.R.S.S. a început marți la prînz. În capitala sovietică evenimentul este apreciat a fi de primă importanță nu numai pentru dezvoltarea în continuare a bunelor relații existente între Uniunea Sovietică și Franța, dar și pentru consolidarea în Europa a legăturilor bazate pe încredere și colaborare multilaterală între popoare. Cu privire la această vizită, tovarășul Leonid Brejnev declara în cuvîntarea pe care a rostit-o la Baku săptămîna trecută : **„În politica îndreptată spre întărirea păcii și securității în Europa, Uniunea Sovietică acordă un loc de seamă colaborării cu Franța... Noi intenționăm să facem și de aci înainte tot ce depinde de noi pentru dezvoltarea mai departe și adîncirea relațiilor sovieto-franceze pe o bază trainică, de nădejde".**

În interviul pe care televiziunea sovietică i l-a solicitat în ajunul vizitei, președintele Pompidou a declarat la rîndu-i că această călătorie **„va arăta, înainte de toate, că Franța rămîne fidelă politicii definite de generalul de Gaulle, al cărei scop este consolidarea înțelegerii și cooperării între toate statele europene, din Apus și din Răsărit, și în primul rînd între Franța și Uniunea Sovietică".** Președintele și-a exprimat nădejdea că întrevederile și convorbirile cu conducătorii sovietici vor permite nu numai adîncirea relațiilor bilaterale dintre Franța și U.R.S.S. dar și efectuarea unei largi treceri în revistă a problemelor lumii contemporane. El a subliniat : **„Șansele unui viitor pașnic pentru Europa stau în înmulțirea legăturilor de toate felurile, în eliminarea progresivă a cauzelor de tensiune — și, pentru aceasta, în recurgerea sistematică la negocieri. Să renunțe definitiv toată lumea la folosirea forței, toate țările să poată trăi și acționa liber și în deplină independență, contactele umane să se dezvolte și ele — și pacea va triumfa".**

Colaborarea dintre Franța și U.R.S.S. s-a dezvoltat fructuos, mai cu seamă în ultimii ani, după vizita în Uniunea Sovietică a generalului de Gaulle și semnarea declarației comune sovieto-franceze în iunie 1966. Această declarație a pus bazele unei colaborări largi, sistematice și multilaterale. Au urmat consultări politice regulate între conducătorii celor două țări. Un asemenea schimb de păreri a avut loc în luna iunie a acestui an cu prilejul vizitei la Paris a lui Andrei Gromîko, ministrul afacerilor externe al U.R.S.S. cînd au fost examinate probleme ale relațiilor bilaterale sovieto-franceze și unele probleme internaționale de interes comun, cînd a fost perfectată și actuala vizită în U.R.S.S. a președintelui Georges Pompidou. Consultările politice sovieto-franceze sînt apreciate de către ambele părți ca deosebit de utile. Ele duc la creșterea încrederii reciproce, permit părților să facă schimburi de păreri asupra problemelor actuale ale vieții internaționale, să se informeze reciproc asupra pozițiilor lor. Tot în 1966 a fost semnat un acord sovieto-francez de colaborare economică și tehnico-științifică. În cei patru ani care s-au scurs de atunci au fost obținute rezultate remarcabile și în acest domeniu al relațiilor dintre cele două țări, rezultate care dovedesc cu prisosință posibilitățile și perspectivele largi existente în acest domeniu în folosul ambelor țări.

Vizita președintelui statului francez în U.R.S.S. va dura pînă la 13 octombrie. Programul ei prevede, în afara acțiunilor protocolare, convorbiri cu conducătorii sovietici în zilele de 6, 7 și 13 octombrie — cînd se vor încheia prin adoptarea unui comunicat comun. Tot în ultima zi a vizitei, Georges Pompidou va lua cuvîntul la posturile de radio și televiziune sovietice. În cursul zilei de joi 8 octombrie, înaltul oaspete va face o vizită la cosmodromul Baikonur din Kazahstan, în zilele de 9 și 10 octombrie se va afla la Novosibirsk, unde va face un popas și la „Akademgorodok", capitala științifică a Siberiei. La 10 octombrie președintele Pompidou va sosi la Taşkent, unde se va întîlni cu conducătorii Uzbekistanului, iar la 11 octombrie va vizita celebrele monumente istorice de la Samarkand. La 12 octombrie, reîntors la Moscova, președintele Franței se va întîlni cu savanți sovietici la Academia de Științe a U.R.S.S.

În încheierea interviului acordat televiziunii sovietice, președintele Georges Pompidou, amintind frăția de arme din anii luptei împotriva nazismului, a spus : **„Astăzi nu pentru război ne unim eforturile, ci avem de muncit împreună pentru pace. Acesta este scopul vizitei mele : relațiile dintre cele două țări ale noastre să fie un element important al păcii în Europa și în întreaga lume, pentru că și dv., sînt convins, doriți, ca și toate popoarele, pacea".** În același spirit, oaspetele a declarat în toastul rostit marți seara la dineul de la Kremlin : **„Obiectivul nu constă în a transpune politica blocurilor în interiorul Europei, ci în a da continentului nostru întreaga conștiință a personalității sale și încrederea în viitorul său".**

Președintele Franței răspundea astfel toastului ridicat în cinstea sa de tovarășul Nikolai Podgornîi, care subliniase cu acest prilej **că relațiile de colaborare sovieto-franceze constituie un bun exemplu de relații între state cu orînduiri diferite.** De altfel, marți, toate ziarele sovietice subliniau de asemenea caracterul pozitiv al acestor relații, exprimîndu-și convingerea că tratativele care vor avea loc cu prilejul vizitei președintelui Pompidou în U.R.S.S. vor marca o nouă etapă în dezvoltarea prieteniei dintre cele două țări.

Moscova, 6 octombrie

Corespondență din Belgrad
de la George Ionescu

Călătoria președintelui Tito în Belgia

Deși la început, turneul vest-european al președintelui Iosip Broz Tito, turneu care a debutat cu actuala călătorie în Belgia, va continua cu etapa luxemburgheză și mai tîrziu cu cea olandeză, oferă de pe acum o suită cuprinzătoare de elemente vizînd semnificația lui. În calendarul autumnal al activității diplomatice iugoslave, acest itinerar degajă în mod pregnant, alături de alte manifestări, însemnătatea de prim ordin a componentei europene a politicii externe iugoslave. Observatorii politici evocă în legătură cu acest fapt o declarație recentă a președintelui iugoslav : **„Noi** — arăta Iosip Broz Tito — **acordăm o mare importanță proceselor pozitive care se desfășoară actualmente în Europa, nu numai datorită destinderii pe acest continent, dar de asemenea din cauza influențelor pozitive pe care el le poate exercita asupra situației din lume în general. În mod practic, el poate să**

faciliteze mult soluționarea problemelor internaționale aflate în suspensie".

Or, numitorul comun al comentariilor presei iugoslave cu privire la semnificația vizitei actuale în Belgia îl constituie tocmai aprecierea că acest eveniment exprimă dorința celor două țări de a-și aduce o contribuție cît mai rodnică la cooperarea europeană în general, ca și năzuința lor de a dezvolta pe plan larg relațiile bilaterale. Preocupările comune ale Iugoslaviei și Belgiei privind evoluția politică pozitivă pe continentul european s-au evidențiat, de altfel, și cu prilejul vizitei din vară, la Belgrad, a ministrului de externe belgian, Pierre Harmel. Comunicatul comun iugoslavo-belgian, dat publicității la sfîrșitul vizitei lui Harmel, atesta angajamentul reciproc de a contribui pe căi bilaterale la crearea unui climat favorabil desfășurării conferinței cu privire la securitatea europeană, astfel încît ea să-și aducă o contribuție majoră la întărirea colaborării internaționale și a păcii în lume.

De altfel, omologul iugoslav al ministrului de externe belgian, Mirko Tepavaț, caracterizînd atunci în Skupștină momentul politic internațional, constata că, în ultima vreme, sub diverse forme și în domenii multiple, s-au conturat o serie de tendințe politice cu caracteristici noi și importante, care pot deschide perspective vaste pentru o dezvoltare pozitivă a raporturilor în Europa. În același context, Mirko Axentevici, redactor al agenției „Taniug", constata zilele trecute: **„Continentul european traversează în momentul de față una din rarele perioade întretesute de nenumărate inițiative în favoarea destinderii și creării unei atmosfere favorabile păcii. Vechiul continent, după ce vreme îndelungată a fost teatrul unor grave sechele ale conflagrației mondiale, încordării și războiului rece, pare că a început să se transforme".**

În acest context, vizita șefului statului iugoslav, începută la 6 octombrie în Belgia, este consemnată ca un fapt circumscris sferei preocupărilor tot mai multor țări de a contribui la lărgirea colaborării internaționale. Evenimentul este apreciat de ziarul „Viesnik" din Zagreb ca **„reciproc profitabil nu numai celor două țări, dar și comunității internaționale, căreia îi este necesar tot ceea ce întărește pozițiile păcii în lumea întreagă".** În această lumină trebuie reținută și constatarea ziarului „Borba" cu privire la **„semnificația pe plan larg europeană a vizitei".** De altfel, corespondentul la Bruxelles al ziarului „Borba", după ce scoate în evidență interesul deosebit al opiniei publice belgiene pentru o conferință consacrată colaborării și securității europene arată importanța pe care o prezintă în acest sens lărgirea relațiilor bilaterale ale țărilor de pe continent. Subliniind că vizita va contribui la întărirea relațiilor tradiționale de prietenie dintre cele două popoare, corespondența evidențiază că belgienii așteaptă ca vizita președintelui I.B. Tito să se soldeze, de asemenea, cu rezultate concrete și discuții utile cu privire la promovarea colaborării europene.

În cuvîntarea rostită la dineul de gală, desfășurat în prima zi a vizitei oaspeților iugoslavi la Bruxelles, regele Baudouin a amintit, ca o acțiune importantă care a contribuit la îmbunătățirea climatului european și a relațiilor de bună vecinătate între țările continentului, încheierea recentă a Tratatului sovieto—vest-german. Se pare — a spus Baudouin — că a fost dat un impuls care ar trebui să ofere posibilitatea pentru începerea, într-o perioadă mai lungă sau mai scurtă, a pregătirilor multilaterale în vederea desfășurării tratativelor cu privire la conferința asupra securității europene.

Ne aflăm în Belgia — a subliniat la rîndul său șeful statului iugoslav — tocmai în momentul în care în Europa, după grelele experiențe din trecut și după învățămintele din perioada războiului rece, au început procesele înțelegerii și ale rezolvării pașnice a problemelor existente. Noi acordăm acestor transformări o mare însemnătate, deoarece considerăm că ele creează climatul și condițiile favorabile pentru promovarea continuă a colaborării și apropierii popoarelor europene, pentru înlăturarea divizării Europei și în cele din urmă pentru asigurarea unei păci și securități trainice a tuturor statelor de pe continentul nostru.

Belgrad, 6 octombrie

Corespondență din Sofia de la Gheorghe Ieva

Relații bulgaro — turce

Începînd de luni, la Sofia se află într-o vizită oficială de cinci zile premierul Republicii Turcia, Suleyman Demirel. Înaltul oaspete — însoțit de Ihsan Sabri Caglayangil, ministrul afacerilor externe al Turciei, Sabit Avei, ministrul energeticii și al bogățiilor naturale, precum și de senatori și deputați din parlamentul turc — răspunde astfel invitației adresate de președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Bulgaria, Todor Jivkov, cu prilejul vizitei sale în Turcia, în martie 1968.

Actuala vizită, prima întreprinsă în Bulgaria de către un șef al guvernului turc după cel de-al doilea război mondial, constituie urmarea firească a politicii de dezvoltare și intensificare a contactelor la diferite niveluri practicată, în ultimul deceniu, în relațiile dintre ele, de către cele două țări vecine. Concretizată în vizitele reciproce ale miniștrilor de comerț exterior, ai celor de externe, ale delegațiilor parlamentare, ea a înregistrat un moment important prin vizita în Turcia a premierului bulgar. Rezultatele practice ale vizitei de acum doi ani s-au văzut în extinderea colaborării bilaterale pe multiple planuri, în mai buna cunoaștere reciprocă.

„Cred că buna vecinătate și prietenia dintre țările și popoarele noastre — spunea în acest context Todor Jivkov, evocînd evoluția pozitivă a relațiilor bulgaro-turce — **constituie un factor pozitiv în întărirea încrederii și a securității în Balcani și în regiunea Mediteranei".** La rîndul său, Suleyman Demirel, relevînd dezvoltarea legăturilor turco-bulgare, declara: **„Turcia are în vedere crearea unor relații bune cu celelalte state și mai ales cu vecinii ei, independent de orînduirea lor socială și politică în spiritul principiilor suveranității, independenței, respectării integrității teritoriale, neamestecului în treburile interne și egalității în drepturi".**

Astfel, acordurile economice și comerciale semnate în ultimul deceniu între Bulgaria și Turcia au dus la amplificarea continuă a schimburilor reciproce. Anual, cele două țări participă la tîrgurile internaționale de la Plovdiv (Bulgaria) și Izmir (Turcia). Pe baza primului acord comercial postbelic încheiat în 1955 între cele două țări și reînnoit în fiecare an, volumul schimburilor de mărfuri crește necontenit, în acest an prevăzîndu-se o sporire cu 20 la sută în comparație cu 1969. Desigur, convorbirile angajate marți la reședința guvernamentală „Lozenetz" din Sofia, au avut în vedere și depistarea a noi căi de intensificare și diversificare a schimburilor reciproce.

Abordarea în ultima vreme a unei game mai largi de probleme a dus, de asemenea, la încheierea unor acorduri de frontieră, a unei convenții pentru ocrotirea vegetației și sanitar-veterinară, a unui acord pentru construirea unei linii de cale ferată directă, pentru folosirea în comun a rîurilor limitrofe. Au fost examinate unele propuneri pentru conectarea sistemelor energetice. De asemenea, a fost semnată și convenția pentru repatrierea în Turcia a unor cetățeni bulgari de origine turcă. La începutul acestei veri s-a inaugurat noul drum rutier prin care se face legătura dintre localitățile de pe litoralul bulgăresc și Istanbul.

Presa bulgară acordă o deosebită atenție vizitei premierului Suleyman Demirel, reliefînd, printre altele, faptul că ea are loc în contextul general al eforturilor multiple vizînd destinderea internațională, asigurarea unei păci și securități trainice atît în Europa cît și în lumea întreagă. Comentatorii subliniază consecințele favorabile ale acestei vizite asupra dezvoltării și adîncirii relațiilor multilaterale dintre cele două țări, a statornicirii și consolidării unui climat de pace și colaborare în Balcani și, în general, pe continentul nostru.

Marți după-amiază, la reședința guvernamentală „Lozenetz" din Sofia, au

luat sfîrșit convorbirile oficiale dintre Todor Jivkov, președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Bulgaria, și Suleyman Demirel, primul ministru al Republicii Turcia. În cursul convorbirilor, care s-au desfășurat într-o atmosferă de deplină înțelegere, ambele părți și-au exprimat dorința de a folosi toate posibilitățile pentru dezvoltarea relațiilor reciproce, în special, în domeniul colaborării economice, tehnico-științifice, schimburilor de mărfuri, transportului și turismului. Au fost examinate, de asemenea, cele mai importante probleme internaționale. Ambele părți și-au exprimat dorința de a-și aduce contribuția la rezolvarea pașnică și constructivă a problemelor internaționale și la crearea unui climat politic mai bun în Balcani și în Europa, în general.

La dineul pe care Suleyman Demirel l-a oferit în cinstea lui Todor Jivkov, cei doi șefi de guverne și-au exprimat satisfacția față de rezultatele convorbirilor. **„Sînt fericit că în timpul convorbirilor am constatat încă o dată dezvoltarea pozitivă a relațiilor noastre"** — a spus premierul Demirel. La rîndul său, T. Jivkov a afirmat: **„Noi am avut posibilitatea să discutăm ca buni prieteni și vecini, iar convorbirile au fost sincere și utile, dictate de bunăvoința noastră. Sîntem mulțumiți de ceea ce am realizat"**

Sofia, 6 octombrie

Corespondență din Varșovia de la Iosif Dumitrașcu

Convorbirile polono — vest-germane

Cînd, în urmă cu aproape 10 luni, s-a luat hotărîrea începerii convorbirilor politice polono—vest-germane, la nivel de miniștri adjuncți de externe, în vederea normalizării relațiilor reciproce, ambele părți au fost conștiente de importanța și, totodată, de dificultatea lor, subliniind de la bun început că este vorba de un proces de lungă durată. Cele cinci runde care au avut loc pînă în prezent — 4 la Varșovia și una la Bonn (în momentul cînd transmit corespondența, la Bonn se desfășoară cea de a 6-a rundă) — au constituit tot atîtea etape pe calea normalizării pe plan politic a relațiilor dintre cele două țări și popoare. Ele se înscriu în contextul mai larg al evoluției pozitive, înregistrate în ultimii ani pe continentul nostru, al tendințelor tot mai evidente de dezvoltare a unor relații normale, pe multiple planuri, între țările europene cu orînduiri social-politice diferite.

În momentul în care părăsea duminică Varșovia, plecînd la Bonn pentru a lua parte ca șef al delegației poloneze la actuala rundă de convorbiri, ministrul adjunct de externe polonez, Josef Winiewicz, sublinia într-o scurtă declarație făcută presei că va continua cu colegul său, Ferdinand Duckwitz, secretar de stat la ministerul de externe vest-german, formularea textului final al tratatului privind normalizarea relațiilor dintre Polonia și R.F.G., începută la ultima rundă în iulie a.c. Cu acest prilej, el a amintit de vizita ce urmează să o facă în primele zile ale lunii noiembrie, la Varșovia, ministrul de externe vest-german, Walter Scheel, în vederea continuării

J. Winiewicz (stînga), adjunct al ministrului afacerilor externe al Poloniei, și G. F. Duckwitz, secretar de stat la ministerul de externe al R. F. a Germaniei, la precedenta rundă a negocierilor dintre cele două țări, desfășurată la Varșovia

și finalizării cu omologul său polonez, Stefan Jedrychowski, a convorbirilor respective. În cercurile de observatori din capitala poloneză se exprimă părerea că tratatul va fi parafat în timpul vizitei lui Scheel la Varșovia. De pe acum, această vizită stîrnește un interes deosebit, fiind vorba de prima vizită a șefului diplomației vest-germane în Polonia.

După cum se știe, în intervalul dintre runda a cincea și a șasea au fost notate o serie de mări de poziție și declarații, precum și contacte directe Varșovia—Bonn. Pe această linie se înscriu întîlnirea de la New York între Walter Scheel și Josef Winiewicz ca și declarația făcută de ministrul vest-german la New York, în cadrul unei conferințe de presă în care acesta sublinia că guvernul R.F.G. **„recunoaște dreptul Poloniei de a trăi în granițe sigure și recunoaște linia Oder—Neisse drept granița de vest a Poloniei"**. Tot în legătură cu relațiile polono—vest-germane, Wladislaw Gomułka preciza, în cuvîntarea rostită cu prilejul sărbătorii recoltei la începutul lunii septembrie: **„Intenția noastră este, ceea ce de fapt am mai afirmat în repetate rînduri, încheierea unui tratat care să normalizeze relațiile dintre cele două țări pe baza recunoașterii caracterului definitiv al granitei vestice poloneze și a renunțării de către R.F.G. la orice fel de pretenții teritoriale în prezent și în viitor"**.

Una din dominantele contextului în care se desfășoară convorbirile polono—vest-germane o constituie, după cum se apreciază în cercurile de observatori din Varșovia, creșterea treptată dar sigură a încrederii reciproce, conjugată cu dorința manifestată din partea ambilor parteneri de a finaliza dialogul început, dialog a cărui importanță — prin semnarea tratatului cu privire la normalizarea relațiilor pe plan politic dintre Polonia și R.F.G. — depășește cadrul strict al relațiilor bilaterale. Totodată, atît la Varșovia cît și la Bonn, a fost accentuată profunda semnificație a unui astfel de document în contextul larg al eforturilor și acțiunilor concrete, menite să ducă la reducerea încordării în Europa și în lume, la instaurarea unui climat de pace, încredere și colaborare între popoare și țări. În capitala poloneză a fost primită cu interes afirmația recentă a secretarului de stat parlamentar din M.A.E. al R.F.G., Karl Moersch, care, printre altele, a spus: **„Din punctul nostru de vedere, pentru politica europeană, acordul cu Polonia este la fel de important ca și tratatul pe care l-am încheiat cu Uniunea Sovietică"**. La rîndul său, cotidianul varșovian „Życie Warszawy" scria recent: **„Dorim o adevărată normalizare a relațiilor cu R.F.G."**... și considera, în continuare că, în contextul actual, acest lucru este posibil. De asemenea, nu este lipsită de interes părerea exprimată de un alt ziar varșovian, „Express Wieczorny": **„Ne apropiem de încheierea tratatului, care — pe baza recunoașterii de către R.F.G. a granitei de pe Oder și Neisse și a renunțării de către această țară o dată pentru totdeauna la pretenții teritoriale — creează posibilitatea și, într-un fel, deschide calea spre continuarea procesului de normalizare a relațiilor dintre R.P. Polonă și R.F. a Germaniei. Neîndoielnic, edificarea unor relații normale pe această bază, și în sensul unei colaborări economice, tehnice și științifice, este atît în interesul celor două popoare cît și al dezvoltării pașnice a întregii Europe"**.

Varșovia, 6 octombrie

Dialog cehoslovaco-finlandez

Președintele R. S. Cehoslovace, Ludvik Svoboda, a sosit marți la amiază la Helsinki, într-o vizită oficială de trei zile (6—9 octombrie), la invitația președintelui Finlandei, Urho Kekkonen. Șeful statului cehoslovac este însoțit în această vizită de ministrul afacerilor externe al R. S. Cehoslovace, Jan Marko, de șeful cancelariei prezidențiale, J. Pudlak, și de adjunctul ministrului comerțului exterior cehoslovac, Alfred Kilian. Pe aeroportul capitalei finlandeze, oaspeții cehoslovaci au fost întîmpinați de președintele Urho Kekkonen, precum și de alte înalte oficialități ale țării-gazdă. În aceeași după-amiază a zilei de marți, între președintele R. S. Cehoslovace, Ludvik Svoboda, și președintele Finlandei, Urho Kekkonen, au început convorbirile oficiale.

Actuala vizită corespunde spiritului de prietenie și respect reciproc existent în relațiile dintre cele două țări, spirit evidențiat și cu prilejul vizitei efectuate anul trecut în Cehoslovacia de președintele Urho Kekkonen. **„Încă în cursul convorbirilor deschise și sincere de anul trecut dintre cei doi președinți**, releva în acest sens ziarul «Rude Pravo», **s-a constatat că în relațiile noastre reciproce nu există nici un fel de probleme nerezolvate... Aceasta a contribuit la lărgirea contactelor reciproce în multe domenii, de pildă, în domeniile cultural, economic și politic“.**

Semnificația vizitei președintelui Svoboda în Finlanda — în contextul relațiilor intereuropene — este subliniată de întreaga presă cehoslovacă. **„Datorită în special politicii sale de neutralitate activă, Finlanda reprezintă nu numai un important factor pe arena internațională, ci și un partener de seamă în relațiile noastre reciproce“.** Eforturile tradiționale ale Finlandei îndreptate spre reglementarea pașnică a problemelor internaționale se bucură de prețuirea întregului popor cehoslovac. La timpul său, guvernul R.S. Cehoslovace a salutat inițiativa guvernului finlandez, dorința sa de a contribui efectiv la convocarea conferinței general-europene de securitate, prin organizarea acestei conferințe și a consfătuirii pregătitoare în Finlanda. **„În răspunsul dat memorandumului finlandez, guvernul cehoslovac** — sublinia «Rude Pravo» — **a arătat necesitatea ca problemele importante ale securității pe continentul european să fie rezolvate pe baza eforturilor comune ale țărilor europene. În acest sens, guvernul cehoslovac și-a exprimat hotărîrea de a colabora activ cu guvernul finlandez în înfăptuirea nobilului țel al destinderii și securității în Europa“.**

Evidențiind importanța contactelor la nivel înalt în mai buna cunoaștere reciprocă, în extinderea colaborării multilaterale, ziarul slovac „Smena“ reliefa, de asemenea, că dialogul actual dintre președintele Svoboda și președintele Kekkonen constituie un eveniment important în evoluția ascendentă a relațiilor dintre cele două țări. În același timp, acest dialog, prin abordarea deschisă, directă, a problemelor de interes comun, ale păcii, destinderii și colaborării pe continentul nostru, va putea exercita o influență pozitivă asupra evoluției viitoare a evenimentelor din Europa. **„Totodată**, arăta ziarul, **vizita președintelui R. S. Cehoslovace în Finlanda exprimă evident existența relațiilor prietenești, devenite tradiționale, dintre Cehoslovacia și Finlanda“.** Această prietenie și stimă reciprocă, dorința de a găsi noi căi de dezvoltare a relațiilor dintre cele două țări au fost evidențiate și în toasturile rostite de șefii statelor cehoslovac și finlandez cu prilejul dineului oficial oferit marți în cinstea oaspeților cehoslovaci.

Ileana NICOLAESCU

Președintele Svoboda și președintele Kekkonen pe aeroportul din Helsinki, la sosirea șefului statului cehoslovac.

reflector

RĂPIREA DE LA MONTREAL

Luni, la orele 8,15 dimineața, doi necunoscuți se introduceau în locuința consilierului comercial britanic James Richard Cross, în plin centru al orașului Montréal. Sub amenințarea armelor, consilierul a trebuit să-i urmeze și să ia loc într-un automobil în care se aflau încă doi bărbați — și care a pornit într-o direcție necunoscută. Ceva mai tîrziu, răpitorii adresau autorităților un mesaj prin care își formulau cererile: suspendarea cercetărilor întreprinse îndată ce soția lui Cross, care asistase neputincioasă la răpire, sesizase forurile competente ; achitarea unei sume de 500 000 dolari ; eliberarea a treisprezece deținuți politici, care să poată părăsi Canada ; publicarea în presă a unui manifest al „Frontului pentru eliberarea Quebecului“ (F.E.Q.), precum și a fotografiei unui delator care ar fi vinovat de distrugerea unui grup al acestei mișcări separatiste. Ziarele canadiene aminteau mai tîrziu că „F.E.Q.“, care din 1963 s-a declarat autor al mai multor atentate cu bombe pare să fi trecut de cîtăva vreme la alte forme de terorism : chiar în momentul de față sînt judecate trei persoane sub acuzarea de a fi încercat să răpească astă-primăvară pe consulul general al S.U.A. la Montreal, Harrison Burgess; unul din corpurile delicte prezentate în instanță este un mesaj cu antetul „F.E.Q.“ și prin care, în schimbul consulului american, se formulau cereri aproape identice cu acelea adresate autorităților după răpirea lui J. R. Cross.

Autoritățile canadiene au suspendat într-adevăr cercetările pentru a nu pune în primejdie viața diplomatului britanic, întărind în același timp dispozitivul de poliție însărcinat cu apărarea diplomaților. În ceea ce privește luarea de contact și ducerea de negocieri cu răpitorii, guvernul federal (căruia îi incumbă răspunderea pentru securitatea diplomaților) și guvernul din Québec (căruia îi revine sarcina de a aplica prevederile codului penal) au hotărît să coopereze foarte strîns. „Guvernul britanic urmărește nu fără îngrijorare evoluția situației, relatează din Londra agenția «France Presse», dar se subliniază în cercurile informate londoneze că autoritățile canadiene sînt cele care trebuie să decidă asupra conduitei de urmat și a măsurilor de luat, îndeosebi în ceea ce privește suma cerută pentru răscumpărare“.

Norvegia și securitatea europeană

Dag Halvorsen
redactor la „Arbeiderbladet" – Oslo

Înfrîngerea partidului muncitoresc (social-democrat) în alegerile parlamentare din Norvegia în 1965 a fost considerată aproape un eveniment istoric. Acest lucru devine mai explicabil dacă ținem seama de remarcabila stabilitate politică a acestei țări. Cu excepția unei scurte crize de guvern la începutul anilor '60, partidul social-democrat guvernase țara începînd din 1935, chiar dacă și alte partide fuseseră reprezentate în guvern în cursul războiului.

Noua echipă venită la putere în 1965 era o coaliție alcătuită din patru partide nesocialiste sub conducerea lui Per Borthen din partidul agrarian de centru. Schimbările nu au fost mari, dar au însemnat mai puțină influență directă pentru sindicate și mai multă putere pentru organizațiile capitalului privat care își aveau reprezentanții în noul guvern. S-au produs lupte înverșunate pe frontul culturii și învățămîntului, din cauza măsurilor adoptate de tradiționalistul și puritanul partid creștin care deține acest portofoliu în guvern. Era de asemenea clar că coaliția întîmpina dificultăți în formularea unei politici comune și în funcționarea ei în mod unificat și eficient.

Alegerile din 1969 au dat coaliției 76 de locuri și social-democraților 74, în timp ce partidul popular socialist de stînga și-a pierdut reprezentarea parlamentară. În cursul celui de-al doilea mandat al său, dificultățile din cadrul guvernului au crescut. Aceasta se datorează atît bazei parlamentare reduse a lui Borthen, cît și noului dezacord grav, în special dintre agrarieni și conservatori cu privire la poziția Norvegiei față de Piața comună. Agrarienii, care sînt îngrijorați mai presus de toate de perspectivele agriculturii norvegiene, adoptă o linie foarte prudentă și se afirmă deseori că ei ar prefera ca Norvegia să nu devină membru deplin al C.E.E.

Criza din cadrul guvernului se oglindește în sondajele de opinie care dau acum laburiștilor 48,4 la sută din totalul voturilor, o majoritate de 0,9 la sută față de partidele din coaliție. Există o posibilitate clară ca înainte de alegerile din 1973 să vină la putere un nou guvern; aceasta depinde de asemenea de modul în care va evolua situația dintre Norvegia și Piața comună.

Acest dezacord important într-o problemă de politică externă este un element destul de nou în politica norvegiană ; pînă în prezent, partidele mari erau mai mult sau mai puțin de acord asupra politicii externe. Acest „consens" rămîne în general valabil în privința colaborării și securității europene. Faptul că Norvegia este membră a N.A.T.O. începînd din 1949 și că acest lucru a rămas de atunci o dată constantă a politicii ei externe, nu a însemnat însă că această țară nordică a renunțat să facă propuneri proprii pe tărîmul politicii externe și de securitate.

Este necesar să se țină seama totdeauna de poziția geografică a Norvegiei într-o regiune foarte sensibilă a lumii din punct de vedere militar și de faptul că guvernul de la Oslo a refuzat să accepte arme nucleare pe teritoriul norvegian în timp de pace. De asemenea, pe solul țării noastre nu sînt autorizate baze străine.

Problema contactului cu țările socialiste din Europa s-a pus de multă vreme. În 1957, Halvard Lange, ministru de externe în guvernul social-democrat, a stabilit contacte cu ministrul de externe al Poloniei, Adam Rapacki, care a vizitat Norvegia în toamna acelui an. Consultările cu Polonia au continuat, principalul punct discutat fiind totdeauna problema dezarmării și securității în Europa : se pornea de la concepția că țările mici pot da o contribuție în acest domeniu nu numai discutînd probleme generale, dar și examinînd metode și propuneri amănunțite.

Atît guvernul social-democrat, care a fost la putere pînă în 1965, cît și coaliția care i-a urmat s-au pronunțat împotriva unei respingeri generale a propunerilor prezentate de indiferent ce țară. S-a adoptat încă de la început o atitudine pozitivă față de propunerea de convocare a unei conferințe privind securitatea europeană. În această privință există un acord unanim în Norvegia, deosebirile dintre guvern și opoziția socialistă privind în cel mai bun caz amănuntele și nu principiul.

Binecunoscuta formulă potrivit căreia o conferință trebuie să fie „pregătită cu grijă" este realistă după părerea noastră, deoarece numai o pregătire bilaterală și multilaterală atentă poate asigura succesul. O conferință care s-ar încheia printr-un eșec ar însemna un pas înapoi care nu ar fi în interesul nimănui. Dar așa cum au declarat oameni politici, atît din Est cît și din Vest, o pregătire atentă nu înseamnă aminarea la infinit a conferinței.

În Norvegia se consideră că anul acesta s-a realizat un progres substanțial, atît după întîlnirea de la Budapesta a țărilor socialiste, cît și după ultima sesiune de la Roma a Consiliului N.A.T.O. Procesul de normalizare a relațiilor dintre Republica Federală a Germaniei, pe de o parte, și Uniunea Sovietică și alte state socialiste din Europa, pe de altă parte, reprezintă un pas extrem de util în crearea unei atmosfere în care poate avea loc o conferință rodnică.

Larga rețea de contacte bilaterale dintre țările din Est și din Vest a fost foarte prețioasă în pregătirea unei conferințe privind securitatea europeană, dar se consideră că, în momentul de față, situația s-a copt suficient pentru noi pași care ar implica tratative pregătitoare multilaterale. În Norvegia este apreciată inițiativa pozitivă luată de guvernul Finlandei și sîntem de părere că la Helsinki ar putea avea loc convorbiri multilaterale. După părerea predominantă aici, este o chestiune esențială de principiu ca toate părțile interesate să fie invitate să participe la discuțiile pregătitoare multilaterale. Problemele securității sînt atît de importante încît nici un guvern nu poate să fie reprezentat la asemenea discuții de o altă țară. De aceea, nu ni se par adecvate propunerile ca, la faza pregătitoare a convorbirilor să participe doar un număr de țări din Est și din Vest. Conferința trebuie să fie o întîlnire între state suverane, care să se desfășoare într-o atmosferă de egalitate ; o soluție rodnică implică respectul deplin pentru suveranitatea fiecărui stat european și acceptarea principiului neintervenției în treburile altor țări. Dacă acest principiu nu este exprimat în mod clar și acceptat de toți, nu putem vorbi în mod realist de securitate pe continentul nostru.

Problema ordinii de zi a primei conferințe nu este, poate, atît de importantă cum s-a afirmat deseori : pe de o parte, nu trebuie să se formuleze doar generalități ci trebuie să se ajungă la un acord asupra anumitor principii ; pe de altă parte, nu se poate considera în mod realist că o singură conferință are posibiltatea să rezolve problemele complexe implicate. Dacă s-ar putea cădea de acord asupra stabilirii unui gen de conferință permanentă, al cărei mandat să cuprindă și problema reducerii controlate a forțelor armate, acest lucru în sine ar fi un progres important. Modalitatea desfășurării unei activități continue este o chestiune deschisă : se poate discuta dacă este cazul să se creeze o comisie de ambasadori sau de alți experți, sau să se înființeze o comisie pentru securitatea europeană în cadrul O.N.U. Important este ca această conferință să fie considerată drept o instituție permanentă și nu o simplă reuniune de scurtă durată. Obiectivul final este dizolvarea blocurilor și crearea unui sistem de securitate colectivă al statelor suverane, în cadrul căruia nici o țară să nu poată domina o alta prin forță sau prin amenințarea intervenției cu forța.

Corespondență
din New York
de la
Constantin Alexandroaie

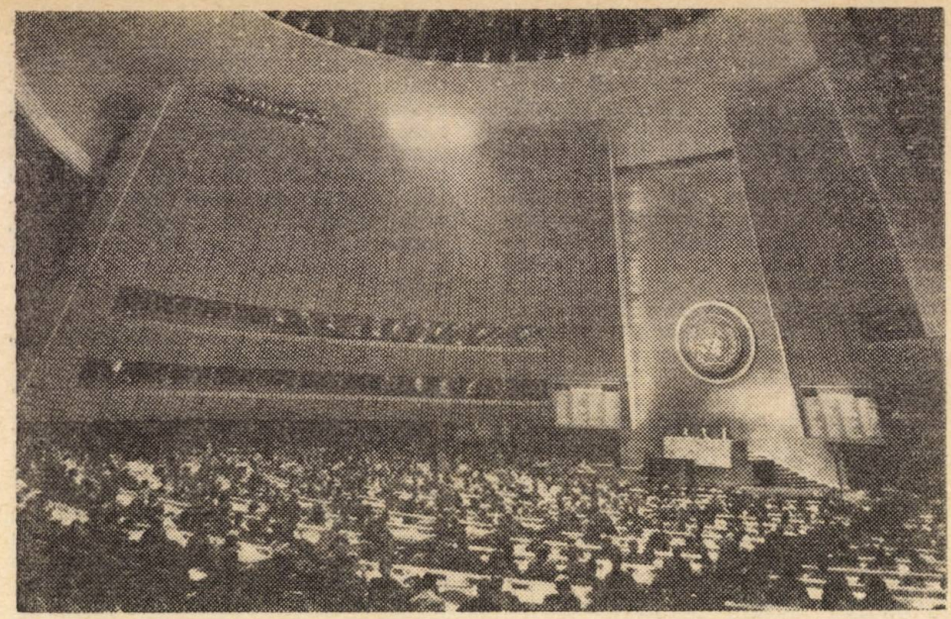

O. N. U.

Dezbaterile generale și cei trei „D"

„Acum 25 de ani, pe cînd lua naștere Organizația Națiunilor Unite, omenirea era martora zorilor epocii nucleare. Semnarea Cartei a avut loc doar cu cîteva zile înaintea exploziei primei bombe atomice, și de atunci dezarmarea a fost recunoscută drept o condiție esențială a supraviețuirii și bunăstării omenirii. Dar, deși dezarmarea s-a menținut de atunci în fruntea listei priorităților Națiunilor Unite, realizările în acest domeniu nu s-au ridicat la nivelul necesităților" — sublinia U Thant în raportul său anual, apreciat aci a fi o oglindă care reflectă „starea lumii" la un sfert de secol după crearea Organizației.

Încercarea de a face un bilanț, de a analiza în mod obiectiv succesele și insuccesele Națiunilor Unite, prezentă în raportul secretarului general al O.N.U., am întîlnit-o în majoritatea covîrșitoare a discursurilor celor 72 de șefi de delegații, care au luat cuvîntul în cadrul dezbaterilor generale încheiate la sfîrșitul săptămînii trecute.

DEZARMAREA

Una din problemele fundamentale ale lumii contemporane, abordate în cadrul acestor dezbateri, a fost problema dezarmării. Critici severe au fost exprimate față de lipsa unor progrese semnificative în cadrul negocierilor Comitetului pentru dezarmare de la Geneva, față de escaladarea irațională a cursei înarmărilor nucleare, persistența unor focare de război și stări de tensiune în diverse zone ale planetei noastre, precum și față de tendința unor puteri de a „fundamenta" pacea pe scheletul fragil și instabil al „politicii de forță" sau, mai bine zis, al „echilibrului teroarei", care lasă omenirea sub amenințarea permanentă a unui cataclism nuclear global. Criticînd asemenea tendințe, reprezentantul Braziliei, Araujo Castro, sublinia printre altele : *„În repetate rînduri am insistat asupra ideii că orice efort întreprins în domeniul asigurării păcii și securității internaționale trebuie să fie concertat cu eforturi paralele în cel al dezarmării. Dacă forța, conform Cartei, nu poate fi folosită, fiind exclusă din arsenalul mijloacelor permise, de ce atunci statele persistă în a acumula arme într-un ritm accelerat, risipind 200 miliarde de dolari anual ? Actuala cursă a înarmărilor conține în sine presupunerea că forța va fi totuși folosită cîndva, cumva, undeva, sau cel puțin că ea poate fi utilizată în anumite circumstanțe drept o amenințare concretă"*. Această logică, apreciată de unii vorbitori drept axiomatică, a fost exemplificată, în special, prin realitățile crunte din Vietnamul de sud, Laos și Cambodgia, țări transformate de cercurile agresive din S.U.A. într-un imens poligon de experimentare a majorității mijloacelor de distrugere actuale.

Dezbaterile actualei sesiuni au evidențiat, la fel ca și cele precedente, conexiunea de esență între rezolvarea problemei dezarmării, deziderat major al lumii actuale, și imperativul eliminării politicii de folosire a forței și a amenințării cu forța din practica relațiilor internaționale. Analiza interdependențelor ce caracterizează problematica internațională actuală relevă — ca o condiție esențială a realizării unor pași pozitivi pe calea soluționării complexelor aspecte ce preocupă umanitatea — necesitatea de a respecta cu consecvență principiile eticii și dreptului internațional. Istoria relațiilor internaționale postbelice demonstrează că succesele și insuccesele operei de pace, securitate și cooperare internațională, urmărite de O.N.U. au fost strîns legate de fermitatea sau de inconsecvența cu care normele și principiile dreptului și moralei internaționale au fost aplicate de către statele membre ale Organizației.

Neîntemeiate și generatoare de nedumerire, în cadrul actualei sesiuni, au fost unele încercări de a se înlocui cuvîntul „dezarmare" prin substitute echivalente ca „limitarea înarmărilor", „controlul înarmărilor", „neînarmare" etc., noțiuni care, de fapt, definesc acțiuni și măsuri de evitare a dezarmării. Este evident că asemenea poziții tinzînd, în fond, spre respingerea dezarmării generale și totale — și acest lucru a fost relevat de numeroși delegați — contravin scopurilor și principiilor Cartei O.N.U., ignoră faptul că dezarmarea este, în realitate, un corolar major al obiectivelor înscrise în Cartă, față de care toate statele membre și-au declarat adeziunea și credința lor nestrămutată.

Subliniind faptul că statele mențin intacte arsenalele lor militare, și mai ales cele nucleare, și că aceasta constituie o gravă amenințare pentru pacea și securitatea lumii, numeroși delegați au evidențiat, în același timp, necesitatea pregnantă a conjugării eforturilor tuturor statelor, mari și mici, în direcția adoptării unor măsuri urgente și eficiente pentru declanșarea și progresul rapid al procesului de dezarmare. În acest context de idei, al eforturilor de a construi drumul păcii lumii prin dezarmare, o vie rezonanță a avut aci, la O.N.U., înscrierea pe agenda Comitetului pentru problemele politice și de securitate a propunerii făcute de România : *„Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare pentru pacea și securitatea în lume"*.

Amintind argumentele guvernului român conținute în memorandumul explicativ prin care se cerea înscrierea punctului menționat pe ordinea de zi a sesiunii, reprezentantul Madagascarului, Rabetafika, sublinia că *„guvernul Madagascarului — care la ultimele*

două sesiuni a cerut să se ia în considerare problema alocării unei părți din sumele destinate înarmărilor începerii unei campanii împotriva mizeriei, sărăciei, bolilor și analfabetismului — împărtășește fără rezerve opiniile României". Numeroși reprezentanți ai statelor membre ale O.N.U. au apreciat propunerea României drept „*foarte actuală*", iar dezbaterea ei într-un asemenea cadru, ca cel al principalului comitet al Adunării Generale, „*necesară și utilă*". „*Studiem propunerea României cu o foarte mare atenție. O vom sprijini în mod activ în cadrul dezbaterilor pentru că sîntem convinși că orice progres pe calea limitării cursei înarmărilor constituie o contribuție reală adusă la cauza păcii și securității internaționale*" — ne-a declarat *W. Wolte*, locțiitorul reprezentantului permanent al Austriei la O.N.U. Declarații similare ne-au făcut și alți delegați, ca de pildă, *J. S. Teja*, reprezentantul permanent al Indiei la O.N.U. : „*India, țară membră a Comitetului pentru dezarmare de la Geneva, a primit cu un deosebit interes propunerea țării dv. întrucît ea vizează una dintre cele mai acute probleme care confruntă astăzi întreaga omenire*"

DEZVOLTAREA

Dezvoltarea, care pentru numeroase țări ale lumii îmbracă forma acută a decolonizării economice, a constituit, în cadrul dezbaterilor de politică generală, una dintre cele mai controversate probleme. Aceasta ca urmare a faptului că la sfîrșitul anului 1970 se încheie primul Deceniu al Națiunilor Unite pentru Dezvoltare — ale cărui rezultate sînt în general considerate nemulțumitoare, și în unele cazuri chiar descurajatoare — ca și a faptului că la actuala sesiune urmează a se lansa cel de-al doilea Deceniu al Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

În argumentarea necesității de a se adopta un program internațional, care să conțină măsuri concrete pe linia facilitării progresului economic al țărilor în curs de dezvoltare în cadrul noului deceniu, reprezentanții statelor membre ale „Grupului celor 77" au informat plenul Adunării Generale că în multe regiuni subdezvoltate ale lumii mizeria, subnutriția, bolile și analfabetismul sînt elemente endemice, că șomajul depășește în unele cazuri procentajul atins în țările avansate în anii negri ai marii crize economice din 1929—1933, că media de viață din unele țări africane reprezintă jumătate din media europeană etc. Or, a ignora necesitatea stringentă a adoptării unor măsuri eficiente pentru ameliorarea acestei stări de fapt, nu ar face decît să le agraveze situația și așa precară în care se află, să mărească decalajul ce le separă de țările avansate, să le împiedice de a participa în mod efectiv, pe măsura potențialului lor, la rezolvarea problemelor politice internaționale și, în ultimă instanță, să le reducă în mod substanțial posibilitatea de a-și apăra independența și suveranitatea cîștigate cu prețul unor mari sacrificii umane și materiale.

Dezbaterile au relevat pregnant faptul că țările în curs de dezvoltare — considerînd drept total insuficiente declarațiile de bune intenții, sfaturile și promisiunile — se pronunță pentru adoptarea, în cadrul acestei sesiuni, a unei *noi strategii a dezvoltării*, implicînd măsuri și responsabilități concrete pentru toate statele membre. În acest context de idei amintim o altă propunere făcută de România și înscrisă pe agenda sesiunii O.N.U. : „*Rolul științei și tehnologiei moderne în dezvoltarea națiunilor și necesitatea întăririi cooperării tehnice și științifice între state*", propunere primită cu un deosebit interes de marea majoritate a statelor membre.

DECOLONIZAREA

Colonialismul a fost adus și în această sesiune pe banca acuzării, fiind condamnat în cei mai severi termeni ca un grav anacronism al secolului XX, ca un vestigiu deosebit de nociv al epocii sclavagiste. S-a subliniat faptul că, deși anul acesta se împlinește un deceniu de la adoptarea de către Adunarea Generală a O.N.U. a „*Declarației pentru acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale*", continuă să se mai afle încă sub dominație colonială circa 45 de teritorii cu o populație de peste 28 de milioane de locuitori.

În acest sens, reprezentanții țărilor africane s-au referit, printre altele, la eșecul sutelor de rezoluții anticolonialiste adoptate de O.N.U. printre care și al acelora conținînd sancțiuni concrete împotriva regimului de apartheid din Africa de Sud, a regimului rasist din Rhodesia și a colonialiștilor portughezi. „*Continentul nostru* — declara ministrul afacerilor externe al Togo, Joaquim Hunlende, — *a fost mult prea îndelungat timp umilit și împovărat de exploatarea și subjugarea colonialistă. Paradoxul colonialismului Lisabonei constă în faptul că Portugalia nu posedă mijloacele necesare de a duce un război și totuși, ajutată de anumite țări, care se consideră prietene ale Africii, continuă să semene teroare, vandalism și moarte în Angola, Mozambic și Guineea (Bissau)*".

Reprezentanții continentului negru cer comunității internaționale să-și dea asentimentul pentru înscrierea într-un document — ce urmează a fi supus aprobării sesiunii jubiliare a O.N.U. — a unor măsuri concrete, inclusiv folosirea forței armate și ajutorarea cu arme a mișcărilor de eliberare, pentru eradicarea ultimelor bastioane ale colonialismului, pentru facilitarea luptei și victoriei mișcărilor de eliberare națională.

Acum, după terminarea dezbaterilor generale, în cursul cărora s-au avansat numeroase propuneri îndreptate spre înlesnirea soluționării marilor probleme ale dezvoltării, dezarmării și decolonizării, marea majoritate a reprezentanților statelor membre așteaptă ca sesiunea jubiliară a O.N.U., de care ne desparte mai puțin de o săptămînă, să adopte o serie de măsuri concrete de natură să contribuie la edificarea păcii și securității lumii pe temeliile solide ale principiilor dreptului internațional, al Cartei O.N.U., și care să justifice în fapte deviza „*Pace, justiție și progres*", sub care se va întruni sesiunea la nivel înalt, în prezența unui important număr de șefi de state și guverne.

New York, 5 octombrie

CAZUL ESCAMILLA

Care tribunal ar avea autoritatea să judece o crimă comisă pe Lună ? Întrebarea nu are un caracter strict teoretic. O crimă pe un teren neaparținînd nimănui s-a și produs. De fapt, ea nu a avut loc în spațiul cosmic, ci pe o banchiză aflată în prezent în derivă la 310 mile distanță de Polul Nord. Iată cum s-au petrecut lucrurile :

La 16 iulie 1970, pe banchiza denumită convențional T-3, de către forțele aeriene americane, se afla un grup de 19 tehnicieni care făceau experiențe meteorologice și oceanografice. În timp ce colegii săi petreceau într-un adăpost apropiat, electronistul Mario Escamilla se afla singur în „modulul" său polar, unde avea o damigeană plină cu vin de casă. Unul dintre colegii săi a venit să-i ceară să împartă vinul, dar Escamilla l-a gonit, amenințîndu-l cu o pușcă de vînătoare. După cîteva minute a fost trimis un nou emisar, Bennie Lightsy, vechi prieten al lui Escamilla. Alt tehnician, Richard Scattolini, care se îndrepta spre adăpostul comun, a auzit un foc de armă. A intrat în „modulul" polar și l-a găsit pe Lightsy împușcat în piept. Mario Escamilla a fost trimis la Washington pentru a fi judecat. El și-a recunoscut crima și, ca atare, în mod obișnuit procesul s-ar fi desfășurat cît se poate de simplu. Se ridica însă următoarea problemă : deși pe T-3 flutură de aproape 20 de ani drapelul S.U.A., masa de gheață, lungă de șapte mile și lată de patru, nu aparține Statelor Unite. Din punct de vedere legal, Escamilla l-a ucis pe Lightsy într-un loc la fel de al nimănui ca și spațiul extraterestru. Departamentul justiției a definit insula plutitoare drept „o navă navigînd în largul mării" și, în consecință, a decis ca Escamilla să fie pus sub acuzare, în conformitate cu prevederile Codului penal american privind crimele comise pe mare. Dar, după părerea lui Richard Baxter, profesor de drept internațional la Harvard, banchiza nu poate fi considerată o navă. El crede însă că Statele Unite au drept de jurisdicție, deoarece cei implicați în acest caz erau cetățeni americani care lucrau pentru guvernul american. Canada, care emite anumite pretenții în legătură cu apele arctice, a făcut cunoscut pe cale diplomatică că-și exprimă anumite „rezerve" și a informat guvernul S.U.A. că nu se va considera obligată să respecte hotărîrea tribunalului american în acest caz. Mai era și Danemarca. Deoarece, în drum spre Statele Unite, primul teritoriu național pe care s-a oprit Escamilla a fost baza Thule din Groenlanda, s-a sugerat că dreptul de a-l judeca ar trebui să revină Danemarcei, în conformitate cu acordul americano-danez privind statutul forțelor armate staționate la bazele americane.

Deocamdată, tribunalul american a respins obiecția apărării privind dreptul de jurisdicție al guvernului și un „mare juriu" l-a pus sub acuzare pe Escamilla pentru crimă fără premeditare. Dar dacă Escamilla va fi judecat și condamnat și va face apel, oare cine va fi în măsură să judece în ultimă instanță cazul : Curtea supremă a S.U.A. sau Curtea internațională de la Haga ?

Consultări politice și diplomatice

La Cairo, funeraliile fostului președinte, Gamal Abdel Nasser — la care au asistat 17 suverani și șefi de state, zeci de prim-miniștri și miniștri de externe, alți miniștri și personalități reprezentînd în total 52 de țări — au oferit prilejul unor întrevederi și consultări între oficialitățile egiptene și conducătorii unor delegații străine. Făcînd bilanțul acestor consultări, oficiosul „Al-Ahram", menționează între acestea: întrevederile președintelui Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., Alexei Kosîghin, cu membrii conducerii egiptene (în cursul lor a fost exprimată „hotărîrea reciprocă de a întări și pe mai departe relațiile strînse de prietenie și colaborare" care leagă cele două țări); convorbirile purtate de Mahmud Riad — ministrul de externe — cu Alec Douglas Home (șeful Foreign-Office-ului a manifestat dorința de a se ameliora relațiile dintre Cairo și Londra), cu Jacques Chaban-Delmas (premierul francez a reafirmat sprijinul acordat R.A.U. de către Franța) și cu Aldo Moro (ministrul de externe italian a prezentat omologului său egiptean rezultatele întrevederilor președintelui Nixon avute la Roma); ca și discuțiile purtate de oficialitățile egiptene cu Elliot Richardson ministrul american al sănătății și educației.

O serie de întrevederi au avut loc și între delegațiile țărilor arabe aflate în capitala R.A.U. Întruniți la sugestia președintelui sudanez, generalul Numeiry, „pentru a se consulta asupra consecințelor dispariției lui Nasser", reprezentanții Algeriei, Siriei, Libiei, Tunisiei, Kuweitului, Arabiei Saudite, Irakului, Yemenului și Yemenului de sud, au dat publicității un comunicat în care se angajează „în fața întregii națiuni arabe" să înfrunte mai eficace „imperialismul sub toate formele sale" pînă la eliberarea tuturor teritoriilor arabe ocupate. Totodată, comunicatul, adresîndu-se noilor conducători ai R.A.U., își exprimă speranța că acestea vor urma în mod fidel „calea trasată de predecesorul lor". (La reuniune a asistat și șeful Comitetului Central al rezistenței palestiniene, Yasser Arafat).

Săptămîna în curs a fost marcată la Cairo de intense consultări ale instanțelor superioare egiptene în vederea pregătirii succesiunii lui Nasser. Consiliul de Miniștri, reunit în seara zilei de 4 octombrie, a hotărît aplicarea procedurii prevăzute de Constituție: Adunarea Națională trebuie să propună un candidat care va fi apoi ales prin referendum. Candidatul urmează a fi propus de o treime din deputați. Adunarea neputînd, însă, să-l desemneze în calitate de candidat la președinția republicii decît dacă două treimi din numărul deputaților adoptă această desemnare. Candidatul trebuie să întrunească apoi două treimi din sufragiul popular. În caz contrar, Adunarea Națională desemnează — cu o majoritate absolută — un alt candidat, care de această dată este necesar să obțină majoritatea absolută a voturilor alegătorilor. Între timp, președintele parlamentului, Labib Choukeir, a ținut o serie de reuniuni cu guvernatorii diferitelor provincii pentru „a lua pulsul" opiniei publice în vederea viitorului referendum care va urma votului Adunării Naționale. Numele care au fost cel mai frecvent avansate de observatorii politici ca posibili candidați erau: „Anwar El Sadat, actualul președinte interimar; Ali Sabri, membru al Comitetului Executiv al Uniunii Socialiste Arabe; Labib Choukeir, președintele Adunării Naționale; Mohamed Fawzi, ministru al forțelor armate; Hussein El Shafi, membru al Comitetului Executiv al Uniunii Socialiste Arabe; Hassanein Heykal, ministru al orientării naționale, redactor-șef al ziarului „Al-Ahram"; Zakaria Mohiedinne, fost vicepreședinte al republicii. Alegerea s-a oprit asupra actualului președinte interimar, desemnat în unanimitate drept candidat de Comitetul Central al Uniunii Socialiste Arabe, la propunerea Comitetului Executiv al partidului. Anwar El Sadat — subliniază comentatorii — este personalitatea susceptibilă să continue în cele mai bune condiții linia politică trasată de fostul președinte. Contrar situației de pînă acum, se pare că responsabilitățile conducerii statului, a guvernului și partidului nu vor mai fi asumate de aceeași persoană. Anwar El Sadat — după ce candidatura lui va fi ratificată de referendumul stabilit la data de 15 octombrie — va trebui deci să numească titularii acestor funcții. Concluzia care se degajă — scria corespondentul la Cairo al agenției France Presse — „este voința echipei conducătoare de a plasa țara cît mai repede posibil și cu minimum de surprize în fața unei noi echipe coerente și pregătită să abordeze problemele în spiritul în care ar fi făcut-o președintele defunct".

La Amman, viața revine la normal. Ministerele și instituțiile administrative și-au reluat activitatea la 3 octombrie, după 15 zile de întrerupere totală, străzile sînt degajate de vehicule avariate sau ruine, majoritatea magazinelor, care nu au fost distruse sau jefuite și-au redeschis porțile, au fost reluate zborurile comerciale regulate. În conformitate cu acordul de la Cairo, comandourile palestiniene și unitățile armatei iordaniene și-au început retragerea din capitală în dimineața de 30 septembrie, sub controlul Comitetului superior arab: forțele armate s-au instalat în cîteva centre provizorii situate la cîțiva kilometri de Amman. Într-o declarație făcută presei, după o întrevedere avută la 5 octombrie cu regele Hussein, Bahi Ladgham, președintele Comitetului arab de supraveghere, sublinia rezultatele obținute pînă în prezent privind normalizarea situației din țară; încetarea focului în toate districtele regatului; realizarea de contacte cu părțile în cauză pentru a le ajuta să găsească mijloacele de aplicare a prevederilor acordului; începerea retragerii forțelor armate din partea nordică a țării, la Irbid, Ramtha, Jerash care treptat își recapătă aspectul lor cotidian.

Membrii Înaltului Comitet arab apreciază că negocierile între iordanieni și palestinieni în vederea aplicării acordului de la Cairo „au făcut progrese foarte mari". În urma unei întruniri între reprezentanții celor două părți din nor-

Un aspect de la funeraliile lui Gamal Abdel Nasser

dul Iordaniei, prezidată de acest comitet, a fost semnată o înțelegere care, potrivit postului de radio Amman, prevede următoarele puncte : redeschiderea căilor, controlate de o parte sau alta, pentru traficul civil ; adoptarea de măsuri pentru a permite autorităților civile să-și exercite autoritatea și răspunderile ; anularea măsurilor excepționale — percheziții la domiciliu, arestările — și eliberarea prizonierilor deținuți în prezent de cele două părți ; instalarea la Irbid a unui comandament de observatori format din personalități arabe pentru a supraveghea punerea în aplicare a acordului în regiunile Irbid, Jerash, Zarka și Marfak. Se anunță, totodată, că membrii Comitetului arab sînt în curs de a studia proiectul unui acord general între iordanieni și palestinieni care să definească statutul de acțiune al fedainilor pe teritoriul Iordaniei. Problema rămasă pentru moment în suspensie și de care depinde în mare măsură reglementarea definitivă a situației — apreciază observatorii — este cea a miliției populare constituită din cîteva mii de oameni înarmați care nu au depus încă armele. Dificultăți pot, de asemenea, interveni și ca urmare a hotărîrii guvernului iordanian de a „nu recunoaște pe viitor decît o singură organizație palestiniană de rezistență și anume Al-Fatah, condusă de Yasser Arafat", celelalte organizații fiind considerate „ilegale". N-ar fi exclus — menționează observatorii — ca în aceste împrejurări unele organizații, ca de pildă F.P.E.P. sau F.D.P.E.P., să nu se simtă la un moment dat angajate prin acordul Hussein — Arafat de la Cairo.

La New York, plecarea mediatorului Gunnar Jarring, la Moscova, pentru a-și relua temporar postul de ambasador al Suediei, nu a constituit o surpriză. „Hotărîrea — menționa într-o declarație secretarul general al O.N.U., U Thant — se bazează pe faptul că în actualele împrejurări și pentru moment, ambasadorul Jarring a făcut totul în vederea îndeplinirii misiunii sale". Reintoarcerea lui la New York este prevăzută pentru mijlocul lunii octombrie, cînd la sediul O.N.U. vor sosi numeroase personalități politice pentru comemorarea a 25 de ani de la înființarea organizației, prilej ce ar putea fi folosit în scopul relansării misiunii Jarring. Pentru moment, sînt de semnalat demersurile și contactele diplomatice întreprinse în vederea prelungirii acordului de încetare a focului de-a lungul Canalului de Suez, acord ce urmează să expire la 5 noiembrie. În legătură cu aceasta, presa menționează declarația ministrului de externe israelian, Abba Eban, privind intenția țării sale de a „prelungi, fără limită de durată" acordul și, ulterior, propunerea S.U.A. ca încetarea focului să fie prelungită pentru încă 90 de zile.

Într-un interviu acordat televiziunii egiptene, ministrul de externe Mahmud Riad a arătat că „R.A.U. va accepta prelungirea duratei încetării temporare a focului cu scopul de a oferi lui Gunnar Jarring și O.N.U. răgazul pentru a-și îndeplini misiunea, dar aceasta în cazul în care vor fi depuse eforturi serioase și se va dovedi că Jarring va fi în măsură să-și îndeplinească misiunea".

Rodica GEORGESCU

Articol scris pentru „Lumea" de

Frank ALLAUN

membru al parlamentului britanic

REFLECȚII DUPĂ CONFERINȚA LABURISTĂ

Cu numai cîteva excepții, ziarele britanice își manifestă ostilitatea față de rezultatul conferinței anuale a partidului laburist. S-ar putea spune chiar că ele sînt pur și simplu furioase, și nici măcar nu încearcă să-și ascundă sentimentele. Aceasta pentru că ele sînt îngrijorate de evoluția partidului laburist și de influența în cadrul său a sindicatelor, în special a noilor conducători sindicali de stînga, aleși în funcții sindicale de cea mai mare importanță.

Despre acești oameni, ca Jack Jones, Hugh Scanlon și Lawrence Daly, se spune că „intimidează", deoarece ei dispun de un mare număr de voturi în numele muncitorilor din transporturi, mecanicilor și minerilor. Firește, aceleași ziare nu obiectau niciodată împotriva unei atari situații în trecut, cînd aceste mari sindicate aveau conducători extrem de reacționari.

Una din principalele hotărîri ale conferinței care au nemulțumit presa se referă în mod semnificativ, la hotărîrile conferinței propriu-zise. Cu 3 085 000 voturi contra 2 800 000, delegații au adoptat următoarea rezoluție : „Actuala conferință consideră că conducătorii grupului parlamentar laburist, indiferent dacă sînt în guvern sau în opoziție, trebuie să oglindească părerile și aspirațiile mișcării laburiste și sindicale, elaborîndu-și politica în funcție de hotărîrile conferinței anuale.

Deși este de părere că grupul parlamentar laburist trebuie să se ocupe de probleme parlamentare, care nu au fost obiectul hotărîrilor conferinței anuale, conferința își exprimă regretul pentru refuzul grupului parlamentar laburist de a acționa conform hotărîrilor conferinței".

Delegatul care a prezentat rezoluția provine din Manchester și a vorbit în numele unui număr de circumscripții electorale laburiste, inclusiv circumscripția mea. El s-a referit la încălcarea hotărîrilor conferinței de către conducătorii parlamentari în patru probleme : 1) desolidarizarea de războiul american din Vietnam ; 2) desființarea plății de către pacienți a rețetelor medicale ; 3) opoziția față de legislația care intervine în drepturile de negociere ale sindicatelor și 4) politica de expansiune economică.

El a pus următoarea întrebare : „Ce rost au conferințele dacă hotărîrile lor sînt ignorate ? Noi, activiștii care facem munca de propagandă din casă în casă, munca umilă, neplătită, de a răspîndi cuvîntul și de a determina pe alegători să voteze, sîntem descurajați atunci cînd simțim că nu mai avem un cuvînt efectiv în hotărîrea politicii".

Fostul prim-ministru Harold Wilson a răspuns de la tribună, cerînd respingerea moțiunii. El a declarat că primul paragraf al rezoluției este conform cu statutul partidului, dar că activitatea de zi cu zi a unui guvern laburist nu poate fi determinată în felul acesta. Stabilirea momentului și aplicarea amănunțită trebuie să fie lăsate în seama conducătorilor parlamentari. (Trebuie relevat că acest lucru a fost recunoscut de adepții moțiunii.) Totuși, a continuat Wilson, ar fi imposibil să sprijinim al doilea paragraf.

În ciuda acestei cuvîntări, delegații au votat în favoarea rezoluției. Cînd rezultatele votului au fost anunțate, s-a aplaudat puternic și îndelungat — lucru foarte neobișnuit în asemenea prilejuri.

Rezoluția va rămîne oare un simplu petic de hîrtie, care va fi dat uitării ? Mulți delegați sînt hotărîți ca ea să devină o realitate, și unii examinează idei pentru traducerea ei în viață. Ei sînt de părere că la fiecare conferință anuală comitetul executiv național trebuie să fie obligat să prezinte delegaților un raport în care să dea socoteală în mod amănunțit de activitatea lui în cursul celor 12 luni precedente. Acest raport trebuie să fie supus întrebărilor și, la nevoie, criticat și respins. Acesta este sistemul aplicat la Congresul sindicatelor britanice, unde întreaga ordine de zi a conferinței anuale se bazează pe aceste principii.

Astfel, ar exista un control democratic asupra activității Comitetului executiv național. De la numirea lui Harry Nicholas în funcția de secretar general, Comitetul executiv național a depus eforturi serioase de a acționa ca custode a politicii conferinței. Conducătorii parlamentari sînt mai degrabă aceia care s-au abătut de la linia stabilită. Dar dacă Comitetul executiv național ar raporta, de pildă, că a trimis o delegație care să viziteze pe membrii guvernului în legătură cu Vietnamul sau cu plata medicamentelor de către sindicaliști, firește că delegații partidului ar dori să știe cum au răspuns miniștrii respectivi.

În felul acesta miniștrii ar ști că în cele din urmă sînt răspunzători în fața organului politic suprem al partidului, conferința anuală a delegaților.

La conferință o problemă care a trezit mult interes a fost intrarea Marii Britanii în Piața comună. În această privință, partidul laburist și-a menținut poziția de expectativă, conform căreia Marea Britanie trebuie să intre în C.E.E. numai dacă i se acordă condiții satisfăcătoare.

În anii anteriori, conferința a adoptat o declarație în favoarea intrării, în cazul în care se oferă condiții rezonabile, și, în același timp, o rezoluție care prevedea condiții a căror obținere este foarte puțin probabilă. Toamna aceasta, adversarii intrării prezentaseră o rezoluție cerînd condiții de intrare a căror obținere este încă și mai puțin probabilă. Rezoluția lor, prezentată, de un purtător de cuvînt al sindicatului muncitorilor din transporturi, declara :

„Actuala conferință este serios îngrijorată de ultimele informații disponibile cu privire la structura și politica C.E.E. Ea se teme că guvernul conservator va nesocoti opoziția majorității poporului britanic față de intrarea în Piața comună. De aceea, ea își reafirmă hotărîrea ca Marea Britanie să nu intre în C.E.E. în condiții care ar implica o amenințare la adresa folosirii depline a brațelor de muncă, creșterea prețurilor la alimente și a costului vieții, stabilirea unei taxe la valoarea adăugată, o povară suplimentară pentru balanța de plăți sau o pierdere a controlului asupra măsurilor de bază în economie și politică și își exprimă opoziția față de transformarea Marii Britanii într-o provincie a unui stat federal".

Luînd cuvîntul în numele Comitetului executiv național, Joe Gormley s-a opus rezoluției, afirmînd că nu există motive să se creadă că cei șase membri ai C.E.E. vor să impună Marii Britanii condiții nerezonabile. Cînd s-a trecut la vot, moțiunea sindicatului muncitorilor din transporturi a fost respinsă cu 3 049 000 voturi contra 2 954 000, ceea ce reprezintă o marjă foarte îngustă. Mai mult, Gormley a promis că atunci cînd condițiile definitive ale intrării vor deveni cunoscute, va fi convocată eventual o conferință națională specială pentru a examina poziția partidului. Adversarii Pieței comune sînt de părere că o asemenea conferință ar adopta punctul lor de vedere.

Fără îndoială, principalul motiv al criticilor exprimate de presă a fost hotărîrea conferinței de a-și exprima sprijinul deplin pentru eforturile sindicatelor urmărind să obțină salarii mai mari și reducerea timpului de muncă. Rezoluția adoptată exprimă „opoziția totală față de restricțiile asupra tratativelor colective și față de politica propusă de guvernul conservator pentru reforma relațiilor industriale, care este menită să intervină în treburile interne ale sindicatelor".

Moțiunea este foarte actuală, deoarece în momentul de față sindicatele sînt în grevă în numele a 750 000 salariați municipali — muncitori de la salubritate, șoferi de ambulanțe, muncitori de la canalizare și alții — în timp ce minerii urmează să decidă prin vot eventuala declarare a unei greve în sprijinul unei majorări a salariilor. În plus, guvernul conservator este pe cale să-și publice propunerile în legătură cu relațiile din industrie. Se crede că acestea prevăd o perioadă obligatorie de „calmare" înainte de declararea unei greve și contracte prin care sindicatele sînt răspunzătoare în fața legii dacă profiturile firmelor au de suferit de pe urma grevei.

Mai mulți vorbitori care au luat cuvîntul în cadrul dezbaterii au subliniat că muncitorii britanici se opun unei politici a veniturilor atîta timp cît ei continuă să trăiască în capitalism, sistem în care nu există un control real asupra prețurilor, profiturilor și dividendelor.

Într-o anumită privință stînga a suferit un eșec serios. Este vorba de alegerile pentru Comitetul executiv național. În acest organ exista, după demisia lui Anthony Greenwood, un loc liber, rezervat pentru membrii aleși de circumscripțiile electorale laburiste. Se aștepta ca fostul dulgher din Liverpool, Eric Heffer, în prezent membru al parlamentului din partea orașului Liverpool, să obțină locul vacant. Dar el a fost înfrînt de Denis Healey, fostul ministru al apărării. Heffer este membru al grupului de deputați din jurul săptămînalului de stînga „Tribune", în timp ce Healey este considerat în general ca fiind de dreapta.

Acest lucru a provocat surprindere deoarece circumscripțiile electorale laburiste sprijină de obicei pe candidații mai radicali. Explicația probabilă este următoarea : în cursul ultimilor patru ani multe mii de activiști combativi au renunțat la activitate deoarece s-au simțit dezamăgiți de unele acțiuni ale guvernului laburist și de faptul că el nu traducea în viață măsurile politice stabilite de conferință. În plus, activitatea de partid în ansamblu s-a redus, și deoarece fondurile lor au fost epuizate în cursul campaniei pentru alegerile generale, multe circumscripții nu și-au putut permite să trimită un delegat la conferința de la Blackpool.

De aceea este clar că, pentru binele partidului laburist în general și a stîngii în special, va trebui să aibă loc o puternică reînviere a circumscripțiilor electorale laburiste, care să ducă la reluarea activității militanților rămași în partid dar care au renunțat la activitate, și care să aducă în mișcare mii de tineri aflați în prezent în afara ei.

Care sînt perspectivele de viitor ? Există motive de optimism, deoarece Partidul laburist britanic se bazează pe sindicate din cadrul cărora provine. Sindicatele dau majoritatea membrilor, fondurilor și principiilor politice ale partidului laburist. Deoarece sindicatele nu se pot abate prea mult de la interesele materiale ale membrilor lor, ele rămîn apropiate clasei muncitoare, care la rîndul ei, are tendința să influențeze partidul laburist într-o direcție realistă și justă.

Noii conducători ai mai multor sindicate mari sînt nu numai militanți pe frontul industrial dar și oameni profund preocupați de politică și de pace. (De pildă Jack Jones a luptat în Brigada internațională din Spania). Tocmai deoarece influența lor se face simțită, presa încearcă în prezent să-i izoleze și să creeze o prăpastie între ei și restul mișcării. Răspunsul acestor conducători sindicali este de a arăta că ei sînt preocupați nu numai de salariile membrilor sindicatelor lor, dar și de interesele altor pături ale poporului. De pildă, Jack Jones luptă pentru majorarea pensiilor de bătrînețe și a declarat la conferință că sindicatul său va publica într-un milion de exemplare un manifest cu acest obiectiv. El a declarat, de asemenea, luna trecută, la Congresul sindicatelor, atunci cînd a sprijinit cererea pentru ținerea unei conferințe pentru securitatea europeană : „Lupta pentru pacea internațională depășește ca importanță chiar și lupta pentru majorarea salariilor".

În felul acesta masa poporului poate fi atrasă să sprijine pe conducătorii sindicali în loc să-i deteste, așa cum ar dori anumiți magnați ai presei.

Conferința partidului conservator

Conferința anuală a partidului conservator și-a început lucrările la Blackpool, miercuri (adică după închiderea ediției noastre) și va lua sfîrșit sîmbătă. În felul acesta, partidul de guvernămînt își propune o trecere în revistă destul de rapidă a problemelor — patru zile, dintre care numai trei de dezbateri efective, față de cinci, cît a durat reuniunea laburistă.

Observatorii se așteaptă ca evenimentul să aducă o serie de precizări privind orientarea în unele domenii a conservatorilor. În prima zi, miercuri, după discuții privind învățămîntul, reforma electorală, serviciile poștale, radioul și televiziunea, dezbaterea privind folosirea forței de muncă și relațiile industriale urma să ofere clarificări asupra proiectului de legislație sindicală promis de conservatori încă din perioada cînd se aflau în opoziție.

Joi dimineața, după intervențiile privind asigurările sociale și sănătatea, va avea loc așteptata dezbatere referitoare la relațiile cu C.E.E. ; o rezoluție — a organizației din circumscripția Yarmouth — este categoric nefavorabilă aderării ; altele recomandă organizarea unui referendum. Joi după-amiază, principala dezbatere este aceea privind politica militară : se așteaptă o formulare precisă asupra comerțului de arme cu R.S.A. și, eventual, lămurirea poziției față de prezența militară în Golful Persic ; emisarul guvernamental sir William Luce, înapoiat recent dintr-un turneu în această zonă, pare să fi recoltat numai aprecieri defavorabile menținerii trupelor engleze după termenul fixat de laburiști — 1971.

Vineri dimineața, după expunerile referitoare la agricultură și alimentație (în care ar putea apare noi luări de poziție față de C.E.E.) discutarea politicii economice și fiscale va dezvălui, poate, intențiile guvernului față de ritmul dezvoltării economiei și restructurarea promisă a sistemului de impozite (pe care unii conservatori sînt mai grăbiți decît echipa guvernamentală să o vadă înfăptuită).

În sfîrșit, vineri după-amiază, este programată dezbaterea consacrată politicii externe. În dimineața zilei următoare, primul ministru Heath va rosti tradiționalul cuvînt de închidere.

În afara precizărilor privind orientarea conservatorilor, conferința de la Blackpool urmează să clarifice și în ce măsură poziția actualului lider mai este contestată. Cu două luni în urmă, se anunțase că Enoch Powell, exponent al dreptei conservatoare, în care unii vedeau un candidat la conducerea partidului, nu va fi prezent la Blackpool, probabil pentru a evita o confruntare inevitabilă cu liderul E. Heath. Ulterior, Powell a revenit asupra acestei hotăriri, dar fără a-și dezvălui intențiile de manevră în timpul lucrărilor de la Blackpool. Va relua el tema lui favorită a imigrărilor ? Își va reafirma opoziția față de aderarea la C.E.E. ? După unele păreri, nu este exclus ca prezența lui la Blackpool să fie interpretată ca o nouă încercare de a se angaja în competiția pentru conducerea partidului.

M. M.

ITALIA

Premierul Colombo și Guido Carli (stînga), guvernatorul Băncii Italiei, la una din reuniunile la care a fost elaborat „pachetul" măsurilor economico-financiare ale noului cabinet

A doua scadență

Instaurat cu aproape două luni în urmă, din necesitatea de a se depăși o criză politică, dar mai ales o criză economică ce amenința în mod periculos țara, guvernul Colombo, supranumit „cabinetul economic", s-a angajat, din primele clipe, într-o operație globală financiară și economică. „Deși permanentele deziluzii i-au făcut pe italieni mai sceptici ca oricînd — nota «Tempo» — țara așteaptă mult de la noul guvern, prezidat de un om care cunoaște bine problemele economice". Într-adevăr, Emilio Colombo părea pregătit — profesional dar și sufletește — să facă față responsabilităților momentului. „Economia italiană — considera premierul italian — traversează o fază delicată, grevată de dificultăți. Situația impune asumarea unor mari responsabilități. Nimic nu e compromis deocamdată, dar poate fi dacă guvernul nu va fi capabil să intervină cu hotărîre, dacă forțele politice și sociale nu devin conștiente fiecare de propriile-i responsabilități. Aceasta este o cale ce impune sacrificii, dar este calea unică" și este prima scadență pe care guvernul italian o are în față — conchidea Emilio Colombo. Astfel, la trei săptămîni de la această declarație, guvernul a intervenit luînd la 27 august o serie de măsuri menite, în concepția sa, să aducă unele îmbunătățiri economico-financiare. S-a hotărît creșterea taxelor la benzină, băuturi alcoolice, cosmetice, servicii telefonice, asistență medicală etc., guvernul sperînd să obțină astfel fonduri suplimentare în valoare de 450 miliarde lire, îndreptate spre finanțarea unor proiecte cu caracter industrial și financiar.

Reacțiile la noile măsuri de austeritate — în interiorul și în afara cabinetului — nu s-au lăsat așteptate. Principalele sindicate italiene au dat publicității o declarație prin care avertizau că o mare parte a acestor sporuri de taxe se vor repercuta în mod nevaforabil asupra nivelului de trai al oamenilor muncii. Principala centrală sindicală — comunistă — (C.G.I.L.) a declarat că „este necesar să se reia în mod energic inițiativa sindicală la toate nivelurile", iar cea de orientare democrat-creștină (C.I.S.L.) cerea „o întîlnire cu guvernul pentru a relua, în mod responsabil și global, discuțiile asupra reformelor și dezvoltării economice". „Pachetul" de măsuri economico-financiare a intrat, la începutul lui septembrie, în discuția Parlamentului, unde are de înfruntat examenul celor patru comisii (finanțe și trezorerie, sănătate, industrie și agricultură) pentru a trece apoi în aulă. Iar discuțiile ce au precedat prezentarea măsurilor, reacțiile pe care acestea le-au suscitat s-au repercutat și pe plan parlamentar. Deputați socialiști și comuniști, ca și reprezentanți ai stîngii democrat-creștine au criticat „il pacchetto" (pachetul) de măsuri care „nu are nici un caracter de noutate și nici unul reformator". S-au utilizat „scheme vechi" folosite și în alte dăți, a căror ineficiență este bine cunoscută — nota „Rinascita".

„Prima noastră sarcină este acum aceea de a ne explica gestul" — mărturisea, cîteva zile de la anunțarea măsurilor, premierul Emilio Colombo. Membrii guvernului pregătesc în consecință o „carte albă" ce-și propune să facă o revedere a cheltuielilor și investițiilor publice, o prezentare a resurselor de care țara dispune, o explicare a lucrurilor ce mai rămîn de făcut : un bilanț necesar în vederea pregătirii reformelor pe care țara le așteaptă. Promise, dar nerealizate în cursul precedentelor legislaturi, reformele sociale reprezintă pentru actualul guvern italian — după cum se exprima însuși șeful său — un adevărat test și o a doua scadență.

În acest scop, Colombo a convocat cele trei centrale sindicale — C.G.I.L., C.S.I.L., U.I.L. — pentru a discuta împreună condițiile de punere în practică a unei politici de reforme. Încheiată la 16 septembrie, prima rundă de convorbiri a demonstrat — după cum se exprima ziarul socialist „Avanti" — „utilitatea confruntării care va fi extinsă și la alte probleme ce privesc diversele aspecte ale politicii economice". Această primă fază. Colombo o socotea drept o „verificare a concordanțelor și eventualelor neînțelegeri privind orientarea" ; i-au urmat, la 25 și 30 septembrie, noi faze de „aprofundare a aspectelor specifice ale fiecărei reforme în parte" și, poate, la 10 octombrie, acestea vor ajunge în Parlament „în cadrul căruia vor fi adoptate hotărîrile definitorii pe baze constituționale". O declarație comună a sindicatelor recunoaște „mai marea disponibilitate a guvernului de a discuta în termeni mai concreți chestiunile examinate". „Cele trei confederații — adaugă comunicatul — trebuie să constate totodată că, în stadiul actual de punere la punct a diverselor poziții, există cîteva divergențe substanțiale care nu privesc atît criteriul gradualității în realizarea reformelor, cît mai ales orientarea lor".

Acestei poziții i s-au alăturat milioane de oameni ai muncii italieni, greva generală de două ore de la 1 octombrie, organizată de C.G.I.L. sprijinind revendicările privind „inițierea unei politici noi în folosul oamenilor muncii și pentru reforme social-economice".

Întîlnirea guvern — sindicate nu se vrea așadar a fi o negociere și nici o simplă expunere a punctelor de vedere reciproce ; se încearcă o apropiere și o întrepătrundere a diverselor poziții. Se insistă în același timp, în cadrul guvernamental — asupra conexiunii „politică de reforme și politică conjuncturală", reformele devenind puncte fundamentale ale planului pe perioada 1971—75. Se caută astfel să se stabilească un raport echilibrat, pe baza confruntărilor și dezbaterilor, pe care să se sprijine o politică economică mai maleabilă și cu o mărită capacitate operativă.

În legătură cu acest dialog ca și cu procesul în curs, privind realizarea reformelor sociale, Partidul Comunist Italian și-a exprimat în repetate rînduri poziția. „Noi, comuniștii — scria «L'Unità» — confirmăm încă o dată sarcina pe care ne-am asumat-o de a contribui la o reală reînnoire a politicii economice și sociale, care să garanteze o calificată și viguroasă dezvoltare a producției ; confirmăm că sîntem dispuși la o confruntare constructivă asupra acestor probleme. Dorim ca forțele de stînga prezente în cadrul majorității parlamentare să dea dovadă de o mai mare vigilență și combativitate decît în cursul crizei de guvern și al dezbaterii parlamentare de investitură".

Așadar, în ce privește evoluția dialogului și a evenimentelor de politică internă italiană, deoarece se prelungește expectativa, nu este momentul unor concluzii definitive.

Rodica DUMITRESCU

Utilitatea întîlnirilor interparlamentare

Convorbire cu senatorul american John SPARKMAN

John Sparkman, președintele Grupului american al Uniunii interparlamentare, care a făcut o vizită în țara noastră la invitația Grupului român al Uniunii interparlamentare, este membru al Senatului Statelor Unite (reprezentînd statul Alabama) cu începere din anul 1946. În anul 1952 a fost propus de Partidul democrat pentru funcția de vicepreședinte al Statelor Unite. Ampla sa contribuție la activitatea legislativă a început practic din 1937 cînd a fost ales pentru prima oară membru al Camerei Reprezentanților. În prezent face parte din importantul Comitet senatorial pentru relațiile externe în care a fost cooptat în anul 1951.

Senatorul John Sparkman ne declară că a răspuns cu plăcere invitației colegilor săi din România. Este la prima sa vizită în țara noastră. Grupul parlamentar american — ne explică domnia-sa — și-a făcut bunul obicei de a folosi prilejul fiecărei sesiuni anuale a Uniunii interparlamentare pentru a călători prin cîteva țări și a lua contact cu oamenii de stat și cu realitățile acestor țări. Cînd sesiunea a avut loc la Monte Carlo, grupul condus de senatorul John Sparkman a vizitat Tunisia și Marocul. Anul trecut, lucrările s-au ținut la New Delhi și în drum spre India, congressmenii americani s-au oprit în U.R.S.S., în Nepal și în Pakistan, iar înainte de a se înapoia în Statele Unite au mai vizitat Tailanda, Coreea de Sud și Japonia. Anul acesta, înainte de a ajunge la Haga, au trecut prin Polonia și prin România. În momentul în care a binevoit să ne acorde interviul de față, aștepta cu mult interes și nerăbdare întîlnirile cu oamenii de stat români și în primul rînd primirea Grupului parlamentar american de către președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu.

Interlocutorul nostru este deosebit de convins de necesitatea și de utilitatea contactelor între parlamentele tuturor țărilor. „În Uniunea interparlamentară, în care sînt reprezentate toate țările cu Adunări legislative alese, au loc întotdeauna discuții sincere, serioase, pe toate temele de interes general. Se prezintă rapoarte, se adoptă rezoluții, dar, întrucît Uniunea interparlamentară nu are, firește, și nu ar putea avea autoritate legislativă, în ultimă instanță ea face recomandări care, de la caz la caz, pot duce la inițierea și adoptarea de legi în diverse state". Rugat să exemplifice printr-un fapt legat de experiența sa personală, utilitatea contactelor interparlamentare, senatorul John Sparkman a evocat reglementarea vechiului litigiu american-mexican în legătură cu debitul și cu salinitatea apelor din regiunea de frontieră. Soluția a fost elaborată inițial de grupurile parlamentare ale celor două țări — care țin periodic ședințe comune — și a fost recomandată spre adoptare guvernelor. „Cred în conferințe, cred în discuții deschise, a subliniat John Sparkman. Cu cît sînt mai multe, cu atît e mai bine. Cît timp stăm de vorbă există șanse mari ca diferendele să se rezolve".

În continuare am discutat despre activitatea Comitetului senatorial pentru relațiile externe. „Comitetul este ocupat tot timpul. Încercăm să fim în contact cu situația din toate părțile lumii. Evident, principala preocupare o constituie inițierea și examinarea legislației în directă legătură cu politica externă a Statelor Unite. În momentul de față însă, putem considera că ne-am încheiat activitatea pe anul în curs, adică pînă la apropiatele alegeri legislative". Vor afecta oare aceste alegeri componența și implicit orientarea Comitetului senatorial pentru relațiile externe? Senatorul John Sparkman crede că nu. Urmează să-și reînnoiască mandatul senatorii Mike Mansfield, Albert Gore, Stuart Symington, Thomas Dodd, Gale McGee, toți democrați, iar senatorul republican John Williams se va retrage din activitate. „Dacă pentru senatorii Mansfield, Symington și McGee, realegerea nu constituie nici o problemă, Albert Gore întîmpină anumite dificultăți în actuala campanie electorală, iar Thomas Dodd (împotriva căruia Senatul a adoptat cu cîtăva vreme în urmă un vot de cenzură — n.n.) de asemenea. În orice caz, componența Comitetului și, deci, orientarea lui vor rămîne practic neschimbate".

Ce părere aveți despre problema raportului dintre împuternicirile prezidențiale și împuternicirile Congresului, problemă atît de dezbătută în ultima vreme? La această întrebare senatorul John Sparkman a răspuns printr-o scurtă expunere a datelor problemei. După părerea domniei-sale, deși acest raport nu a fost definit niciodată în mod clar în decursul istoriei, și deși Constituția S.U.A. dă loc la o anumită ambiguitate în această privință, practic nu ar trebui să fie chiar atît de greu să se ajungă la o concluzie. Disputa, ne-a reamintit domnia-sa, a izbucnit în legătură cu acțiunile legate de războiul din Vietnam, dar problema este generală ținînd seama de faptul că Statele Unite au angajamente în numeroase părți ale lumii. Constituția o abordează în trei locuri diferite: atunci cînd atribuie în exclusivitate Congresului puterea „de a declara război", cînd atribuie, de asemenea, Congresului puterea „de a crea forțe armate și de a aloca fonduri pentru întreținerea lor", precum și atunci cînd îl numește pe președinte „comandant suprem al armatei și flotei Statelor Unite". După opinia senatorului John Sparkman — opinie care, după cum ține să sublinieze chiar domnia-sa, diferă de cea a majorității membrilor Comitetului senatorial pentru relațiile externe —, în momentul actual accentul ar trebui să cadă pe împuternicirile prezidențiale, în cazurile de maximă urgență.

Înseamnă oare aceasta că distinsul oaspete are o viziune pesimistă asupra evoluției situației internaționale? „Nicidecum, răspunde domnia-sa. Sînt optimist din fire. Există o veche zicală în care cred: acolo unde este viață este și speranță. Obiectiv vorbind, atmosfera internațională tinde să se clarifice". Tocmai de aceea, senatorul consideră că procesul decizional — în imensa majoritate a cazurilor — poate să fie și trebuie să fie lăsat în seama Congresului, aceasta fiind de altfel în spiritul Constituției americane.

În cadrul Comitetului senatorial pentru relațiile externe, John Sparkman este președintele subcomitetului care se ocupă de problemele europene. Cunoaște, după cum ne-a spus, aproape toate țările Europei, le-a vizitat de mai multe ori și speră să vină din nou în România, pentru o perioadă ceva mai lungă, „și să acorde atunci un nou interviu revistei «Lumea»". Mulțumindu-i pentru amabila promisiune, l-am întrebat în încheiere cum privește în perspectivă prezența americană în Europa occidentală. Senatorul John Sparkman consideră că această prezență este din ce în ce mai puțin necesară, că pe măsură ce statele europene își întăresc independența, este de dorit să înceteze orice fel de interferență în afacerile lor. „Țin să subliniez că sînt întru total de acord cu părerea lui Woodrow Wilson despre țările mici. La sfîrșitul celui de-al doilea război mondial el a proclamat că popoarele au dreptul la autodeterminare și că harta Europei trebuie să fie refăcută în așa fel încît țările mici să-și dobîndească suveranitatea de stat. Această suveranitate trebuie respectată de toți, și în primul rînd de marile puteri".

Felicia ANTIP

Prima ediție a Tîrgului

Comerț — cunoaștere — cooperare

Cercetătorii istoriei relațiilor economice internaționale sînt unanimi în a aprecia că, în urmă cu numai un secol și jumătate, volumul global al comerțului mondial nu reprezenta nici măcar 1 la sută din cel actual. Ce a determinat o asemenea dezvoltare cu adevărat notabilă a schimburilor economice într-o perioadă relativ scurtă din punct de vedere istoric? Ea este, firește, urmarea extinderii și diversificării continue a producției, a creșterii complexității acesteia. Iar triplarea schimburilor comerciale mondiale din ultimii 15 ani — creștere fără precedent în istorie — este consecința imanentă a progresului științifico-tehnic contemporan.

Dar, la această expansiune deosebită a schimburilor comerciale — iar în ultimul timp, și a celor de cunoștințe științifice și tehnice, a cooperării economice — a contribuit, fără îndoială, și promovarea unui **cadru tot mai organizat** de desfășurare a acestor schimburi.

Dintotdeauna, stimularea, promovarea și dezvoltarea comerțului au presupus existența unor locuri mai mult sau mai puțin special amenajate, unde mărfurile să fie cunoscute, puse în valoare, locuri care să permită contactul nemijlocit al partenerilor. Din cele mai vechi timpuri, un asemenea cadru a existat, bineînțeles, în forme corespunzînd stadiului respectiv al dezvoltării producției și schimbului de mărfuri. Aceste forme au evoluat, s-au modernizat pe baza noilor exigențe ale permanentei dezvoltări a producției și comerțului. Totodată, însă, schimburilor comerciale li s-au creat astfel condiții propice amplificării lor, confruntarea directă a produselor exercitînd la rîndul său, înrîurirea utilă și înnoitoare asupra perfecționării producției.

Un cadru organizat al comerțului — în cel mai larg sens al cuvîntului — a existat din timpuri străvechi. Schimbul incipient de produse nu a fost posibil — și înseși produsele n-au devenit mărfuri — decît în momentul în care, la confluența unor comunități tribale, a existat un loc — un cadru rudimentar organizat — unde acesta să se efectueze. Desigur, pe baza dezvoltării forțelor de producție, schimbul întîmplător a cedat treptat locul celui cît de cît organizat. Strînsul recoltei a fost prilejul poate cel mai bun, oferind anual posibilitatea organizării unor schimburi de mărfuri. Astfel, festivitățile și ritualurile ocazionate de strînsul recoltei au fost însoțite tot mai frecvent de acțiuni organizate în vederea schimburilor de mărfuri, care au căpătat un caracter din ce în ce mai permanent. La romani, de exemplu, aceste acțiuni intraseră în tradiție. De aici, de la latinescul **feriae** (sărbători), au ajuns pînă în zilele noastre **foire** (în franceză) sau **fair** (în engleză) — **tîrg.**

Cu timpul, asemenea tîrguri au depășit cadrul pur local. Organizate pe principalele cursuri de apă, la intersecțiile marilor drumuri, pe rutele caravanelor, ele au căpătat un caracter larg, extins, negustori de pe cele mai îndepărtate meleaguri venind să-și schimbe produsele specifice regiunilor lor. Caravanele aduceau spre porturile mediteraneene cositor și chihlimbar din nordul Europei, fildeș și abanos din Africa, mirodenii și parfumuri din Arabia. În caravane se găseau, însă, mai întotdeauna, și emisari ai conducătorilor unor țări și popoare care purtau scrisori, mesaje către mai marii locurilor spre care se îndreptau. Se pare că primii diplomați s-au găsit printre negustori. Pe drumul deschis de aceștia, alți soli au scris primele file ale istoriei diplomației. Facilitînd cunoașterea reciprocă și înțelegerea, comerțul a bătătorit dintotdeauna, pe atunci ca și astăzi, calea spre mai bune relații politice sau de altă natură.

După reculul datorat preponderenței economiei naturale din prima perioadă a întunecatului Ev Mediu, tîrgurile au cunoscut o dezvoltare continuă. Documente vechi atestă existența unui mare tîrg, la care veneau numeroși negustori străini, la St. Denis, lîngă Paris, încă în anul 629. În secolul al XI-lea, foarte cunoscute erau tîrgurile de la St. Demetrius, în Tesalia, cît și cele de la Antiochia și Trebizonda, iar în secolul al XII-lea, tîrgul de la Champagne, unde erau schimbate veșmintele din Flandra și Anglia cu blănurile din Rusia și băuturile din Orient. În aceeași perioadă, cît și în secolele imediat următoare, de un renume îndreptățit se bucurau tîrgurile de la Kinsai, în China, de la Nijni Novgorod (Rusia) și marele Tîrg Aztec (pe care spaniolii l-au găsit pe locul actualului Ciudad de Mexico).

Revoluția industrială, care a constituit primul mare salt cantitativ și calitativ în direcția diversificării producției, a influențat puternic evoluția tîrgurilor. În aceste condiții comerțul, inclusiv cel internațional, devine o activitate curentă. Tîrgurile, în accepția veche, dispar. Ele capătă o altă semnificație. Organizarea lor devine o activitate conștientă — ca modalitate modernă de promovare a comerțului, de confruntare a cuceririlor din știință și tehnică. Ele pierd, în mare parte, caracterul general. Apare tot mai mult necesitatea tîrgurilor specializate.

Tîrgurile intră, astfel, în perioada istoriei lor moderne, care se caracterizează prin existența a două tendințe — înrudite pe anumite coordonate, dar distincte. **Pe de o parte,** tendința organizării unor acțiuni cu destinație — aproape exclusivă — a prezentării unor produse, a unor noi descoperiri în știință sau tehnică. Aceasta a creat și apoi a înrădăcinat accepțiunea de **expoziție,** cu incidența ei, fără îndoială utilă, dar indirectă asupra dezvoltării comerțului și producției pe plan internațional. **Pe de altă parte,** tendința organizării unor acțiuni menite să înlesnească contactul nemijlocit al partenerilor comerciali, cu înrîurire directă asupra expansiunii comerțului. În acest sens, s-a acreditat accepțiunea modernă de **tîrg.** Tîrgul are ceva în plus — deosebit de important — față de expoziție: el tinde să creeze o **piață.** Dacă expoziția, din punctul de vedere al comerțului, se

Cazanul de 100 gigacalorii realizat de uzina bucureșteană „Vulcan"

Internaţional Bucureşti

înscrie în cadrul mai îngust al simplei reclame, tîrgul este **un act nemijlocit de cooperare,** cu o utilitate directă în ce priveşte dezvoltarea comerţului între state.

De aici şi evoluţiile diferite urmate. **Expoziţiile,** cu semnificaţie internaţională, au proliferat în cele mai diverse forme, strict specializate sau cît mai diversificate. Primele au ajuns, actualmente, probabil de ordinul miilor anual. Dintre ultimele, de notorietate au devenit, în special, aşa-numitele „expoziţii mondiale".

Spre deosebire de expoziţii, **tîrgurile** au evoluat, în mod necesar (în general) spre un cadru specializat, propice destinaţiei lor de a constitui un act al cooperării. Tîrgurile, în accepţiunea modernă, presupun unicitate de loc şi periodicitate. În epoca actuală, cînd cresc necontenit diversitatea şi complexitatea producţiei, ca urmare a revoluţiei ştiinţifico-tehnice contemporane — ceea ce face ca fiecare stat, indiferent de mărimea sa şi potenţialul economic, să aibă tot mai mult de dat şi de primit în cadrul circulaţiei mondiale de valori materiale —, tîrgurile specializate se evidenţiază ca un mijloc de cea mai mare importanţă şi eficienţă pentru amplificarea relaţiilor economice internaţionale, o formă eficace de facilitare a participării fiecărui stat la circuitul economic mondial.

Printre cele mai importante şi cunoscute tîrguri internaţionale, comerciale şi de mostre, avînd o îndelungată tradiţie, se numără cele de la Milano, Zagreb, Paris, Leipzig, Londra, Brno, Plovdiv etc. De altfel, cea mai densă reţea de tîrguri, cu o activitate desfăşurată de timp îndelungat, regulată şi intensă, se află în Europa. Şi poate nu întîmplător continentul european este prima forţă comercială mondială. În rîndul ţărilor care organizează tîrguri specializate internaţionale intră, din acest an, şi ţara noastră, ca reflex al cursului mereu ascendent al dezvoltării economice a României socialiste, al extinderii pe multiple planuri a relaţiilor ei economice internaţionale.

Relevînd rolul stimulator al tîrgurilor în dezvoltarea comerţului trebuie subliniată, în acelaşi timp, incidenţa benefică a acestora asupra climatului internaţional. Dintotdeauna tîrgurile au presupus pace, existenţa unui climat de înţelegere şi apropiere între popoare, între state. Schimburile cele mai intense au avut loc în perioadele de pace. Dimpotrivă, stările de beligeranţă, războaiele, conflictele între state au făcut să stagneze, din cele mai vechi timpuri, dezvoltarea normală a schimburilor economice. Dar tîrgurile, presupunînd pace, dezvoltarea unor relaţii normale între state au contribuit la rîndul lor — prin facilitarea contactelor directe, a cunoaşterii reciproce — la instaurarea şi consolidarea unui climat de încredere şi destindere în lume, la promovarea cooperării şi păcii între popoare.

Pavilioane româneşti pe meridianele globului

Prima participare a României la o manifestare comercială de amploare peste hotarele ţării a avut loc în anul 1867, la Expoziţia internaţională de la Paris. În perioada 1867—1939, România a fost prezentă la 37 tîrguri şi expoziţii, ceea ce echivalează în medie cu o participare la aproximativ doi ani.

După cel de-al doilea război mondial, numărul participărilor româneşti la expoziţii şi tîrguri internaţionale a fost în continuă creştere : 6 în 1950, 9 în 1955, 19 în 1960, 35 în 1965, 52 în 1967, 63 în 1968 şi 69 în 1969, aşteptîndu-se în viitor depăşirea nivelului de anul trecut.

Dacă în perioada 1950—1959, România a participat la 95 de tîrguri şi expoziţii, adică în medie zece prezenţe pe an, în deceniul următor — 1960—1969 — numărul participărilor a fost de 390, respectiv în medie 40 anual. În prezent, pavilioanele româneşti se află practic la tîrgurile de pe toate continentele. Se observă, de asemenea, tendinţa participării ţării noastre la tîrguri specializate, de la 27 la sută din totalul participărilor în 1963 la peste 70 la sută în prezent.

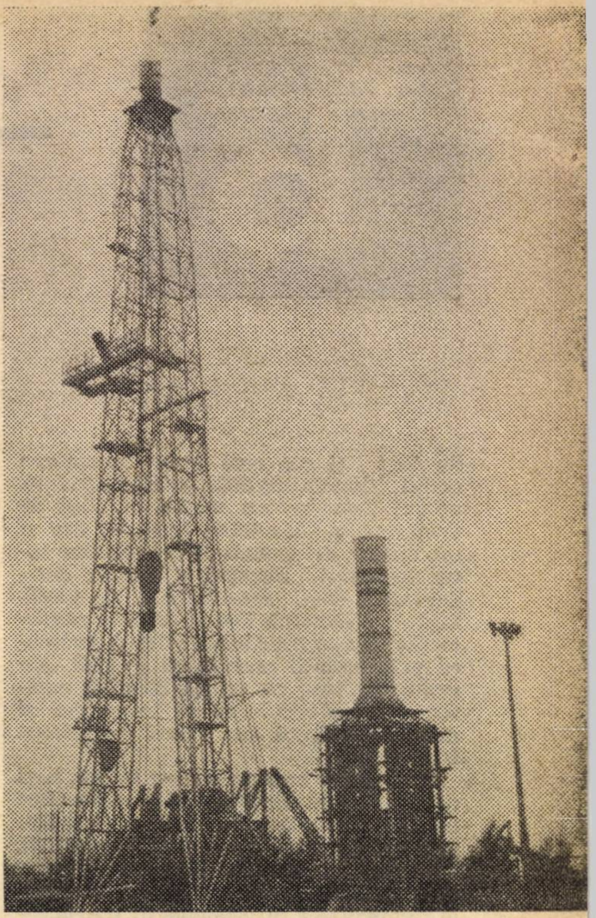

Instalaţie de foraj produsă de uzinele „1 Mai"-Ploieşti

Tradiţii vechi şi istorie nouă

DIN TRECUTUL BUCUREŞTIULUI

Aflată la o încrucişare de drumuri, între Miazănoapte şi Miazăzi, între Occident şi Orient, România a cunoscut, din cele mai îndepărtate vremuri, o importantă activitate de comerţ. Mulţi neguţători au folosit această încrucişare de drumuri pentru a-şi desface aici mărfurile sau a le transporta spre alte regiuni. Locuitorii meleagurilor româneşti au întreţinut strînse legături comerciale cu popoarele învecinate sau cu cele din zone mai îndepărtate. Vitregiile istoriei, abătute în nenumărate rînduri asupra ţării, au încetinit dar n-au putut opri cursul dezvoltării acestor relaţii.

O vie activitate în acest sens au cunoscut regiunile din vecinătatea nordică imediată a Dunării, printre care şi teritoriile pe care se găsesc în prezent oraşul Bucureşti şi împrejurimile sale *). Descoperiri arheologice atestă, încă din vremea geto-dacilor, existenţa unor relaţii de schimb intense ale acestora cu lumea dinafara Daciei — cu oraşele sclavagiste greceşti, de pildă, (pe teritoriul oraşului Bucureşti s-au găsit resturi de vase de import greceşti şi monede greceşti emise încă în secolul al III-lea î.e.n.) ; legături intense au existat apoi cu provinciile Imperiului Roman (vase de lut sau de sticlă, chei de bronz, monede stau mărturie în acest sens).

În a doua parte a Evului Mediu, în condiţiile dezvoltării economiei Cîmpiei Române, zona Bucureştilor intră în atenţia negustorilor băştinaşi şi a celor străini, care găseau aici un stadiu economic suficient de înaintat pentru a permite un schimb prosper de mărfuri. La început un sat, apoi un tîrg periodic, Bucureştiul reuşise să polarizeze în decursul mai multor decenii ale secolului al XV-lea, principalele manifestări ale activităţii economice din zonele învecinate. Treptat, comerţul local începe să fie completat cu schimbul de produse ale unor regiuni cu structuri economice deosebite. Încă din secolul al XV-lea, Bucureştii reprezentau punctul de întretăiere a principalelor căi străbătute de mărfurile negustorilor locali sau străini, atît spre Transilvania şi Peninsula Balcanică cît şi spre ţinuturile din vestul Oltului şi Moldova.

Cel mai important drum a fost, fără îndoială, cel care transporta produsele Occidentului spre Orient şi invers, şi care, datorită condiţiilor geografice (codrii întinşi, mlaştini), trebuia să treacă de la Braşov spre Giurgiu prin vatra Bucureştilor. În a doua jumătate a secolului al XV-lea (de cînd datează

*) Cf. studiului „Istoria oraşului Bucureşti", editat de Muzeul de istorie a oraşului Bucureşti.

Prima ediție a Tîrgului

Exponate ale uzinelor „Progresul" Brăila

de fapt și cea mai veche mențiune scrisă despre capitala patriei noastre), orașul devenise nu numai o piață de desfacere a diferitelor produse, dar și un centru de tranzit al mărfurilor între sud-estul Europei și orașele occidentale. Este semnificativ, de pildă, faptul că Basarab Laiotă trimite negustorilor brașoveni (1474—1476) o scrisoare prin care îi anunță că a sosit „un negustător turc cu marfă bună și multă", îndemnîndu-i „să se tocmească și să se învoiască cu turcul în cetatea Bucureștilor".

Activitatea comercială s-a extins apoi tot mai rapid. Descoperiri numismatice au dat la iveală pe teritoriul Țării Românești monede turcești, ungurești, germane, austriece, dinari ai ducilor de Carintia, de Friesach, de Styria, ai arhiepiscopilor de Colonia, ai patriarhilor din Aquileea, esterlini englezești, ceea ce atestă legături comerciale cu cele mai îndepărtate regiuni. În București puteau fi găsite — spre desfacere sau în tranzit — postavuri de Ypres, Louvain, Brüger, Köln, Bergamo, Cehia și Polonia, mătăsuri, stofe scumpe, podoabe din Veneția, metale și produse meșteșugărești, brașovene și sibiene etc. Vite, piei de animale, sare luau drumul altor meleaguri. În 1966, călătorul turc Evliya Celebi amintește de existența în București a șapte hanuri de negustori și a Casei pentru vămi.

Creșterea schimburilor comerciale duce la delimitarea (1698), în București, a două zone comerciale: Tîrgul din Lăuntru și Tîrgul de Afară. În principalul centru — Tîrgul din Lăuntru —, care se întindea în secolul al XVIII-lea pe aproape 50 ha, apar ulițele comerciale unde desfăceau produse în principal negustorii străini: Lipscani, Gabroveni.

Secolul al XIX-lea aduce, o dată cu dezvoltarea generală a forțelor de producție, cu apariția germenilor capitalismului, extinderea relațiilor comerciale. O importantă dezvoltare cunosc acestea după revoluția de la 1848, dar mai ales, după 1870, cînd căile de comunicație se înmulțesc și încep să se modernizeze. Cererea sporită și permanentă de mărfuri a făcut să scadă treptat însemnătatea economică a bîlciurilor și tîrgurilor periodice anuale, caracteristice orînduirii feudale, și a determinat creșterea comerțului stabil, de factură modernă, al cărui volum a sporit în ritm rapid.

Bucureștiul — centrul economic cel mai important din țară — a devenit în acest răstimp nodul principal al comerțului românesc cu alte țări. Întreaga evoluție din secolul nostru a consfințit, consolidat și întărit aceste poziții ale capitalei țării noastre.

■

În noua perioadă istorică, de după 23 August 1944, întreaga economie a țării a cunoscut transformări radicale. România a devenit o țară socialistă în plină dezvoltare, cu o economie predominant industrială, multilaterală și diversificată. Angajată ferm pe calea industrializării, a dezvoltării intensive a agriculturii, a celorlalte sectoare și ramuri ale economiei naționale, țara noastră pășește cu hotărîre pe drumul progresului economic, științific și tehnic, al ridicării întregii economii la nivelul economiei țărilor celor mai avansate.

Pe această bază, și ca urmare a preocupării consecvente și susținute a partidului și statului nostru pentru dezvoltarea și perfecționarea activității de comerț exterior, a sporit și s-a îmbunătățit continuu, cantitativ și calitativ, participarea țării noastre la circuitul economic mondial. S-a schimbat sensibil structura comerțului nostru exterior. În prezent, România exportă produse industriale, mașini și utilaje, aparataj de înaltă tehnicitate, produse chimice, care au ajuns să reprezinte 60 la sută din totalul exporturilor noastre, față de numai 20 la sută în 1950. A crescut numărul țărilor cu care România întreține relații comerciale: de la 29 în 1950 la 110 în prezent. Țara noastră a devenit un partener comercial apreciat și căutat. Participarea ei la tîrguri internaționale a sporit într-un ritm rapid. Numai în 1969 au fost consemnate 69 de asemenea participări. S-au extins și se extind permanent cooperarea în producție, colaborarea științifică și tehnică cu alte țări. România este membră activă a peste 20 de organisme internaționale guvernamentale și a peste 50 de organisme neguvernamentale în domeniile economic și științifico-tehnic.

În acest context, al unor îndelungate tradiții privind dezvoltarea schimburilor comerciale, pe plan larg, pînă în cele mai îndepărtate regiuni de pe glob, al progresului necontenit și multilateral al economiei românești, ca expresie a extinderii permanente a relațiilor economice ale României cu toate țările lumii, a politicii partidului și statului nostru de dezvoltare continuă a acestor relații, este organizat primul **Tîrg internațional de la București.**

ÎN CONTEXTUL PROGRESULUI CONTEMPORAN

Corolar modern al vechilor tradiții, Tîrgul internațional de la București capătă, în condițiile actuale, valoarea unei manifestări economice de mare

Mari tîrguri internaționale

VIENA (Austria) — **în două ediții de primăvară și de toamnă; au participat 20 de țări în 1969.**

GAND (Belgia) — **înființat în 1945; din cinci în cinci ani, cu ocazia tîrgului, se organizează expoziții speciale cu diverse tematici.**

PLOVDIV (R.P. Bulgaria) **înființat în 1936, tîrg anual; în 1969 au participat 1 300 de firme străine din 48 de țări.**

PARIS (Franța — **înființat în 1904; în anul 1969 au participat 50 de țări.**

LEIPZIG (R.D.G.) — **înființat în 1165; organizat în două ediții — de primăvară și de toamnă; în toamna anului 1969 au expus 6 329 de firme din 55 de țări.**

SALONIC (Grecia) — **aflat la a 35-a ediție; în 1969 au participat 2 813 firme.**

MILANO (Italia) — **înființat în 1920; numărul vizitatorilor depășește, de regulă, 4 milioane.**

TRIEST (Italia) — **înființat în 1948; în 1969 au participat 1 248 firme.**

ZAGREB (R.S.F. Iugoslavia) — **înființat în 1909; în 1969 au participat peste 5 000 de întreprinderi și firme.**

UTRECHT (Olanda) — **înființat în 1916.**

LIMA (Peru) — **Tîrgul internațional al Pacificului, tîrg bienal; în 1969 a avut loc cea de-a șasea ediție.**

POZNAN (R.P. Polonă) — **înființat în 1921 ca tîrg anual; în 1969 au participat 40 de țări.**

GÖTEBORG (Suedia) — **înființat în 1916: în 1969 au participat 1 347 expozanți.**

IZMIR (Turcia) — **înființat în 1924, tîrg anual; în 1969 au participat 41 de țări.**

BUDAPESTA (R.P. Ungară) — **înființat în 1906; în 1969 au participat 34 de țări.**

*) Tîrguri generale de mostre.

Internațional București

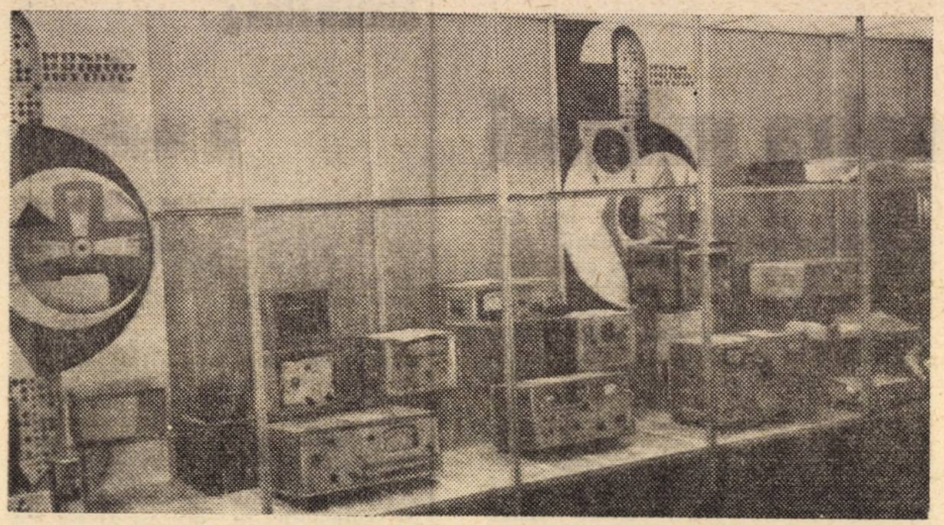

Pavilioane și standuri ale țărilor participante își așteaptă vizitatorii

însemnătate. Stabilit nu întîmplător în București — principalul centru economic și comercial al țării, vatră a tradițiilor de comerț românești, — tîrgul va avea un caracter specializat, formă modernă și eficace de promovare directă a relațiilor economice internaționale. Profilul său îl constituie, — de asemenea, nu întîmplător — **construcțiile de mașini și industria electrotehnică.** Pentru că un astfel de profil exprimă cel mai bine profundele transformări calitative și cantitative survenite în economia României ca rezultat al politicii de industrializare socialistă, promovate cu consecvență de partidul și statul nostru. Deținînd la ora actuală un sfert din producția industrială a țării, construcțiile de mașini au ajuns să ofere, de altfel, în prezent, o pătrime din totalul exporturilor. Numeroase produse ale acestei industrii sînt larg cunoscute peste hotare, bucurîndu-se de o bună apreciere pe piața mondială. Tîrgul de la București va acționa tocmai în această direcție : va face și mai bine cunoscute pe piața internațională produsele industriei românești, posibilitățile ei competitive. Totodată, el va contribui la cunoașterea mai bună a realizărilor din alte țări.

Este semnificativ că Tîrgul internațional de la București a trezit încă de la prima sa ediție un viu interes în rîndurile organizațiilor comerciale și ale cercurilor de afaceri din multe țări ale lumii. O dovedește, printre altele, faptul că el va găzdui pavilioane naționale din 27 de țări (inclusiv România). Principala participare va fi a unor țări socialiste : Albania, Bulgaria, Cehoslovacia, Cuba, Republica Democrată Germană, Iugoslavia, Polonia, Ungaria, Uniunea Sovietică, ale căror pavilioane vor ocupa o suprafață de peste 22 de mii metri pătrați. Vor mai participa, de asemenea, următoarele 17 țări : Anglia, Argentina, Austria, Belgia, Danemarca, Elveția, Finlanda, Franța, Republica Federală a Germaniei, India, Israel, Italia, Japonia, Olanda, Spania, Statele Unite ale Americii, Suedia. Înafara participărilor naționale oficiale, peste 80 de firme din 30 de țări vor fi prezente cu standuri aparte, numărul total al firmelor ridicîndu-se la 728.

Urmare firească a dezvoltării întregii economii românești, a înscrierii ei ferme pe coordonatele progresului contemporan, a dezvoltării marcate a industriei naționale constructoare de mașini, organizarea Tîrgului de la București constituie, totodată, o expresie a politicii partidului și statului nostru de extindere permanentă a relațiilor economice cu toate țările socialiste, cu toate statele lumii, pe baza respectării principiilor suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și avantajului reciproc.

Constituind un puternic stimulent pentru comerțul exterior al țării, pentru creșterea exporturilor în pas cu avîntul general al industriei noastre socialiste, Tîrgul de la București are, în același timp, toate condițiile de a deveni o prestigioasă manifestare a comerțului internațional, de a contribui la dezvoltarea schimbului de valori materiale între toate țările lumii. Act nemijlocit de cooperare economică, Tîrgul de la București constituie, totodată, o contribuție la crearea unui climat de cunoaștere și încredere între popoare, de destindere și pace în lume.

Grupaj realizat de
Ilie ȘERBĂNESCU

reflector

CU AFRICA SAU CU EUROPA ?

La doi ani după ce Salazar a părăsit scena politică a Portugaliei, înlocuitorul lui, Caetano, a ținut un lung discurs cu prilejul celei de-a doua aniversări a instalării cabinetului său, declarînd că țara sa va continua „să apere teritoriile de peste mări". El a evocat situația economică portugheză relevînd că „agricultura este în criză constantă, industria e lipsită de dimensiune și curaj, comerțul exterior și economia sînt împotmolite în timiditate, metode depășite și lipsă de inițiativă". Criticile premierului lusitan au confirmat existența unei înfruntări evidente între grupul de liberali aflat la putere și vechea gardă conservatoare a lui Salazar. Cauza generală a înfruntării o constituie viitoarea orientare politică și economică a țării. În timp ce voci aparținînd „noilor" intrați pe scena politică lusitană cer o aliniere a Portugaliei la politica europeană pentru a se sparge astfel barierele unei autoizolări, cercurile de afaceri — îndeobște conservatoare — se opun acestei ieșiri.

Cum s-au desfășurat lucrurile, mai concret ? În urmă cu cîtva timp, Rogerio Martins, secretar de stat pentru industrie, în cadrul unui simpozion organizat de Asociația industrială portugheză, fără a mai aminti de teritoriile portugheze de peste mări, dar vizînd o integrare economică vest-europeană, cerea industriașilor o „reconvertire totală" pentru a putea concura pe piețele internaționale. La început, reacțiile la cuvîntarea lui Martins au fost timide. Ulterior, ele au declanșat o „dispută majoră" datorită salazariștilor care reproșau lui Martins și sprijinitorilor lui „moderare în privința Africii și dorința de a orienta Portugalia spre Europa". În fruntea primilor se află Franco Nogueira, fostul ministru de externe, pentru care „Portugalia nu are virtualmente nici un loc de ocupat în Europa și ea trebuie să se lege din punct de vedere economic și politic cu Africa".

Dar, în timp ce Nogueira își dezvolta tezele sale, Martins se afla la Madrid îndeplinind importante sarcini guvernamentale, iar Xavier Pintado, secretar de stat pentru comerț, prezida a 20-a întrunire a Consiliului consultativ A.E.L.S.

În ce privește perspectivele „deschiderii" spre Europa, există dificultăți în realizarea ei. Primele au și apărut în cadrul A.E.L.S. din care face parte și Portugalia, îndată după cererea de aderare a Marii Britanii la Piața comună. La Lisabona s-a propus încheierea unui acord preferențial între Portugalia și Piața comună care, ar dori oficialitățile lusitane, ar trebui extins și „teritoriilor de peste mări". Or, „cei șase" nu sînt de acord cu această cerere, iar lor li se adaugă opoziția unor lideri portughezi față de un atare acord european. Disputa însă continuă, deși, ideea de a nu renunța definitiv la Africa pare încă dominantă.

BOLIVIA

Militari contra militari

Infirmată la un moment dat, lovitura de stat militară a avut totuși loc : generalul Ovando Candia a cedat presiunilor și a acceptat demisia din funcția de președinte. De altfel, în ultimele două luni, șeful statului bolivian fusese invitat în două rînduri să demisioneze. La 24 septembrie, un grup de 33 de ofițeri în retragere, dintre care mulți foști miniștri, cer președintelui să renunțe la funcțiile sale în favoarea unei junte militare provizorii, valabilă pînă la organizarea alegerilor generale. La 4 octombrie, o proclamație semnată de generalul Rogelio Miranda adresează o invitație de demisie în numele garnizoanei din La Paz. De fiecare dată, aceste voturi de neîncredere au survenit pe un fundal de tensiune internă, aflată continuu pe punctul de a părăsi starea de latență.

Revolta garnizoanei din La Paz (survenită duminică, i s-au alăturat în cursul zilei de luni mișcări ale unităților militare regionale) a intervenit cînd era mai puțin de dorit pentru președinte. Din punctul său de vedere, ultimul eveniment era o dezavuare publică, produsă paralel cu tulburările, care de asemenea îl vizau, înregistrate recent în rîndurile sindicatelor, studenților și clerului. Cererea de demisie adresată lui Ovando Candia exprima totuși mult mai „protocolar" și în orice caz mai limpede intențiile anumitor grupuri ale armatei de a-l înlătura pe președinte, decît repetatele comploturi organizate în secret, sau insistentele zvonuri de lovituri de stat.

Intors de la Santa Cruz, unde se afla în momentul cînd a izbucnit rebeliunea, președintele Ovando a caracterizat situația din La Paz ca „haotică". Calificativul nu pare exagerat, dacă amintim că garnizoana în revoltă a primit din partea unor unități militare din interiorul țării confirmări ale adeziunii lor, iar din partea altora ultimatumul de a renunța la atitudini ostile guvernului. De fapt, presiunile contradictorii cărora președintele le făcea cu greu față încă din primele zile ale instalării, se confirmau prin însuși zig-zagul acțiunilor guvernamentale. Guvernul a anunțat, de exemplu, la sfîrșitul lunii septembrie că „parlamentul și instituțiile politice ale țării vor fi modificate" astfel încît să poată fi posibilă organizarea alegerilor generale în mai sau iunie 1971. „Un pas înainte", s-a spus. Dar iată și pasul înapoi : un recent decret a modificat structura organizatorică a conducerii militare, ceea ce în practică a însemnat inlocuirea funcției de comandant șef al armatei — pe care o deținea generalul Juan José Torrez — cu un consiliu superior al forțelor armate alcătuit din trei membri. Pentru ce această măsură ? Cotidianul argentinian „Clarin" pune foarte bine punctul pe i : „se atribuie celor trei comandanți o poziție deschis ostilă politicii de stînga a lui Torrez, considerat ca principalul sprijin militar al grupului de civili din guvern, care cer o radicalizare a procesului revolutionar bolivian". În ce măsură a fost o hotărîre neinspirată se poate deduce inclusiv din faptul că unul dintre membrii Consiliului superior este chiar generalul Rogelio Miranda, cunoscută personalitate de orientare conservatoare.

Pe de altă parte, încă de la instalare (26 septembrie 1969), guvernul însuși era instabil și expus crizelor frecvente. După o remaniere care părea să dea cîștig de cauză „civililor revoluționari", a urmat o retragere „dureroasă și semnificativă" : ministrul minelor, Marcelo Quiroga Santa Cruz, cunoscut ca animatorul naționalizării filialei boliviene a societății Gulf Oil. Pentru procesul revoluționar care debutase anul trecut, această plecare s-a cumulat cu o revoltă internă aproape generalizată. Cînd a avut loc rebeliunea — cu toate atributele ei de încercare de lovitură de stat — președintele Ovando Candia era asaltat de revolta studențească, mișcarea revendicativă a sindicatelor, acuzațiile celor mai multe din partidele politice, activizarea mișcării de guerilă și dezacordul unei mari părți a bisericii boliviene.

Președintele Ovando părea într-adevăr destul de singur în momentul producerii rebeliunii. Perspectiva loviturii de stat — este a 182-a de la proclamarea independenței republicii boliviene — a strîns totuși rîndurile în favoarea sa. Conducerea centralei muncitorești boliviene a condamnat, de exemplu, „lovitura fascistă", subliniind totuși că aceasta „nu implică sprijin pentru guvernul represiv al generalului Ovando, contra căruia vom continua să luptăm pentru a apăra interesele poporului". În rîndul forțelor armate, apelul la unitate avea în vedere aceeași menținere a calmului politic în care președintele Ovando să-și poată exprima nestingherit opțiunea fermă asupra direcției și evoluției guvernării sale. Dar nu i s-a dat timp : generalul-președinte a fost obligat să accepte demisia — în mare măsură, desigur, impusă — „pentru a evita o confruntare sîngeroasă între forțele armate". În sprijinul său (Ovando Candia a cerut azil politic ambasadei argentiniene din La Paz) și a evoluției politice generale a Boliviei, generalul José Torrez a format un „guvern revoluționar", declarînd că nu va ceda sfidării forțelor ostile progresului Boliviei. Dar deocamdată la putere se află un triumvirat militar, cu un guvern care a și depus jurămîntul. Confruntarea se menține, neîndoielnic, încă plină de surprize.

Anca VOICAN

ARGENTINA :

Armata și sindicatele

În fața guvernatorilor a 23 de provincii, președintele Argentinei, Marcelo Levingston, a anunțat că regimul își propune să mențină actuala formă de guvernare, fără viața parlamentară, încă vreo 4 sau 5 ani. Potrivit opiniilor exprimate de președintele Levingston, partidele care au funcționat pînă în 1966 (data loviturii de stat care l-a răsturnat pe Arturo Illia) aparțin trecutului, iar dizolvarea lor este o hotărîre ireversibilă. Viitoarele instituții politice nu se vor putea baza, așadar, pe partidele tradiționale.

Acesta este conținutul principal al declarației lui Marcelo Levingston, din 29 septembrie. În aceeași zi s-a dat publicității și o altă declarație, aparținînd Confederației Generale a Muncii (C.G.T.), prin care se decretează o grevă generală pentru 9 octombrie.

Concomitența celor două declarații scoate în evidență recrudescența conflictului dintre guvernarea militară și principala forță a opoziției — peronismul. Atît prin Partidul Justițialist, care și-a menținut existența politică, dar mai ales prin intermediul marilor sindicate, mișcarea peronistă se manifestă ca o forță politică de care autoritățile nu au putut și nu pot să nu țină seama. Căderea lui Juan Carlos Ongania la 8 iunie și înlocuirea lui cu generalul Levingston a fost apreciată ca o rocadă, necesară pentru scoaterea din funcția supremă a unei persoane care, prin represiunile ordonate împotriva muncitorilor și studenților, a devenit foarte nepopulară. De altfel, unul din primele acte politice ale noului președinte a fost inițierea unei întîlniri cu liderii sindicatelor. Dar problemele nivelului de trai, ale sporurilor de salarii nu au dobîndit soluțiile revendicate de sindicate. A urmat, totuși, un nou gest de reconciliere din partea guvernului care — potrivit unor declarații făcute presei — nu s-ar opune întoarcerii în țară a fostului președinte Juan Domingo Peron, care trăiește în exil, la Madrid, idee care nu întrunește însă aprobarea conducătorilor armatei. Într-o corespondență din Rio de Janeiro transmisă de agenția Taniug se anunță că liderii forțelor armate din Argentina, în frunte cu generalul Lanusse, au exercitat presiuni asupra președintelui Levingston pentru a-l împiedica să permită reîntoarcerea lui Peron. O asemenea presiune exprima indirect și o luare de poziție față de un document al Confederației Generale a Muncii din Argentina înaintat președintelui Levingston la 14 septembrie. În acest document, C.G.T. propune naționalizarea marilor bănci și societăți de asigurare, protejarea industriei naționale împotriva concurenței străine și alte măsuri cu caracter politic și economic.

Programul C.G.T. nu pare a fi pe placul liderilor armatei. Așa se explică reacția lor despre care relatează agenția Taniug, urmată de discursul președintelui din 29 septembrie, care a nemulțumit întreaga opoziție. Cu formele ei specifice de luptă — decretarea grevei — C.G.T. a ripostat cu promptitudine. Așadar, după o perioadă de relativă acalmie, conflictul dintre autoritățile militare și sindicate domină din nou viața politică din Argentina.

I. N.

COLUMBIA

Ultima rundă a „marii coaliții"

Era de prevăzut tensiunea zilelor dinaintea și după instalarea președintelui columbian Misael Pastrana, care la 19 aprilie repurtase o victorie la scor redus. Alegerile prezidențiale din acest an dăduseră, cel puțin moral, cîștig de cauză opoziției, suficient motiv de exaltare și, practic, de contestare a autenticității scrutinului ; în consecință, au avut loc o a doua numărătoare a voturilor, apoi rezultatul final (același) și în sfîrșit o încercare în extremis de a împiedica desfășurarea actului instalării în postul prezidențial.

Dar la 7 august, instalarea noului președinte s-a petrecut fără incidente. Aceasta, contrar tuturor așteptărilor, contrar amenințărilor opoziției de a recurge chiar la forță pentru a opri ceremonia de la 7 august. Explicația se află în reușita de ultima oră a eforturilor președintelui, care a convins o bună parte a oponenților (dezidenți ai propriului său partid conservator) să i se alăture. Și-a asigurat astfel și majoritatea parlamentară de care, pînă atunci, nu dispunea.

Ceea ce își propune Misael Pastrana să realizeze în cei patru ani ai mandatului său este, în cea mai mare măsură, continuarea și desăvîrșirea programului guvernamental precedent, cu cîteva puncte de primordial interes : accelerarea reformei agrare inițiată în 1961, a reformei constituționale care să întărească puterea executivă și să-i acorde pîrghiile pentru a acționa cu eficacitate în sfera economică, rezolvarea problemei șomajului și menținerea unei politici economice stabile, continuarea politicii internaționale independente, în virtutea căreia au fost stabilite relații cu cele mai multe din țările socialiste.

Mandatul Pastrana, care acum se află abia la început (încă nu a fost depășită perioada tatonărilor și a luărilor de contact) semnifică practic ultima rundă a „marii coaliții" pe care o întreține, din 1958, conservatorii și liberalii columbieni. Titulatura — Frontul național — notează o alianță a partidelor tradiționale, încheiată pentru perioada 1958—1974. Alianța funcționează pe sistemul „alternanței" : Carlos Lleras Restrepo era liberal ; este urmat de un conservator — Misael Pastrana.

Pînă la recentele alegeri, o opoziție alcătuită ad-hoc a putut fi ușor neglijată de Frontul național. Fostul dictator Rojas Pinilla perseverase între timp în consolidarea unei formații politice proprii ca replică la Frontul național : Alianța națională populară (A.N.A.P.O.), care la 19 aprilie a.c. a participat la alegerile prezidențiale cu o neașteptată vigoare politică. Actualul guvern este deci rezultatul unor alegeri deosebite de precedentele, chiar și pentru faptul că participarea la vot a înregistrat un procent neobișnuit de mare. Misael Pastrana, ultimul președinte ales în virtutea funcționării alternanței partidelor tradiționale, a învins opoziția mult mai greu decît predecesorii.

Deși n-au trecut cele 100 de zile, cît durează de obicei răgazul acordat pentru acomodare, noul președinte intenționează să pună în fapt reformele preconizate în cursul campaniei electorale. Săptămîna trecută a prezentat Senatului și Camerei reprezentanților proiectele de lege vizînd învățămîntul, definirea unei noi politici economice și financiare, lupta contra șomajului. Aprig discutate — așa cum anunță corespondenții diverselor ziare — proiectele nu au întrunit adeziunea sperată. În timpul unor dezbateri asupra șomajului, la care băncile majorității erau aproape goale, reprezentanții opoziției au împiedicat practic vorbitorul — ministrul finanțelor, Patino — să-și prezinte programul.

Politica economică a fost, de asemenea, expusă zilele trecute de ministrul de resort, Jorge Valencia. Se întrevăd unele proiecte de participare a muncitorilor la conducerea întreprinderilor și partajarea proprietății industriale. Printre altele, se anunță încercarea de a obliga patronii să repartizeze muncitorilor, la un preț preferențial, cel puțin 10 la sută din acțiunile întreprinderilor. Un domeniu de interes guvernamental — învățămîntul — a oferit cel puțin la fel de multe inițiative de îmbunătățire. Ceea ce se numește în aceste zile la Bogota „pachetul educativ" cuprinde opt proiecte de lege, care vor încerca să „democratizeze" sistemul de învățămînt.

„Echipa guvernamentală este plină de bunăvoință" afirmă „Le Monde", referindu-se la cele dintîi acțiuni pe plan intern ale președintelui și colaboratorilor lui. Cît privește politica internațională, este de așteptat o orientare pe linia fostului președinte Lleras Restrepo, adeptul universalității relațiilor, a dialogului și deschiderii politice spre toate națiunile lumii. Dacă anul 1969, cînd Columbia a încheiat numeroase acorduri și au avut loc diverse schimburi de vizite, l-a plasat pe Lleras Restrepo „într-un loc vizibil, de lider continental" (Clarin), se speră același lucru pentru Misael Pastrana, în 1971.

A. COVAN

CHILE: Prolog la votul din Congres

Va sprijini partidul democrat-creștin confirmarea de către Congres, la 24 octombrie, a victoriei obținute de Salvador Allende în alegerile prezidențiale de la 4 septembrie ? Este o întrebare care a fost prezentă în sute de comentarii asupra succesului obținut de candidatul alianței electorale a stîngii — „Unidad Popular". Manevra concepută de candidatul conservator, clasat pe locul 2, Jorge Alessandri, de a atrage democrația-creștină într-o acțiune politică urmărind împiedicarea desemnării lui Allende nu pare să aibă șanse de reușită. Liderii marcanți ai actualului partid guvernamental au făcut o serie de declarații în care — cerînd lui Allende anumite garanții, mai ales în legătură cu un „regim pluralist", — s-au angajat să respecte scrutinul popular. Radomiro Tomic, candidatul democrației-creștine la alegerile din 4 septembrie, declara unui corespondent al publicației „Nuevo Diario" că victoria lui Salvador Allende a fost „impecabilă". „Fără nici o îndoială, declara Tomic, un factor foarte important al situației a fost și va continua să fie conduita loială, calmă și patriotică a democrației creștine..." Și din partea lui „Unidad Popular" se manifestă receptivitate la ideea unui dialog cu democrat-creștinii în probleme de „interes comun".

În fața acestei evoluții a raporturilor stîngii cu democrația-creștină, forțele de dreapta au trecut la noi forme ale obstrucției politice. Crearea unei atmosfere de incertitudine și chiar de panică în legătură cu perspectivele economici, — în special prin stimularea fugii de capital — a devenit piesa principală a contraofensivei de dreapta. Întrebat ce strategie va folosi pînă la 4 noiembrie — data instalării — „pentru a împiedica fuga de capital sau alte măsuri care tind să producă greutăți viitorului guvern popular", Allende a declarat: „Răspunderea asupra acestor chestiuni incumbă actualului guvern. Nu ne îndoim de patriotismul președintelui Republicii în a veghea asupra intereselor naționale". De altfel, într-un comunicat difuzat de autorități se subliniază că o serie de acțiuni întreprinse de guvern sînt menite să împiedice extinderea anumitor dificultăți financiare care au apărut în urma retragerilor de capital. În comunicat se arată că neliniștea în legătură cu soarta depunerilor nu este justificată.

Exprimarea unor asemenea poziții a fost urmată de o moțiune a congresului național al partidului democrat-creștin în care se reafirmă rațiunea și condițiile sprijinului promis lui Allende pentru 24 octombrie. Rezultatele negocierilor cu „Unidad Popular" vor trebui, însă, ratificate de un nou congres al partidului democrat-creștin.

E. P.

Aparat „anti-hijack" de detectare a obiectelor metalice, instalat la trecerea pasagerilor pe aeroportul din Londra

HIJACK: violență la mare altitudine

În cabina de comandă, un individ propteşte revolverul în ceafa pilotului şi ordonă: „Vreau ca avionul să meargă la Boston!" „Nu vă supăraţi — spune pilotul, pe un ton cît mai conciliant — dar aceasta este este chiar cursa spre Boston". „Nu se prinde — ripostează omul cu revolverul — am mai luat eu două avioane pentru Boston şi am ajuns în Iordania!"

Aceasta — precizarea nu este complet inutilă — este o anecdotă (ea a inspirat, de altfel, şi caricatura publicată în aceste pagini). Iată acum o informaţie a unei agenţii de presă — adică nu o ficţiune, ci relatarea unui fapt petrecut în realitate: la New York, un bărbat înarmat cu un cuţit a sărit în spatele unui poliţist şi, agăţîndu-se zdravăn, a cerut să fie dus pe un aeroport străin. Bizarul amator de călătorii îndepărtate a fost încredinţat psihiatrilor, iar poliţia newyorkeză a oferit presei un comentariu sec: „numai un nebun putea să nu ştie că pentru un astfel de voiaj erau necesare mai multe escale pentru alimentare".

Se poate glumi pe seama deturnărilor de avioane — dar umorul este, în acest caz, negru. Pentru că, ajungînd să inspire atît anecdote cît şi psihoze demenţiale, fenomenul „hijack" îşi afirmă, o dată cu notorietatea, o frecvenţă confirmată de statistici — şi generatoare de îngrijorări legitime. O autoritate în materie, căpitanul Laurie Taylor, preşedintele Asociaţiei britanice a piloţilor de linii aeriene (B.A.L.P.A.) spunea:

„Deturnările reprezintă în prezent cea mai importantă categorie de ameninţări la adresa securităţii zborurilor. Din 1967, numărul lor s-a dublat în fiecare an. În 1967 au fost 15, în 1968 — 30, în 1969 — 60, iar anul acesta ne apropiem de 120 încă de acum".

SCENARIUL-TIP ŞI DIVERSELE ACCESORII

Programul desfăşurat al unei „operaţiuni hijack" cunoaşte mai multe variante. În general, autorii deturnărilor — în unele cazuri a acţionat un singur om — pătrund în cabina de comandă pentru a-l soma pe pilot să urmeze ruta dorită, pentru a urmări convorbirile radio cu aeroporturile şi celelalte staţii de orientare şi — dacă se pricep — pentru a verifica executarea

Mai mulţi cititori ne-au solicitat date privind acţiunile de deturnare a unor avioane şi măsurile întreprinse pentru prevenirea acestor delicte. În acest sens ne-au scris Vasile Suciu din Domneşti, jud. Bistriţa-Năsăud, şi ing. Dan Simcu din Bucureşti, care apreciază că, de vreme ce guvernele au obţinut succese în combaterea în comun a criminalităţii, „extinderea acestei cooperări la înlăturarea practicii de deturnare a avioanelor, atît de frecventă în ultimii ani, ar fi cu atît mai de dorit". Interesului existent pentru această temă încearcă să-i răspundă articolul de faţă.

instrucţiunilor lor. Se folosesc de arme mici, care pot fi aduse la bordul avionului în buzunare sau în bagajele de mînă: pistoalelor li se adaugă adesea grenadele sau alte aparate explozive — întrucît spre deosebire de o eventuală gaură făcută de glonte, o spărtură provocată de explozie este fatală avionului. Într-un caz de excepţie un grup (destul de numeros) de „hijackers" japonezi au folosit, în bună tradiţie de samurai, săbiile ca instrumente de convingere. S-a întîmplat însă ca deturnarea să fie concepută mai puţin spectaculos: californianul Donald Irwin a arătat unei stevardese un revolver şi i-a dat un bilet prin care comunica pilotului aeroportul pe care ar fi trebuit să aterizeze, după părerea lui, Boeingul 707 aparţinînd societăţii T.W.A. Pilotul a trimis răspuns că trebuie să se aprovizioneze cu carburanţi la San Francisco, ceea ce Irwin a acceptat. Fost pacient al unor clinici psihiatrice, Irwin ar fi reuşit probabil deturnarea, chiar dacă pistolul arătat stevardesei ignorante era numai o jucărie; a avut însă nesansa ca, printre pasageri deţinuţi ca ostatici, să se afle Robert E. de Nisco gardian de profesie, aflat la bordul avionului pentru a însoţi un colet special. După ce a primit, cu toată discreţia, autorizaţia aeroportului pentru a „acţiona", de Nisco l-a doborît pe Irwin cu o singură împuşcătură de la şase metri.

Cazul Irwin corespunde orientării drastice pe care au adoptat-o foarte recent, în ultima lună, transporturile aeriene americane. Dar astfel de „soluţii" ar fi reprezentat, anterior, fenomene izolate: în condiţii speciale „El Al", compania israeliană, a apelat de mult la gărzi înarmate; cu cîteva luni în urmă, pe un avion al societăţii etiopiene de transporturi aeriene s-a înregistrat un schimb de focuri susţinut. Dar acestea erau excepţiile; în rest, o deturnare începută avea mari şanse de succes datorită faptului că echipajele şi autorităţile aeroporturilor au dispoziţii categorice să nu-şi asume riscuri — din motivul evident al priorităţii absolute acordate securităţii pasagerilor. În fond, aceştia din urmă sînt oricum expuşi atunci cînd un zbor începe să fie dirijat de unul sau mai mulţi „hijackers" — a căror specialitate nu o constituie, de regulă, navigaţia aeriană.

Deturnările pot fi opera a mai multor categorii de oameni. Mai întîi, membri ai unor organizaţii politice; este cazul celor care au acţionat la 6 septembrie. Apoi, aventurierii şi urmăriţii de justiţie, pentru care această manieră de a călători este mai adecvată decît altele. În sfîrşit, instabilii şi bolnavii mintali. Riscurile călătoriilor improvizate sînt tot mai serioase — în ordinea acestei enumerări. De-acum-cunoscuta Leila Khalid, arestată la Londra după singurul ei „hijack" nereuşit (cel petrecut la 6 septembrie, la bordul unui avion „El Al"), a relatat unui ziarist indian o experienţă similară — aceea din septembrie 1969, cînd a reuşit, însă, să aducă un Boeing la Damasc — şi din declaraţiile ei reuzultă că autorii palestinieni ai deturnărilor au o anumită pregătire tehnică: povestitoarea însăşi, de exemplu, putea determina rezerva de carburanţi existentă (şi deci timpul disponibil pentru zbor) şi ştia să verifice direcţia deplasării avionului. Oricum, însă, garanţiile unei astfel de competenţe nu există şi ideea că un „hijacker" disperat sau lipsit de discernămînt ar putea cere un zbor fără escale spre un aeroport prea îndepărtat rămîne coşmarul piloţilor de linie.

PIRATERIE — SAU DELICT SPECIFIC MODERN

Termenul de „piraterie aeriană", folosit adesea ca sinonim pentru „deturnare" sau „hijack" este criticat de unii ca incorect. Comentatorii englezi, îndeosebi, se arată sensibili la asocierea pirateriei cu navigaţia maritimă şi continuă arătînd că multe dintre implicaţiile primului termen nu au

echivalent în delictele comise la mii de metri înălțime : nu se urmărește jaful, însușirea „navei" sau a bunurilor aflate pe ea, nu se acționează de pe o „navă" împotriva alteia ș.a.m.d. Disputa nu este numai semantică, dar și juridică — definirea deturnării ca delict fiind încă incompletă.

Există un consens asupra faptului că deturnările reprezintă — ca și pirateria pe mare — o încălcare a dreptului ginților (jus gentium), lezată fiind țara în care este înregistrat avionul respectiv ; este de asemenea lezată societatea proprietară — fie prin însușirea temporară, fie prin distrugerea unui bun care-i aparține — avionul. Dar sînt, de asemenea, încălcate drepturile pasagerilor, deturnarea echivalînd cu o răpire, fie și temporară ; în plus, viața acestora este supusă unor riscuri inacceptabile.

Dificultățile juridice rezultînd din lipsa unei definiții a delictului au fost evidente în Marea Britanie, în cazul Leilei Khalid. Încadrarea acțiunilor ei ca „piraterie" a fost considerată vulnerabilă din motivele expuse anterior ; rămîneau posibile invocarea unei legi privind transporturile aeriene (deteriorarea unui avion — ceea ce nu corespunde întocmai acțiunii „hijack") și a uneia care sancționează furtul unui mijloc de transport (aceeași obiecție). Deocamdată, punerea sub acuzație nu a fost hotărîtă ; problema rămîne deschisă. Recenta suită de deturnări a ocazionat, în aceeași ordine de idei, și observații la adresa Convenției de la Tokio (formulată în 1963, adoptată în 1969) a Organizației internaționale pentru aviația civilă (O.A.C.I.), ale cărei prevederi privind deturnările nu cer decît restabilirea cît mai grabnică a controlului avionului — persoanelor indicate să-l exercite și înapoierea avionului deturnat și facilitarea continuării călătoriei pentru pasageri. Există propuneri în sensul introducerii unei prevederi conform căreia autorii unei deturnări trebuie înaintați justiției, fie în țara în care aterizează avionul deturnat, fie în țara în care acesta este înregistrat. Recenta sesiune de la Montreal a O.A.C.I. a recomandat de altfel acțiuni de boicot împotriva guvernelor care ar favoriza deturnările și a recomandat comisiei sale juridice să studieze elaborarea unei convenții internaționale conform căreia statele să acționeze în comun în cazul „capturilor ilicite".

- Vă ordon, urmați ruta normală !...

(Din **Spectator**)

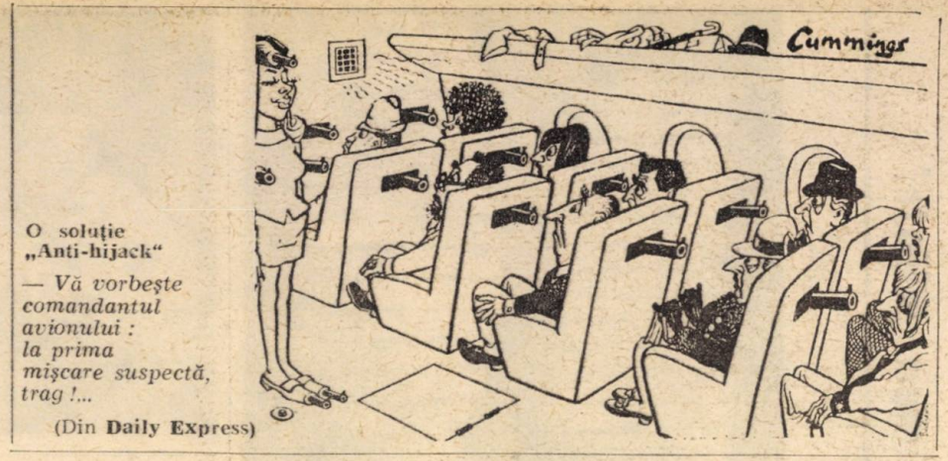

O soluție „Anti-hijack"

— Vă vorbește comandantul avionului : la prima mișcare suspectă, trag !...

(Din **Daily Express**)

SE CAUTĂ ANTIDOTURI

Pentru combaterea deturnărilor — a căror creștere în continuare, în proporția geometrică semnalată de căpitanul Taylor ar reprezenta un impediment major pentru transporturile aeriene de pasageri — perfecționarea legislațiilor naționale și internaționale reprezintă un prim pas indispensabil. Este însă la fel de importantă adoptarea de măsuri concrete, de control, care să împiedice acțiunile acelor „hijackers" pe care legislația nu i-ar descuraja.

Ca orice altă maladie, flagelul deturnărilor admite, în ordine logică, în primul rînd măsuri de prevenire. Problema nu este simplă, societățile de transport apreciind — nu fără motive — că excesul de controale personale ar putea îndepărta nu numai riscurile, ci și clientela. Frecvența deturnărilor a avut însă un efect persuasiv asupra ambelor părți, un plus de verificări și controale-sondaj (verificări de bagaje luate la întîmplare) devenind acceptate cu un inconvenient cu multe părți bune. În același timp, tehnica se străduiește să contribuie la securitatea zborului : aparatele de detectare a metalelor (cel din ilustrația alăturată localizează zona corpului unde s-ar afla un obiect metalic) sînt tot mai răspîndite pe aeroporturile internaționale. Altele, de tip magnetometru detectează în primul rînd metalele feroase — cele mai utilizate în fabricarea armelor ; Eastern Airlines din S.U.A., afirmă că folosirea megnetometrelor a evitat, într-un an 19 din 20 de deturnări ; un alt magnetometru produs de firma engleză „Scientifica X Cook" are dimensiunea unei lanterne — putînd deci fi folosit cu discreție și poate fi utilizat și la bordul avioanelor, fără efecte de bruiaj datorate structurilor metalice înconjurătoare.

Desigur, în privința sistemelor de detectare rămîne destul loc pentru mai bine. Ce vom face, întreba pe jumătate glumind — un expert englez, cu sutienele destul de răspîndite cu întăritură metalică ? Iar revenind la un ton mai sobru, trebuie să constatăm că deturnarea avionului B.O.A.C. VC-10 nu ar fi putut să fie prevenită nici măcar prin aplicarea detectoarelor la fiecare pasager ; autorii răpirii au folosit exclusiv explozibili — fără nici o piesă metalică. Activitatea de prevenire poate juca un rol extrem de important, dar are, cel puțin deocamdată, anumite limite.

O a doua serie de măsuri este aceea prevăzută pentru momentul în care „maladia" s-a declanșat — adică la bordul avionului în timpul zborului. Este vorba, evident, despre instituirea unui corp de securitate aeriană care să intervină, dezarmîndu-i pe „hijackers" — atunci cînd situația o permite. Unele linii nu au introdus această serie de măsuri, rămînînd la principiul refuzării oricărui risc. Altele adoptă măsuri limitate : gardienii care — fără a fi anunțați de comunicate oficiale — însoțesc avioanele britanice sînt neînarmați ; o reminiscență, poate, a tradiției britanice a poliției fără arme de foc.

În Statele Unite, situația este alta. „Linia dură" față de „hijackers" a fost adoptată fără restricții importante. De Nisco, cel care a zădărnicit un hijack cu un singur glonte a fost invitat la Casa Albă și i s-a recomandat să țină prelegeri în fața corpului, recent creat, de securitate aeriană — 2 500 de oameni a căror instruire și întreținere va costa 28 de milioane de dolari. Antrenamentele noului corp au început: se fac exerciții, de tragere în cabine asemănătoare cu acelea ale avioanelor de pasageri, insistîndu-se asupra unui tir care să evite părțile sensibile ale structurii avionului. Se folosesc, totodată, gloanțe (calibru 0,38) dintr-un aliaj ușor și goale pe dinăuntru, care dau efectul de șoc, pot răni grav și chiar ucide, dar nu perforează învelișul metalic al cabinei presurizate. Adepții „liniei dure" afirmă, de altfel, că una sau două găuri de glonț nu i-ar incomoda prea grav pe pasageri, care ar fi pur și simplu obligați să recurgă la măștile de oxigen pînă cînd avionul ar coborî la o altitudine la care diferența de presiune între exterior și cabină nu ar fi prea ridicată.

■

După momentul de vîrf pe care l-a reprezentat luna septembrie, este improbabil ca deturnările să continue același ritm alarmant. Mobilizarea tuturor mijloacelor de descurajare existente — chiar dacă ansamblul acestora nu exclude posibilitatea deturnărilor — este de natură să tempereze spiritele. Măsurile legislative în curs de elaborare și diversele acțiuni preventive vor dicta reținerea spiritelor aventuroase. Fenomenul „hijack" pare destinat unui apropiat reflux. Se poate spera că deturnările de avioane vor deveni fenomene izolate, că acest domeniu atît de specific civilizației moderne va înceta să fie bîntuit de abuzuri de forță ; este însă necesar un efort internațional concertat pentru ca fenomenul „hijack", eradicat ca rău cronic, să rămînă în istorie ca o pasageră maladie de creștere a transporturilor aeriene.

Mihai MATEI

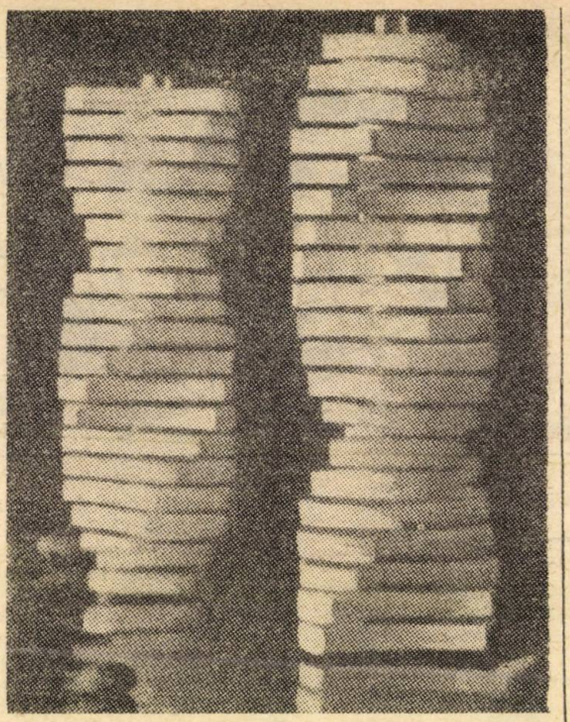

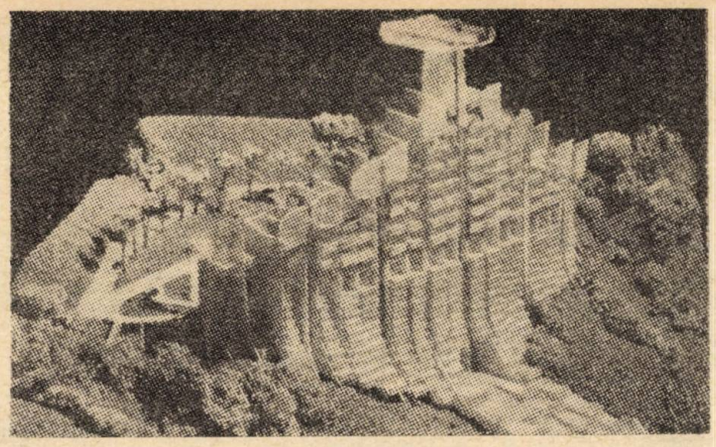

Pentru construcțiile de locuințe de pe colina Beverly (California), arhitecții au găsit o soluție, ciudată la prima vedere, pentru folosirea integrală a terenului și a perspectivei

Blocuri turn „în spirală", proiectate de arhitectul elvețian Werner Müller, urmînd a fi construite în apropiere de Zürich. Fiecare etaj este „ancorat" pe un uriaș cilindru de oțel prin care circulă ascensoarele

Arhitectura celui de-al 3-lea mileniu

În aproape toate țările din lume, arhitecții n-au avut anul acesta vacanță. Pe lîngă numeroasele lor probleme obișnuite, vara 1970 i-a îndemnat la o fecundă confruntare cu viitorul. „A sosit momentul, poate chiar ultimul moment", spunea un profesor de arhitectură „să ne dăm seama că studenții de azi ai institutelor de arhitectură și colegii lor de mîine vor fi obligați să construiască, în următorul sfert de veac, de două ori mai multe locuințe decît sînt acum pe lume, pentru cei aproape 7 miliarde de oameni care vor popula planeta la începutul celui de-al treilea mileniu.

Arta de a construi n-a fost niciodată ușoară. Astăzi, ea devine, fără exagerare, una din sarcinile cele mai grele și mai complexe ale minții omenești. Factor caracteristic al civilizației, locuința nu mai poate fi lăsată la voia întîmplării, într-o lume în expansiune demografică și în continuu progres economic. Pe lîngă condiția obligatorie a unui confort sanitar optimal, omenirea aglomerată de mîine va trebui să dea dovadă de foarte multă înțelepciune pentru a se mișca și a trăi acceptabil într-un mediu ambiant din ce în ce mai îngust și mai ostil.

Pornind de la aceste considerente, frecvente în presa de specialitate din ultimii ani și în colocviile internaționale, un grup de arhitecți au făcut, în primăvară, sugestia ca organismul specializat al Națiunilor Unite pentru cultură, U.N.E.S.C.O. — al cărui rol în lumea contemporană se dovedește din zi în zi mai mare — să ia inițiativa unei campanii mondiale pentru inventarierea și actualizarea problemelor arhitecturii, în vederea descifrării viitorului acestei discipline.

CEI 14 DE LA ZÜRICH

Sensibil și prompt, mecanismul U.N.E.S.C.O. s-a și declanșat : în august, la Zürich, un grup restrîns, de 14 experți, înconjurat de un aparat mai larg de asistenți și altul, și mai larg, de ziariști, s-a reunit pentru a examina următoarele teme :

— rolul și responsabilitatea arhitecților în societatea contemporană, în raport cu transformările accelerate ale mediului uman ;

— noile tendințe manifestate în programarea și funcționarea învățămîntului superior al arhitecturii ;

— relațiile interdisciplinare — cu alte ramuri ale științei și tehnicii, cu științele sociale, economice și administrative, cu arta, în general, și cu specialitatea, mai nouă, a esteticii industriale ;

— căutarea tendințelor actuale și conturarea problemelor acute în domeniul urbanismului și relația, necesară, cu științele privitoare la mediul ambiant (environnement) ;

— apariția și introducerea unor tehnici noi de învățămînt în școlile de arhitectură de toate gradele, prin folosirea uneltelor electronice de calcul și de măsură, și introducerea procedeelor holografice pentru desenele în trei dimensiuni ;

— indicarea celor mai bune metode de lucru și învățămînt pentru formarea viitorilor arhitecți în funcție de progresul economic, social și cultural precum și de evoluția densității demografice.

Concluziile grupului de experți, consemnate într-un raport adresat directorului general al U.N.E.S.C.O., nu au format, cum ar fi trebuit, „un pachet de soluții" ci s-au transformat într-un nou „catalog de probleme". Însuși acest fapt, care a provocat o dezamăgire profundă, dovedește seriozitatea crizei în care se zbate știința arhitecturii contemporane. „Altădată — scrie în comentariul său un ziarist elvețian — arhitectul era un artist, sau un meșteșugar, sau un fel de inginer individualist, de multe ori genial și de tot atîtea ori izolat. De-acum înainte, arhitectul va trebui să fie un membru competent al unui colectiv interdisciplinar, în care capacitatea lui de a imagina, de a calcula și de a realiza o construcție va fi evaluată în raport cu datele sociologice și științele privitoare la mediul înconjurător".

Considerat, așadar, numai ca un „catalog" și ca un punct de plecare, raportul experților în arhitectură a dezlănțuit nu numai îngrijorare în paginile presei de specialitate, ci și o nouă acțiune U.N.E.S.C.O., al cărei scop este, de data aceasta, concret : întocmirea programului pe termen lung, pe care acest organism internațional va trebui să-l înfăptuiască în domeniul „educației moderne a arhitectului".

Conferința generală U.N.E.S.C.O., planuită pentru luna octombrie, va trebui să desemneze un stat, ales prin acordul general și, evident, după consimțămîntul propriu, în ale cărui școli de arhitectură să se introducă, din anul școlar 1972—73, un „proiect experimental pentru formarea arhitecților", întocmit și pus în aplicare cu sprijinul direct al organizației internaționale și al experților angajați în studiul acestei probleme de viitor.

ÎN TREN ȘI PE PORTAVION

Ce dimensiuni are această problemă ? În economia mondială de azi, construcțiile ocupă unul din primele locuri la concurență cu producția de bunuri alimentare. În unele țări cu grad înalt de dezvoltare, investițiile în construcții se situează pe primul loc al

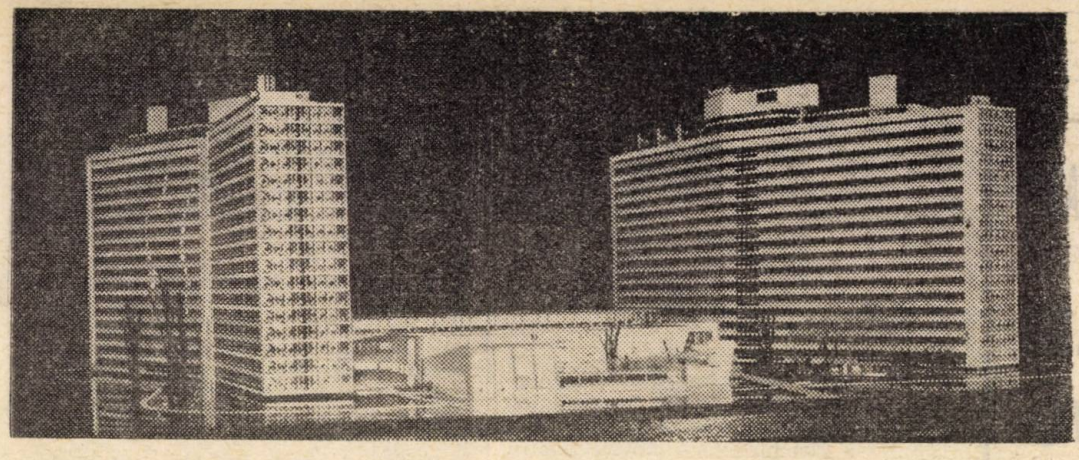

Blocuri și construcții utilitare, proiectate de arhitecți sovietici pentru noile cartiere și orașe

Macheta „Centrului comercial mondial", aflat în construcție la New York. Cu 110 etaje și 415 metri înălțime, cele două turnuri vor bate actualele recorduri de altitudine

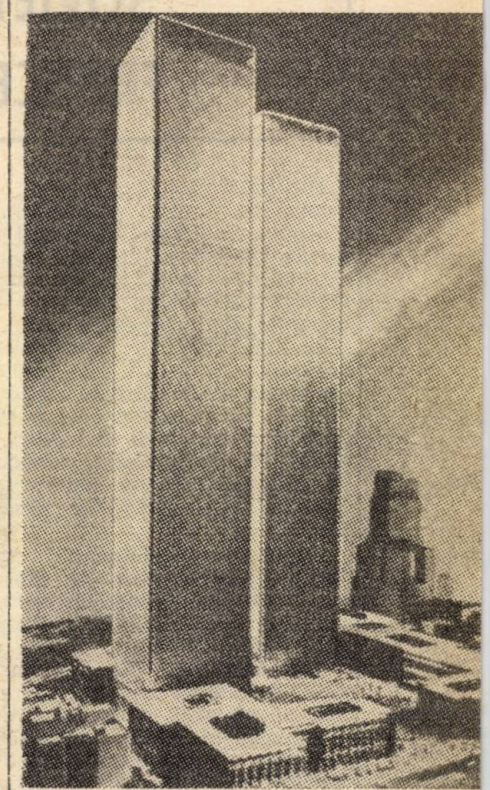

statisticii economice. În alte țări, care au așteptat timp mai îndelungat dreptul la dezvoltare și acum urcă repede treptele progresului, setea de construcții este extraordinar de intensă și tinde să devină preocuparea de căpetenie a organizațiilor de stat. Ca urmare, nevoia de arhitecți — în sensul complet al cuvîntului, adică proiectanți, constructori, urbaniști, rutieri — este atît de mare încît unul din experții reuniți la Zürich a recomandat înființarea unor „colegii ambulante" de arhitecți, care să fie trimise acolo unde s-ar simți nevoia mai acută. Ideea nu este pur teoretică, ci pornea de la faptul că Universitatea Cornell din Statele Unite a studiat — poate că a și organizat pînă acum — un tren special pentru un colectiv de arhitecți (profesori, elevi din ultima fază de pregătire și tehnicieni). În vagoanele acestui tren s-ar instala instrumentele profesionale, inclusiv o bibliotecă și un calculator electronic, căruia să i se supună toate datele recoltate de arhitecții-ambulanți, spre a da imediat rezultate din care atît constructorii cît și beneficiarii să poată alege soluția optimă.

— De ce numai un tren? a exclamat profesorul Oswald Ungers. Dacă e vorba să lucrăm în forță și direct la obiect, atunci ar fi mai bine să echipăm cu arhitecți-ambulanți un port-avion. Transformat în școală, atelier și totodată hotel plutitor, acest vapor odinioară redutabil ar deveni un mesager al progresului și al cooperării, aruncîndu-și ancora, de exemplu, în porturile africane, unde nevoia de construcții este ardentă.

O SIMPLĂ VORBĂ DE SPIRIT

— Soluția, a replicat arhitectul Kenian David Mutiso, fără să fie neapărat utopică, tinde să rămînă o simplă vorbă de spirit, deoarece pornește de la ideea că ar fi de ajuns ca un arhitect să descindă într-un port oarecare, sau să sosească într-o țară, pentru a începe imediat să construiască. În realitate, arhitectura modernă este foarte complexă, implică studii îndelungate și detaliate pentru asimilarea condițiilor locale — politice, sociale, economice și psihologice — fără a căror aprofundare casele ar rămîne simple teorii... nelocuite. Un popas de cîteva luni sau chiar de un an într-o țară africană, de pildă, abia dacă ar putea ajunge unui arhitect care-și ia profesia și vocația în serios, pentru a începe să înțeleagă situația specifică a unei țări necunoscute.

Mai este oare nevoie ca experții să sublinieze adevărul evident că locuința este o creație ce nu poate fi concepută decît în condițiile societății omenești în care se implantează? Multe planuri utopice, multe fantezii au trecut cîndva peste planșele arhitecților, lăsînd în urma lor numai un ecou, ca de poezie. Orașe ideale, cetăți ale Soarelui sau ale Oceanului, case pe arbori și locuințe interplanetare au fost proiectate cu talent și imaginație. Ar fi absurd să se nege faptul că multe din ele au contribuit la descoperirea unor idei și forme noi, așa cum poezia contribuie întotdeauna la rafinarea civilizației.

La începutul veacului 20, construcțiile de sticlă și de oțel erau utopice. Astăzi, cu precizările aduse de tehnică, ele ocupă un loc din ce în ce mai amplu. Materialele de construcție, lemnul și piatra, lăsate departe în urmă de ciment, tind a fi înlocuite pe deplin de masele plastice. Oricît s-ar părea de straniu, casele pe roți, care făceau decorul pitoresc al bîlciurilor de odinioară, sînt din nou în actualitate. Construcțiile din panouri ușoare, din plăci aglomerate de lemn, din structuri de aluminiu, din subansambluri de materiale plastice își fac loc în majoritatea proiectelor de construcții ieftine, rapide, acomodabile climei locale și condițiilor geofizice, materialele de construcție sînt, de pe acum, în bună măsură, gata să ajute pe constructorii anului 2000.

„LINIARE" SAU „VERTICALE"

Arhitecții din toate vremurile, de la Marcu Pollio Vitruviu pînă la Le Corbusier și Pier Luigi Nervi, au ilustrat momentul social, estetic și tehnic al epocii lor. Proiectele cele mai îndrăznețe, mai ales planurile marilor aglomerări omenești, ale orașelor, nu vor putea exista decît integrate în mediul natural, viu și în continuă prefacere. În acest mediu, arhitecții nu sînt numai constructori ci și „meteorologos", oameni înțelepți care zidesc locuințe după starea vremii, pentru a pune pe oameni la adăpost de capriciile timpului. Fie că plănuiesc „orașe liniare" sau „orașe verticale", „biopolis" sau „hidrobiopolis", „localități-instantanee", „cetăți ale vacanțelor" și „case orientate după lumină", ei nu pot scăpa din vedere faptul esențial că unitatea lor de măsură este „omul civilizat", sănătos și muncitor, integrat cu drepturi și obligații egale, în societate și în mediul natural.

În acest sens, profesorul francez Max Querrien, autorul unui referat despre „Rolul și responsabilitatea arhitectului în societatea contemporană", afirma că rolul acesta nu se limitează la „arta de a construi". El mai are, în fapt, „o importantă dimensiune socială". O experiență pedagogică recentă a confirmat această teză. Cîțiva studenți-arhitecți, constituiți într-o echipă de lucru, au plecat să-și desăvîrșească proiectele la fața locului, într-o așezare semiurbană din Chile. După un popas de o lună, în timpul căruia au trăit direct în mediul social și natural respectiv, proiectele și-au pierdut de la sine caracterul spectaculos, utopic și „contestatar", dar au cîștigat în frumusețe și originalitate, altoindu-se direct pe tradiția arhitectonică locală, modelîndu-se pe condițiile — nu pe servituțile — locale.

De altfel, conceptul modern de modelare a arhitecturii potrivit cu mediul social și natural are meritul de a opera ca un agregat cibernetic, cu retroefect. Considerînd ecologia o știință foarte utilă și inseparabilă de regulile de viață ale omului de azi și de mîine, respectîndu-i exigențele, fără a o preface în fetiș, arhitectul constructor de locuințe, de clădiri industriale, de lucrări publice și artere de transport, de case izolate sau de orașe imense, pentru multe milioane de locuitori, știe că este posibil și util să intervină pentru a determina schimbări pozitive în mediul natural și în condițiile de viață, cu ajutorul conceptului de urbanism. „Calitatea omului este și o reflectare a mediului demn și sănătos în care trăiește". Acest concept, formulat de profesorul Emilio Tempia, stă la temelia tuturor orașelor ce au apărut pe pămînt, de la începuturile arhitecturii și pînă acum.

Actuala preocupare febrilă, intensă, a colectivelor de arhitecți pentru problemele de locuință ale celor șapte miliarde de oameni ce vor saluta al treilea mileniu, făgăduiește un mare salt înainte al creației arhitectonice.

Mircea GRIGORESCU

МЕЖДУНАРОДНАЯ ИНФОРМАЦИЯ

MOSCOVA

RELAȚII SOVIETO-FRANCEZE

PREȘEDINTELE Franței, Georges Pompidou, face o vizită oficială în Uniunea Sovietică. El a mai fost oaspetele țării noastre în anul 1967. Atunci, în calitate de prim-ministru, Georges Pompidou s-a pronunțat în repetate rînduri pentru extinderea legăturilor amicale multilaterale cu Uniunea Sovietică. În perioada de peste un an de cînd se află la Palatul Elysée, colaborarea dintre cele două țări a cunoscut o dezvoltare ascendentă. Și, indiscutabil, actuala vizită se va înscrie ca un eveniment important în istoria relațiilor franco-sovietice.

Legăturile prietenești statornicite între țările noastre în ultimii ani atestă marile schimbări survenite în relațiile între U.R.S.S. și Franța după memorabila călătorie făcută de generalul de Gaulle în 1966 în Uniunea Sovietică. Erau necesare un mare curaj și un vast orizont politic pentru a efectua în politica externă a Franței acea sensibilă cotitură pe care s-a încumetat să o facă fostul președinte francez...

Schimbul de vizite între oamenii de stat din Uniunea Sovietică și Franța, rodnicile lor consultări politice care au relevat identitatea sau apropierea punctelor de vedere în probleme de actualitate ale contemporaneității, colaborarea tehnico-științifică au dat primele roade concrete ; a avut loc o creștere rapidă a comerțului reciproc, care a situat Franța pe primul loc, între țările occidentale, în ceea ce privește livrarea către Uniunea Sovietică de utilaj industrial. Toate acestea au demonstrat că politica de apropiere și colaborare între statele europene cu orînduiri sociale diferite are o bază cum nu se poate mai reală.

De ce tocmai Franța a fost pionierul noii politici în Europa occidentală ? Aceasta se poate oare explica, așa cum se încearcă uneori, prin poziția personală a generalului de Gaulle ? Firește, lucrurile nu se limitează numai la aceasta. Dacă ameliorarea relațiilor franco-sovietice ar depinde exclusiv de voința unei singure persoane, cu greu s-ar putea explica de ce, după părăsirea arenei politice de către de Gaulle, aceste relații nu numai că nu au regresat, ci, dimpotrivă, au căpătat o nouă dezvoltare. Principalul constă în sprijinul larg acordat noii orientări a conducătorilor Franței, de către poporul francez, întrucît această orientare corespunde intereselor sale naționale. În plus, simpatiile reciproce dintre cele două popoare sînt tradiționale. „În pofida elementelor incidentale din istorie — sublinia de altfel generalul de Gaulle — cele două națiuni ale noastre sînt profund legate printr-o prietenie de lungă durată, prin credința că sînt depozitarele unei moșteniri, precum și printr-un interes reciproc și cordial".

Merită a fi menționate în acest sens și cuvintele primarului Oradourului, care, referindu-se la relațiile franco-sovietice a subliniat că între cele două țări nu există motive pentru frictiuni, dar există multe temeiuri de apropiere. În primul rînd, el a menționat contribuția importantă a popoarelor celor două țări la dezvoltarea civilizației...

Un rol important în apropierea dintre cele două țări revine cercurilor de afaceri franceze. În condițiile unei sensibile agravări a concurenței între țările capitaliste, interesele lor reclamă extinderea multilaterală a legăturilor economice. Orientarea spre colaborarea cu Uniunea Sovietică exprimă această necesitate. După cum releva ziarul „Le Monde", președintele Pompidou „privește cu un interes crescînd comerțul și colaborarea tehnico-științifică cu rușii". După părerea presei franceze, acestor probleme li se va acorda o mare atenție în timpul convorbirilor pe care Pompidou le va avea cu conducătorii sovietici...

Așa cum se consideră la Paris, conducătorii celor două state iubitoare de pace vor profita de întîlnirea dintre ei pentru a discuta, de asemenea, măsurile constructive îndreptate spre destindere în lume.

I. BOCIKARIOV
corespondentul agenției „Novosti"
la Paris

Le Monde

PARIS

IZOLAREA REGIMULUI DE LA SAIGON SE ACCENTUEAZĂ

LA 15 SEPTEMBRIE, înainte de a face o scurtă vizită la Paris, Ngo Cong Duc, deputat, secretar general al blocului socialist din Adunarea Națională sud-vietnameză, directorul cotidianului „Tin Sang" (confiscat de aproape 80 de ori), a propus o soluție a conflictului vietnamez pe care urma s-o precizeze ulterior în capitala Franței. Soluția prevedea plecarea trupelor americane și formarea în Vietnamul de sud a unui guvern provizoriu care ar fi însărcinat să restabilească pacea. Ngo Cong Duc a făcut această declarație cu titlu personal. Totuși, anterior, el se consultase cu reprezentanți ai forțelor ostile politicii duse de președintele Thieu.

Reacțiile au fost cu atît mai numeroase și interesante cu cît, peste cîteva zile, doamna Binh — delegata Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud — relua discuțiile cu privire la Vietnam prezentînd cele „opt puncte" reproduse integral la loc de frunte, de mai multe ziare saigoneze și comentate de întreaga presă. Unii politicieni nu și-au ascuns mînia. Unul dintre ei a cerut moartea lui Duc. În sprijinul cererii lui, el a tras un foc de armă în plină ședință a consiliului provinciei Saigon-Gia-Dinh.

Aceste reacții ostile și tradiționale prezintă totuși mai puțin interes decît expresiile de sprijin primite de Ngo Cong Duc. Un grup de profesori universitari și reprezentanți ai ziarului „Tin Sang" a făcut o vizită venerabilului Thien Hoa. Această personalitate budistă s-a declarat favorabilă unei soluții globale și și-a exprimat părerea că planul deputatului „cuprinde numeroase puncte pozitive".

În ajun, vicepreședintele Bisericii budiste făcuse cunoscut că acțiunea unor tineri deputați ca Ngo Cong Duc, Duong Van Ba și Ly Quy Chung răspunde așteptării întregii populații. În aceeași zi, cea mai celebră dintre personalitățile opoziției, generalul Doung Van Minh a declarat unor ziariști de la „Tin Sang" : „Este singura cale care duce la pace dacă se dorește cu adevărat pacea". Generalul a evocat apoi organizarea alegerilor viitoare și a subliniat importanța rolului pe care trebuie să-l joace tineretul.

Or și în acest sector reacțiile au fost pozitive. Secretarul mișcării de autoconducere a universităților a spus : „Aceasta este soluția. Dacă americanii vor să-și demonstreze bunăvoința punînd capăt războiului din Vietnam, ei nu au decît această soluție". Reprezentanta Uniunii studenților a vorbit despre „soluția cea mai logică, cea mai rezonabilă". Un reprezentant al Facultății de litere și-a exprimat „sprijinul" pentru ideile deputatului, iar un reprezentant al studenților budiști a fost de aceeași părere, vorbind în termeni identici cu venerabilul Huyen Quang, purtător de cuvînt al Bisericii budiste unificate. Secretarul general adjunct al Uniunii studenților a afirmat că „pentru rezolvarea problemei războiului nu există decît această soluție".

Tran Ngoc Lieng, fondator al organizației „Forțele naționale progresiste", a aprobat declarațiile lui Duc despre care un deputat, Ho Ngoc Nhuan a spus că sînt „rezultatul inițiativelor a numeroase personalități și a numeroase cercuri". Un alt deputat, Duong Van Ba, a afirmat că delegația sud-vietnameză la conferința de la Paris nu reprezintă decît interesele unei minorități și nu poate vorbi în numele populației sud-vietnameze. După cum se știe, această idee a fost reluată la Paris de Duc, care a cerut ca la conferință o delegație să reprezinte „grupurile și forțele politice și religioase care luptă pentru pace, independență, democrație, libertate și reconciliere națională".

Cu același prilej, deputatul opoziției a citat mișcările care, după părerea lui,

Trupele autorităţilor saigoneze încearcă să bareze calea unei demonstraţii a opoziţiei

luptă cel mai energic în favoarea păcii : mişcarea budistă, studenţii, invalizii de război şi Comitetul de acţiune al femeilor pentru apărarea dreptului la viaţă, a cărui preşedintă, doamna Ngo Ba Thanh, a declarat recent : „Aţi-tătorii la război din Vietnam sînt americanii". Duc (care recent a înmînat Papei un memoriu important înainte de călătoria acestuia în Asia) nu a citat, printre forţele păcii, Biserica catolică. E drept, monseniorul Huynh Thanh Kham, episcop adjunct de Saigon, a declarat că planul lui Duc cuprinde „numeroase puncte rezonabile", dar, în ansamblu catolicii — de fapt în special „refugiaţii" din nord — rămîn în tabăra „durilor".

Astfel ei nu par decît şi mai izolaţi în Vietnamul de sud, unde Ngo Cong Duc vorbeşte în numele majorităţii populaţiei urbane atunci cînd declară : „Două milioane de tineri, în loc să-şi continue studiile, sau să muncească în producţie, sînt obligaţi să ţină arma în mînă pentru a traduce în viaţă politica imperialismului american în Sud-Estul asiatic. Aproape jumătate de milion de soldaţi americani şi aliaţii lor din tabăra americană masacrează neîncetat pe compatrioţii noştri nevinovaţi. Vietnamizarea războiului nu este altceva decît prelungirea războiului american".

Oameni ca Duc nu ar fi făcut asemenea declaraţii în urmă cu doi sau trei ani. Dar confruntaţi cu realităţile provinciilor care i-au ales, aflaţi în contact permanent cu populaţia de la oraşe, ei au evoluat şi în momentul de faţă îndrăznesc să prezinte o analiză pe care Guvernul Revoluţionar Provizoriu nu poate s-o neglijeze. Doamna Binh a vorbit despre contacte între Frontul Naţional de Eliberare şi opoziţia saigoneză (şi chiar personalităţi ale administraţiei). Această convergenţă relativă, această înmulţire a declaraţiilor ostile preşedintelui Thieu şi politicii americane, nu rezultă totuşi dintr-un plan concertat : ele marchează sfîrşitul unei perioade în cursul căreia numeroşi sud-vietnamezi necomunişti au ajuns să considere că Nixon doreşte să prelungească războiul pentru a-l cîştiga. Ele ar putea, de asemenea, să deschidă o altă fază în cursul căreia, potrivit unei personalităţi saigoneze care doreşte să-şi păstreze anonimatul, „ar fi posibil să izbucnească răscoale masive în oraşe".

Jacques DECORNOY

RELAZIONI INTERNAZIONALI

SETTIMANALE DI POLITICA ESTERA

MILANO

DUPĂ RAHMAN, ÎN MALAYEZIA

CU TRECEREA anilor, lăudata înţelepciune a Londrei în ce priveşte politica faţă de fostele colonii ale imperiului îşi arată puţin cîte puţin deficienţele. Multe din „federaţiile" elaborate cu atîta grijă de Colonial Office au naufragiat : să ne amintim de Federaţia Indiilor Occidentale sau de cea a Adenului, pentru a nu vorbi de destinul tragic al Biafrei în cadrul Nigeriei. Singura din aceste formaţii politice eterogene care încă mai rezistă, în ciuda miilor de dificultăţi, a fost Malayezia, chiar dacă pierderea Singaporelui în 1965 a avut repercusiuni de mare importanţă asupra acestui gen de experiment. Succesul Malayeziei era legat însă în mare parte de abilitatea unui om : Tunku Abdul Rahman care, timp de 15 ani, a condus destinele federaţiei, mai întîi ducînd-o la independenţă, apoi elaborînd o politică de conviețuire între cele trei comunităţi care formează Malayezia (45 la sută malayezi musulmani, 40 la sută chinezi şi 10 la sută indieni).

Demisia primului ministru, anunţată la sfîrşitul lui august şi tradusă în fapt la 22 septembrie, aruncă o lumină incertă şi asupra viitorului acestei federaţii. De mai mult de un an, echilibrul intern a fost zdruncinat de grave incidente rasiale (mai 1969), iar în ajunul alegerilor, diferitele comunităţi s-au înfruntat, provocînd o baie de sînge care a costat viaţa a peste 300 de persoane.

După mişcările care au însîngerat ţara, guvernul a trebuit să ia măsuri energice : stare de urgenţă, suspendarea Parlamentului şi formarea unui nou organism, National Operation Council (N.O.C.), însărcinat cu elaborarea unei noi politici de pacificare. N.O.C. a fost pus sub conducerea vice-premierului Tun Abdul Razak, care acum a fost desemnat succesor al lui Abdul Rahman.

Este vorba de o succesiune plină de necunoscute. Pentru 17 februarie 1971, Tunku a anunţat redeschiderea Parlamentului şi a Adunărilor celor 13 state ale Federaţiei. În aceeaşi zi va fi încăunat noul suveran (diferiţii sultani alternează la putere pe o perioadă de cinci ani şi, de data aceasta, este rîndul lui Yang Di-Pertuan Agong, sultanul din Kedah). Ar urma să fie restabilite şi garanţiile constituţionale. Ceea ce nu este prevăzut în acest program politic sînt posibilităţile reale ale viitorului guvern. Este posibil ca, în caz de dificultăţi, Abdul Razak să caute să se sprijine pe armată. Dacă se va întîmpla aceasta, Malayezia îşi va pierde acele caracteristici care o făcuseră să fie denumită Edenul sud-estului asiatic. Pe de altă parte, şi relativa prosperitate economică a ţării este vulnerabilă. Cu un venit anual de 300 dolari pe cap de locuitor, Malayezia este considerată aproape „bogată" în atît de săraca Asie, ceea ce nu împiedică o mare parte a populaţiei, în special la sate, să trăiască într-o stare de considerabilă înapoiere. Dacă noi tulburări vor afecta ritmul economic, partidele de stînga vor cîştiga teren. Oricum, noul prim-ministru pare hotărît să-şi acopere spatele : în ceea ce priveşte politica externă, s-a şi pronunţat pentru retragerea trupelor americane din Vietnam, lăsînd să se prevadă o politică şi mai „neutralistă" decît în trecut.

Tunku Adbul Rahman : o succesiune plină de necunoscute

Siempre!

CIUDAD DE MEXICO

PERU PE CALEA INDEPENDENȚEI ECONOMICE

ÎN CONTRAST cu ceea ce se întîmplă într-un număr însemnat de țări din America Latină supuse unei crize profunde economice, sociale și politice, Peru progresează cu fermitate pe linia „construcției unei societăți distincte", potrivit declarațiilor celor mai înalți conducători ai guvernului, o societate în care proprietatea și conducerea întreprinderilor se transformă treptat de la grupurile oligarhiei străine și naționale, care le dețineau pînă acum, în favoarea statului și muncitorilor.

La naționalizarea unor unități mari agricole și transferarea lor țăranilor și muncitorilor care le lucrau se adaugă în prezent un plan ambițios de dezvoltare industrială, care are ca motor și axă statul și în care se stabilesc norme pentru participarea crescîndă — chiar dacă treptată — a muncitorilor atît în ceea ce privește proprietatea asupra acestora cît și conducerea lor.

Legea generală a industriei, promulgată în iulie, are ca scop să accelereze industrializarea țării și să stabilească bazele unei dezvoltări independente cu sprijinul muncitorilor de toate categoriile, inclusiv al funcționarilor, tehnicienilor și conducătorilor administrativi. Dispozițiile principale ale legii sînt următoarele :

Clasificarea industriilor. Sectorul industrial se împarte în patru grupe ținînd seama de importanța lor pentru dezvoltarea economică a țării, ele fiind următoarele :

Industrii de bază producătoare de bunuri de producție costisitoare legate de tehnologia industrială. Aceste industrii rămîn rezervate statului. Ca excepție se va permite participarea sectorului particular pe baza unor contracte în care se vor preciza condițiile și termenii în care proprietatea acestor întreprinderi va reveni statului pe baza plății unui preț just. Industriile de bază vor deține prima prioritate atît în ce privește atenția ce le va fi acordată, precum și în ce privește scutiri și stimulări pe care le va acorda statul pentru dezvoltarea lor.

Industrii de sprijin producătoare de bunuri esențiale pentru populație, cum sînt alimentele, îmbrăcămintea, construcțiile, sănătatea, educația, transportul și odihna. Aceste industrii vor putea fi conduse de sectorul particular și de cooperative, iar atunci cînd o va cere interesul general, statul va putea participa la ele. Aceste industrii sînt catalogate ca fiind de prioritatea a doua.

Industrii complementare care produc bunuri neesențiale vor putea fi conduse de sectorul particular și de cooperative avînd prioritatea de gradul trei.

Industrii neprioritare, producătoare de bunuri de lux, care vor putea fi proprietatea sectorului particular și cooperatist și cărora nu li se acordă nici un fel de prioritate, adică nu se vor bucura de nici un fel de stimulente pentru dezvoltarea lor.

Stimulări pentru dezvoltare. Legea generală a industriei stabilește o serie de stimulente pentru dezvoltarea industrială atît în domeniul fiscal cît și în cel al creditului, tehnologiei și de altă natură. Stimulentele vor fi acordate ținînd seama de natura industriei, beneficiind în cel mai înalt grad industriile de bază și în formă descendentă cele de prioritatea a doua și a treia.

În facilitările în domeniul creditului pentru stimularea dezvoltării industriale, legea stabilește că industriile de primă prioritate vor primi credite cu dobînzile cele mai reduse pe termen de cinci pînă la șase ani cu o perioadă de unu pînă la trei ani pînă la începerea plății acestor credite.

După cum se vede, politica de stimulente tinde să accelereze industrializarea și formarea unei structuri industriale echilibrate și sănătoase, precum și să întărească participarea statului în ramurile de bază.

Capitalul străin. Guvernul peruvian manifestă o preocupare deosebită pentru a reduce dominația capitalului străin în economia țării — mine, producția de făină de pește, industria în general etc. — preocupare care se manifestă clar într-o serie de dispoziții pe care le conține legea generală a industriei aprobată recent.

Merită evidențiate pentru importanța lor următoarele :

Industrii sută la sută străine. Pentru acest tip de industrii se prevede încheierea obligatorie a unui contract cu statul în care să se precizeze termenul în care întreprinderile vor recupera capitalul investit și beneficii rezonabile, după care investitorii străini vor putea deține maximum de 33 la sută din capitalul întreprinderii.

Industrii mixte, cu capital străin și național controlate însă de primul vor trebui să încheie un contract cu statul, în care să se stabilească termenul și condițiile în care participarea străină să devină minoritară în favoarea capitalului național.

Industrii cu capital străin minoritar : se stabilește că capitalul național se va menține majoritar și că cel străin nu va trebui să depășească 33 la sută din capitalul social al întreprinderii.

După cum se vede măsurile stabilite de către noua lege fiind clar naționaliste nu exclud participarea capitalului străin și nici nu au un caracter de confiscare. Ele urmăresc numai obiectivul ca bogăția națională să fie în mîinile peruviene, afectînd capitalului străin o participare de tip complementar.

Comunitatea industrială. O inovație interesantă în cadrul legii generale a industriei constă în crearea a ceea ce se numește comunitatea industrială. În toate industriile se va forma comunitatea industrială ca persoană juridică, fiind reprezentanta ansamblului de muncitori, „al cărui obiect este administrarea bunurilor pe care le obține în beneficiul ansamblului muncitorilor". Comunitatea industrială își va forma patrimoniul cu 15 la sută din beneficiul net înainte de reducerea impozitelor, venituri ce vor fi reinvestite în propria întreprindere ca participare a muncitorilor. Această cotă-parte a muncitorilor va crește o dată cu reinvestirea beneficiilor nete corespunzătoare capitalurilor pe care comunitatea industrială le deține în întreprindere. Atunci cînd participarea muncitorilor se va ridica la 50 la sută din capitalul social al întreprinderii, această participare se va realiza în condițiile unei cooperative industriale.

Pe lîngă aceste dispoziții privind comunitatea industrială, legea stabilește obligativitatea întreprinderilor de a destina 10 la sută din beneficii pentru a fi distribuite între muncitori, precum și obligația de a acorda un loc în Consiliul de administrație pentru un reprezentant al muncitorilor. În cazul în care întreprinderile sînt ale statului, muncitorii vor avea doi reprezentanți în organul de conducere.

Acestea sînt dispozițiile cele mai însemnate ale noii legi generale a industriilor din Peru. Nu sînt copiate după nici un sistem care funcționează în străinătate. Este mai degrabă vorba de o încercare făcută în Peru de a găsi o soluție națională la marile probleme pe care le înfruntă. Dacă va avea succes va asigura o dezvoltare independentă, accelerată și în folosul majorității.

Jose Luis CECENA

Țărani peruvieni salutînd măsurile privind reforma agrară

Rinascita

ROMA

OPȚIUNILE SOMALIEI

FAȚĂ de ceea ce s-a petrecut și se petrece în Somalia aș spune că, la 21 octombrie 1969, a avut loc o lovitură de stat, o operațiune de vîrf care a pus în mișcare procesul unei revoluții naționale ce nu și-a spus încă ultimul cuvînt și care a fost antiimperialistă, antineocolonialistă și anticolonialistă nu numai în vorbe.

Nu este vorba doar de naționalizările băncilor, fabricii de zahăr de la Giohar și a altor cîteva industrii existente în țară. Probabil și mai simptomatic este faptul că s-a trecut de la atacul forțelor de rezistență la o politică progresistă. S-a neutralizat poliția, după arestarea comandantului său, generalul Korsce, apoi a fost atacat în mod deschis aparatul birocratic, nu numai prin eliminarea cadrelor celor mai corupte, judecarea și condamnarea lor, ci și prin reforma aparatului administrativ.

Desigur, Somalia a pornit pe calea „necapitalistă" de depășire a subdezvoltării, dar lasă încă spațiu pentru inițiativa particulară, și nici nu atinge deocamdată domeniul exploatării bananelor. Dar în noul plan (1971—1974) și problema bananelor își va găsi o primă redimensionare. Pe de altă parte, în timp ce va fi creată o industrie de prelucrare legată cu preponderență de zootehnie și agricultură, se prevede o stabilitate prelungită a acestei faze de economie mixtă, dar controlată de stat. Nu se riscă experiențe ce nu pot fi susținute, dar mi se pare că este hazardat să se facă o apreciere generală asupra procesului în curs, dat fiind prudența cu care se acționează în unele sectoare, în timp ce în altele s-a acționat în mod radical. Un sistem în care sectorul public și cel particular se întrepătrund, ceea ce pentru o țară subdezvoltată devenită de curînd independentă poate însemna și întrepătrunderea unor sectoare naționale și străine, este printre altele un sistem care impune raporturi organizate cu țări socialiste și țări capitaliste, cu condiția să nu se fi optat pentru subordonarea față de cele din urmă. Dar întrucît nu acesta este cazul Somaliei, riscul constă într-o încredere prea mare într-un echilibru diplomatic care să asigure ajutoarele tuturor, și care poate lăsa spațiu pentru manevrele imperialismului.

De aici decurge importanța luărilor de poziție la nivel internațional sau intern îndreptate tocmai împotriva influenței economice și politice a Occidentului : de pildă, renunțarea la ajutoarele americane sau ale R.F.G. De-a dreptul hotărîtor mi se pare apoi ceea ce a spus șeful statului, Mohamed Siad, la 5 februarie într-un discurs în care a făcut în public socotelile fondurilor statului, ale deficitelor moștenite de la regimul trecut. „La aceasta trebuie adăugat — a continuat el — că un gol în bugetul nostru este umplut de un stat prieten, dar care nu este din această cauză mai puțin străin. Noi nu sîntem nici xenofobi, nici izolaționiști, dar faptul că alții contribuie la nesfîrșit și într-un mod atît de direct, deși parțial, la cheltuielile noastre, nu ne împiedică să considerăm că aceasta constituie o micșorare însemnată a suveranității și posibilității noastre de manevră politică". Referirea privea miliardele italiene.

Cine sînt, cum văd revoluția și ce reprezintă civilii și militarii ?

Mohamed Siad : „Bugetul trebuie să satisfacă nevoile națiunii"

Desigur, nu este întîmplător că în fruntea principalei industrii a țării se găsesc cadre atît de angajate pe plan politic, miniștri, militari, tineri etc. „Somalizarea", care înseamnă a înlocui cadrele străine în posturile de răspundere, constituie un principiu ce nu poate fi trecut cu vederea al actualei revoluții naționale. Aceasta se întîmplă într-o țară în care de pildă în preajma lui 21 octombrie 1969 existau abia 97 de medici, dintre care doar 34 somalezi.

Sfera tendințelor din cadrul intelectualității pe care Consiliul Revoluției (C.R.S.) a dorit să și-o alăture este foarte pestriță și tocmai de aceea merită să ne referim la poziția comuniștilor. Comuniștii constituie singura forță politică

CANADA

Previziunea economiștilor

Creșterea șomajului în a doua jumătate a anului promite să ia locul problemei inflației, ca cea mai urgentă problemă de ordin economic căreia trebuie să-i facă față autoritățile canadiene.

Rata șomajului a crescut lună de lună, de la 4,5 la sută în ianuarie la 6,6 la sută în iunie. În al doilea trimestru, șomajul a reprezentat în medie 6,1 la sută din forța de muncă, cea mai ridicată rată trimestrială din 1961. Majoritatea economiștilor prevăd că, pe întregul an, șomajul va atinge în medie cel puțin 6 la sută, ceea ce înseamnă o rată de aproximativ 6,5 la sută în cursul celei de-a doua jumătăți a anului. În publicația sa economică trimestrială, „The Toronto-Dominion Bank" prezice că, în lunile care au mai rămas din acest an, șomajul va afecta 7 la sută din forța de muncă.

Liderul opoziției, Robert Stanfield, a declarat recent că, dintre țările dezvoltate, Canada are cea mai ridicată rată a șomajului. „Dacă — a spus el — șomajul este acum atît de serios, în iarnă situația va fi sumbră. Acesta este momentul oportun ca guvernul să înceapă să ia măsuri". Stanfield a cerut ca guvernul să convoace imediat Parlamentul pentru a discuta creșterea șomajului și implicațiile continuării grevei lucrătorilor din serviciile poștale.

Inflația nu a fost oprită, iar oficialitățile federale se tem că ea s-ar putea accentua din nou dacă alte țări — și în primul rînd Statele Unite — nu vor reuși să încetinească creșterea prețurilor pe piețele lor interne.

Experții financiari se așteaptă la o relaxare treptată a politicii fiscale și monetare pentru restul anului. Consecințele întîrziate ale restricțiilor anterioare vor continua să reducă însă cererea internă, în timp ce cursul de schimb al dolarului canadian va provoca, se pare, o deteriorare a balanței comerciale, în prezent favorabilă. Acești factori, îmbinați cu o reducere evidentă a investițiilor de capital, ar putea provoca o stagnare sensibilă pînă la sfîrșitul anului, la care să se adauge creșterea în continuare a șomajului.

Guvernul federal beneficiază încă de un sprijin considerabil în favoarea politicii sale economice moderate. Dar, deși prețurile par să răspundă politicii de stabilizare, țara trece în acest an printr-o perioadă neîntreruptă de greve muncitorești și negocieri dificile privitoare la contracte într-o serie de industrii importante, printre care industria forestieră, căi ferate, construcții și automobile.

(După The Christian Science Monitor)

care a trecut neatinsă prin zece ani de corupţie, care a combătut în mod deschis regimul antinaţional şi antipopular. De aceea, printre altele, fără a fi recunoscuţi ca formînd un partid ca atare, li se dă ascultare pentru că ei sprijină revoluţia. Comuniştii insistă asupra necesităţii de a organiza chiar acea foarte mică clasă muncitoare în sindicate şi în general de a organiza populaţia în organizaţii de diferite categorii, ale tineretului, femeilor, ţăranilor, în înseşi formaţiunile politice care ar putea să conveargă într-un front sau să dea naştere unui partid unic. Pe de altă parte, ei pun problema tipului de organizare statală şi politică care trebuie creat, fiindcă de el depinde însăşi capacitatea de a duce mai departe o simplă cale „necapitalistă" a procesului revoluţionar.

În primul rînd C.R.S. face apel la unitatea naţiunii somaleze care este un fapt real şi excepţional în Africa, bazată pe comunitate etnică, lingvistică şi întărită de faptul că ţara s-a format din punct de vedere istoric în contrast cu popoarele învecinate. Militarii care guvernează Somalia se folosesc de aceasta pentru a mobiliza într-adevăr forţele populare, şi orice alte forţe sănătoase, într-o luptă dusă nu numai pentru reconstrucţie economică. „Autoasistenţa" de pildă, asupra căreia insistă în această fază C.R.S., slujeşte la a face sau refface drumurile, la a săpa puţuri şi a construi baraje de apă, a construi şcoli sau dispensare etc. Mai ales însă promovează autoconducerea şi simţul de proprietate socială al lucrărilor publice, stimulează munca voluntară a populaţiei angajată astfel într-un efort colectiv. Este un fenomen de masă, într-adevăr impresionant, dovadă indiscutabilă a sprijinului popular faţă de revoluţie care uneori are defectele spontaneităţii, dar şi valoarea unei prime forme de creştere a conştiinţei politice revoluţionare.

Luigi PESTALOZZA

THE TIMES
LONDRA

NEMULŢUMIRI AUSTRALIENE

AUSTRALIA a ieşit recent dintr-o perioadă de grave nemulţumiri în industrie, urmînd unui număr record de conflicte de muncă în trimestrul I al anului 1970 şi pierderii a aproape 2 milioane zile de muncă în 1969.

Chiar şi la Canberra, unde nu se acordă multă atenţie industriei, cetăţenii au fost şocaţi de o grevă a surorilor de caritate care a avut loc acum cîtva timp. Apoi s-au produs o grevă aproape paralizantă a muncitorilor de la rafinăriile de petrol, mitinguri de protest împotriva bugetului luna trecută, iar luna aceasta — restricţii la consumul de energie la Melbourne şi greva personalului de la restaurantele de pe aeroportul Sydney.

Ministrul muncii, Billy Snedden, a vorbit în mod ameninţător despre „inflaţia promovată de salarii" ; Snedden este probabil deprimat de revendicarea unei majorări generale a salariilor, prezentată la 10 septembrie Comisiei de arbitraj de către Bob Hawke, preşedintele Consiliului australian al sindicatelor (A.C.T.U.).

Hawke, în vîrstă de 40 de ani, a urmat vîrstnicului Albert Monk la 1 ianuarie, şi mulţi oameni îl critică sau îl elogiază mult prea mult pentru ceea ce se întîmplă acum în Australia. Este un om foarte dur. După 20 de ani de guvernare conservatoare în Australia, Hawke consideră că a sosit timpul să existe mult mai multă dreptate socială şi economică. El este de părere că muncitorul nu obţine o parte suficientă din produsul naţional brut al Australiei, care în ultimii patru ani a crescut în medie cu 6 la sută (la preţuri constante).

Hawke acţionează pentru a face accesibile sindicaliştilor cumpărările în rate, construcţia de locuinţe şi învăţămîntul. El este hotărît, de asemenea, să folosească sistemul de conciliere şi arbitraj din Australia pentru a obţine salarii mult mai mari şi afirmă că „rentabilitatea" unei ramuri industriale trebuie să fie un nou factor luat în considerare atunci cînd sînt stabilite salariile ei.

Momentul este potrivit pentru acest argument. Deşi în ultimii doi ani cîştigurile medii au crescut cu 7—8 la sută, ceea ce reprezintă creşterea cea mai rapidă din ultimii 20 de ani, profiturile firmelor au sporit mult mai rapid, cu 13—14 la sută, aşa cum a subliniat noul ministru al finanţelor, Leslie Bury, în raportul său la buget. În 1969-1970 indicele oficial al preţurilor de consum a crescut cu 3,7 la sută, iar ritmul actual al inflaţiei este de aproximativ 5 la sută.

Acest context explică reacţia dură a mişcării sindicale la buget. Deşi John Gorton, primul ministru, şi-a respectat promisiunea electorală de a efectua o reducere generală cu 10 la sută a impozitului pe venit, el nu a acordat mult ajutor special categoriilor celor mai puţin avute şi de asemenea a introdus o nouă serie de impozite indirecte.

Aşa cum scria „The Canberra Times", „alte ţări au rezolvat problema bătrînilor şi invalizilor fără să-şi ducă economiile la faliment. De ce nu şi îmbelşugata Australie ?" De aceea există o indignare sinceră nu numai în rîndul sindicaliştilor şi conducătorilor lor.

Dacă dentiştii îşi pot majora onorariile şi industria îşi poate majora preţurile fără autorizaţia vreunui tribunal, de ce muncitorii nu ar putea să ceară şi ei salarii mai mari ? Hawke a respins în prezent acest mod de a raţiona, dar a declarat răspicat că la un moment dat în deceniul actual majorările de preţuri, asemenea majorărilor de salarii, vor trebui să fie justificate în faţa Comisiei de arbitraj.

Stewart HARRIS

profil

Anwar EL SADAT

preşedintele interimar al R.A.U.

În urma decesului preşedintelui R.A.U., Gamal Abdel Nasser, în cadrul unei şedinţe comune, Comitetul Executiv Suprem al Uniunii Socialiste Arabe şi Consiliul de Miniştri al Republicii Arabe Unite l-au desemnat la 28 septembrie 1970 pe Anwar El Sadat în funcţia de preşedinte interimar al R.A.U.

Anwar El Sadat s-a născut la 25 decembrie 1918. A urmat cursurile Academiei Militare, fiind numit apoi ofiţer într-o garnizoană egipteană din provincie. În această perioadă cunoaşte pe Gamal Abdel Nasser, cu care va stabili o trainică şi îndelungată prietenie, devenind unul din cei mai apropiaţi colaboratori ai săi. În anul 1938, împreună cu Nasser, a întemeiat organizaţia „Ofiţerilor liberi" (Dobbat El Ahrar).

În timpul evenimentelor din iulie 1952, cînd regele Faruk a fost răsturnat şi Egiptul a devenit republică, Anwar El Sadat s-a aflat printre principalii conducători ai Consiliului Revoluţiei, care a devenit apoi instanţa supremă a noii republici. Timp de mai mulţi ani, Sadat a colaborat la cotidianul „Al Gumhuria", fiind autorul articolelor de fond privind principalele probleme politice interne şi internaţionale. Ulterior, Anwar El Sadat a fost numit secretar general al Congresului islamic şi ministru de stat fără portofoliu. În al doilea guvern Nasser, format în aprilie 1954, Anwar El Sadat a deţinut postul de ministru al informaţiilor. S-a ocupat apoi de lucrările preliminare în vederea creării, în 1956, a partidului Uniunea Socialistă Arabă, al cărei secretar general avea să devină. În martie 1964, Anwar El Sadat a fost ales preşedinte al Adunării Naţionale. La 20 decembrie 1969, printr-un decret al fostului preşedinte Nasser, El Sadat a fost numit vicepreşedinte al Republicii Arabe Unite. Anwar El Sadat este membru al Comitetului Executiv Suprem al Uniunii Socialiste Arabe.

La 5 octombrie 1970, Anwar El Sadat a fost desemnat în unanimitate drept candidat la postul de preşedinte al R.A.U., în cadrul şedinţei membrilor Comitetului Central al Uniunii Socialiste Arabe care au aprobat propunerea Comitetului Executiv al Uniunii Socialiste Arabe.

Într-un interviu acordat după decesul lui Gamal Abdel Nasser, referindu-se la conflictul din Orientul Mijlociu, preşedintele interimar al R.A.U. s-a pronunţat pentru „o pace negociată, permanentă şi nu cu un caracter provizoriu".

D. C.

poșta redacției

PETROLUL ARAB ȘI SOCIETĂȚILE FRANCEZE

C. Vlase, Craiova. 1. Acordul încheiat între Franța și Algeria în anul 1965 avea drept scop să „favorizeze în toate domeniile — tehnic, industrial, economic și social — dezvoltarea Algeriei și să contribuie la aprovizionarea Franței cu hidrocarburi". Potrivit stipulațiilor acestui acord, firmele franceze puteau exploata în continuare petrolul algerian, vărsînd o parte din beneficii Algeriei. În cei cinci ani care au trecut de la încheierea acestui acord, în lumea petrolului au intervenit, însă, unele schimbări care au făcut ca firmele franceze să obțină profituri cu mult superioare celor prevăzute. Prin închiderea Canalului de Suez în anul 1967, costul petrolului din Orientul Mijlociu, adus în Europa pe la Capul Bunei Speranțe, a crescut sensibil, petrolul algerian exploatat de societățile franceze devenind mai căutat. Pe de altă parte, petrolul algerian conține o cantitate destul de redusă de sulf, ceea ce necesită cheltuieli mult mai mici de purificare, fapt care duce implicit la profituri mai mari. Subliniind aceste aspecte, cotidianul algerian „El Moudjahid" adăuga faptul că societățile franceze au obținut între 1965 și 1968 beneficii de 2 129 milioane de dinari (aproximativ 426 milioane de dolari). Pornind de la considerentele expuse mai sus, Algeria a anunțat societăților franceze care exploatează petrolul țării („Compagnie Française des Pétroles" și grupul Elf-Erap) hotărîrea de a ridica prețul unui baril (aproximativ 0,150 tone, în funcție de densitatea petrolului brut) de la 2,08 la 2,35 dolari. Această hotărîre a provocat o anumită încordare în relațiile franco-algeriene. Convorbirile dintre cele două țări în această problemă au început săptămîna trecută. Revista „Croissance des jeunes nations" preciza într-un comentariu pe această temă că „petrolul arab aduce statelor vest-europene un venit de șase-șapte ori mai ridicat decît beneficiile realizate de statele arabe". 2. Alegerile municipale din Belgia vor avea loc la 11 octombrie.

Lt. col. Aurel Brebenel, București. Pentru datele strict tehnice pe care le solicitați, vă sugerăm să vă adresați publicației „Apărarea Patriei" sau unei alte publicații de specialitate.

CURTEA INTERNAȚIONALĂ DE JUSTIȚIE

Niculiță Doboș, com. Lunca Ilvei, str. Borcutului nr. 638, jud. Bistrița-Năsăud, dorește să cumpere nr. 33 din 1969 și 14, 17, 19, 22, 25, 32, 33, 35 din acest an ale revistei „Lumea". 1. Curtea Internațională de Justiție (C.I.J.) a fost concepută ca parte integrantă a Națiunilor Unite. Ideea creării unei astfel de curți a fost discutată o dată cu celelalte probleme legate de crearea O.N.U. Astfel, o declarație adoptată la Moscova, la 30 octombrie 1943, de către U.R.S.S., S.U.A., Marea Britanie și Franța prevedea stabilirea unei Curți internaționale de justiție, iar ulterior, la convorbirile de la Dumbarton Oaks, a fost luată hotărîrea ca această Curte să fie principalul organ judiciar al Națiunilor Unite. Statutul Curții a fost elaborat de un grup de juriști în aprilie 1945, iar Curtea Internațională de Justiție a luat ființă o dată cu O.N.U., la 24 octombrie 1945. C.I.J. este formată din 15 judecători, cu un mandat de 9 ani. O treime sînt reînnoiți la fiecare trei ani. Judecătorii beneficiază de imunitate diplomatică. Curtea are o funcție contencioasă (judecă diferendele de ordin juridic dintre state) și una consultativă (dă avizare asupra unor probleme și diferende de drept). 2. Revista noastră s-a ocupat în repetate rînduri de problema universalității O.N.U.

În fotografie : Palatul Păcii din Haga, sediul Curții Internaționale de Justiție.

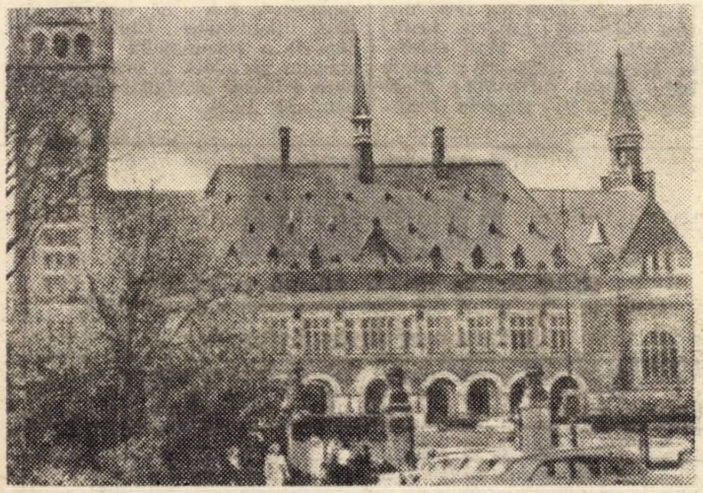

J. Vlad, Tîrgoviște. „Afacerea Niarchos" s-a încheiat. După scandalul comentat de presa din întreaga lume în urmă cu o lună, procurorul din Pireu, Constantin Fafoutis, a anunțat că nu va face apel la hotărîrea Camerei de punere sub acuzare din Pireu. (Potrivit opiniei acesteia din urmă, armatorul Stavros Niarchos nu se face vinovat de moartea soției sale. Soția lui Niarchos a decedat în noaptea de 3—4 mai a.c.).

DIFERENDUL CAFELEI

Habina Ludovic, Vulcan — Paroșeni, jud. Hunedoara. 1. Arborii de cafea rodesc foarte repede și pot ajunge, în decurs de cîțiva ani, la producții industriale. Astfel se explică faptul că, datorită pomișorului de cafea adus de marinarul francez Gabriel-Mathieu de Clieux în Martinica, această insulă a devenit în cîțiva ani producătoare și exportatoare de cafea. 2. Diferendul dintre Statele Unite și Brazilia în legătură cu cafeaua solubilă este mai vechi ; cercurile de afaceri americane au încercat să-l înlăture și în urmă cu cinci ani. În Brazilia este cultivat un anumit soi de cafea („grinders") care, datorită formei și culorii, nu poate fi vîndut sub formă de cafea verde. Ca atare, Brazilia a hotărît în 1965 să instaleze fabrici proprii pentru transformarea acestui soi de cafea în „cafea solubilă". Statele Unite importă cafea din Africa, pe care o transformă în cafea solubilă, dar calitatea este inferioară și prețul e mai mare decît al celei braziliene, vîndută, în egală măsură, pe piața americană (în 1965, 3,5 la sută din producția de cafea solubilă americană ; în 1967, 14 la sută). Pierderile suferite de cercurile de afaceri interesate din S.U.A. stau la baza actualului diferend.

Gh. Bădescu, Craiova. 1. Populația Republicii Democratice Congo reprezintă, într-adevăr, o cincime din totalul populației africane. Statisticile din 1970 indică 21 637 876 locuitori. 2. În Austria există 11 institute de învățămînt superior științific și 5 institute de învățămînt superior artistic. Universitatea din Viena, fondată în anul 1365, este cea mai veche universitate de limbă germană. 3. Conform „legii-reformă" votată la 12 noiembrie 1968, cele cinci facultăți clasice pariziene (drept, litere, științe, medicină și farmacie) au fost desființate, în locul lor fiind create 13 universități. Pe lîngă alte rațiuni, măsura are la bază și faptul că în Paris învață aproximativ 200 000 de studenți (deci aproximativ o treime din cei existenți în întreaga Franță, iar conducerea facultăților de către un singur for universitar întîmpina imense dificultăți (facultatea de medicină, de exemplu, cuprindea, ea singură, 20 000 de studenți).

Grațian C. Mărcuș, Zalău. Tema propusă de dv. este extrem de interesantă dar se încadrează în profilul revistei „Magazin Istoric".

Daniel Țopescu, Brăila. 1. Iată cîteva din principalele ziare și reviste ale partidelor comuniste din Europa occidentală : **Austria** — „Volksstimme" ; **Belgia** — „Le Drapeau Rouge" ; **Danemarca** — „Land og Folk" ; **Finlanda** — „Kansen Uutiset" și Ny Tid" ; **Franța** — „L'Humanité", „France Nouvelle" ; **Islanda** — „Thjódviljinn" ; **Italia** — „L'Unità", „Rinascita" ; **Luxemburg** — „Zeitung" ; **Norvegia** — „Friheten" ; **Suedia** — „Ny Dag" ; **Elveția** — „La Voix Ouvrière", „Vorwärts" ; **Marea Britanie** — „Morning Star", „Labour Monthly", „Marxism Today". 2. Nu dispunem de cifrele statistice pe care le solicitați. Vă mulțumim pentru propunerile dv. în legătură cu temele de reportaje.

Mircea Iordache, Ploiești. Revista noastră a comentat declarațiile reprezentanților partidului democrat din Statele Unite în care este criticată politica dusă de actuala Administrație în Indochina. Recent, Averell Harriman a făcut o declarație presei în care preciza : „Cea mai mare parte (a politicii dusă de Administrație în sud-estul asiatic) vizează întărirea unui guvern represiv și corupt. Administrația numește această acțiune «vietnamizare». Singurul efect așteptat este, însă, acela de a da guvernului Thieu posibilitatea să prelungească războiul cu ajutorul financiar american". Harriman a adăugat că singura posibilitate de a determina progresul negocierilor de la Paris este retragerea tuturor trupelor americane din Vietnam pînă la sfîrșitul anului viitor.

Ion Ion Călnicu, com. Dîlga, jud. Ialomița. Am răspuns într-un număr anterior întrebării dv.

Ion Grigorescu, Giurgiu. Recenta hotărîre a papei Paul al VI-lea de a desființa corpurile armate ale Vaticanului urmează la puțină vreme după greva jandarmilor, care revendicau salarii mai mari. Măsura atinge 700 de persoane (140 de jandarmi, 59 membri ai „gărzii nobile" și 500 ai gărzii palatine). O parte din jandarmii afectați de această măsură vor deveni paznici urbani ai statului papal ; o altă parte va lucra în diferite oficii ale statului. Se va mai păstra garda elvețiană (compusă din 50 de oameni) care, evident, nu are decît rol decorativ. Pentru amănunte despre gărzile desființate și despre garda elvețiană, consultați Poșta redacției din nr. 38/1969.

St. Andronache, Tecuci. Adresați-vă Ministerului Afacerilor Externe.

poșta redacției

MENGELE ÎN PARAGUAY?

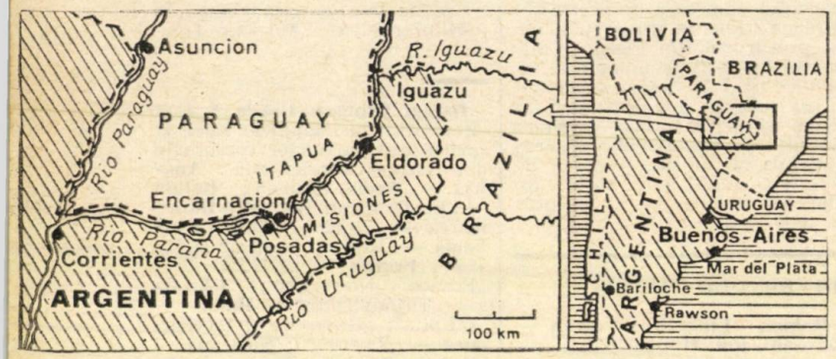

Un ziarist de la „Le Figaro", Alain Pujol, susține că, după îndelungi cercetări, ar fi aflat locul unde s-au ascuns Mengele și alți criminali de război naziști. Guvernul de la Bonn, Organizația Internațională a Rezistenței și a deportaților și Interpolul îl caută pe Mengele, oferind drept recompensă — potrivit ultimelor date — suma de 75 000 mărci vest-germane. Se spune că medicul-călău de la Auschwitz ar fi protejat de o echipă de „bagalleros" (contrabandiști), adăpostiți în districtul Itapua din Paraguay ,pe malul rîului Paraná, lîngă orașul argentinian Eldorado. Pujol oferă și alte amănunte : Mengele ar fi titularul falsului pașaport argentinian C.I. 4 039 316, pe numele Alfredo Mayer. S-ar fi refugiat în districtul Itapua la 30 octombrie 1959. Permisul său de reședință poartă numărul 28 240. Potrivit acelorași surse, Mengele se bucură de toate protecțiile și împreună cu alți criminali a investit capital în contrabandă. Dacă Mengele ar fi arestat, extrădat și remis oficiului vest-german creat la sfîrșitul anului 1958 pentru a-i regăsi pe criminalii de război („Zentrale Stelle für Landesjustizverwaltungen"), guvernul de la Asunción se teme că s-ar expune riscului de a vedea dezvăluite scandalurile actualului regim, mai ales în legătură cu contrabandiștii (care, potrivit unor surse, controlează cam 25 la sută din importuri). Ascunzătoarea lui Mengele s-ar afla nu departe de cascada Iguazu, unde 275 cataracte, căzînd de la 8 m înălțime, ar reprezenta pentru el un fel de apărare naturală. Se spune că în provincia Misiones s-au refugiat 16 000 criminali de război. (Aflată între rîul Paraná și Uruguay, provincia — 30 719 kmp — oferă numeroase refugii greu accesibile). Opinia publică internațională cere guvernului paraguayan extrădarea lui Joseph Mengele și a celorlalți criminali de război.

Gh. BOGASIU
student, București

RADIO-REPORTAJUL

Vasile Damian, Ploiești. Primul radio-reporter din lume a fost francezul Edmond Dehorter. Acesta a organizat, cu ocazia meciului de box dintre Carpentier și Nilles și apoi la meciul de rugbi Bordeaux-Toulouse (1923), cele dintîi transmisii adresate radio-amatorilor din Franța. Operația a fost efectuată cu aparate greoaie (fotografia alăturată). Au mai trecut șase ani pînă cînd tehnica radiofonică avansată a permis realizarea primelor transmisii în colaborare cu posturile de radio. În mai 1929, popularul „Vorbitor Necunoscut", care era Edmond Dehorter, a reușit să facă prima transmisie directă a unei manifestații sportive (turul Franței), aceasta constituind punctul de pornire al unui nou gen ziaristic — radio-reportajul, care s-a răspîndit repede în toată lumea.

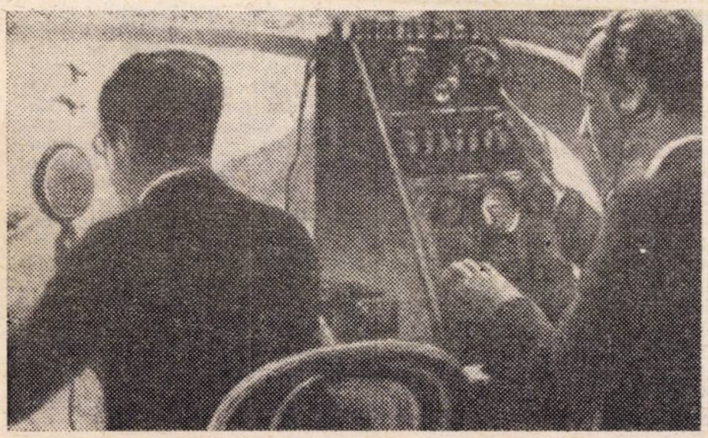

DECRETUL PRIVIND STATUL UTTAR PRADESH

Radu Vasilescu, București. Decretul prin care statul indian Uttar Pradesh a fost trecut sub autoritatea președintelui republicii a pus capăt crizei politice care a frămîntat acest stat în ultimul timp și, totodată, a privat forțele de dreapta de posibilitatea de a prelua conducerea. Guvernarea statului Uttar Pradesh era asigurată de o coaliție între partidul Congresul Național (de guvernămînt) și partidul local „Bharatiya Kranti Dal" (B.K.D.). În urma hotărîrii guvernului central de a suprima privilegiile maharajahilor, întîmpinată de deputații B.K.D. cu un refuz total, coaliția partidul Congresul Național — B.K.D. a fost ruptă. Fostul premier din statul Uttar Pradesh, Charan Sing, a încercat în aceste condiții, în care gruparea sa se afla în minoritate, o alianță cu partidele de dreapta. În urma decretului guvernamental, activitatea parlamentului local va fi suspendată.

MEMBRI NEPERMANENȚI AI CONSILIULUI DE SECURITATE

Gh. Neagu, București. Statele care au făcut parte din Consiliul de Securitate al O.N.U. ca membri nepermanenți sînt următoarele : Algeria (1968—1969) ; Argentina (1948—49, 1959—60, 1966—67) ; Australia (1946—47, 1956—57) ; Belgia (1947—48, 1955—56) ; Bolivia (1964—65) ; Brazilia (1946—47, 1951—52, 1954—55, 1963—64, 1967—68) ; Bulgaria (1966—67) ; Burundi (1970—71) ; Canada (1948—49, 1958—59, 1967—68) ; Ceylon (1960—61) ; Cehoslovacia (1964) ; Chile (1952—53, 1961—62) ; Columbia (1947—48, 1953—54, 1957—58, 1969—70) ; Coasta de Fildeș (1964—65) ; Cuba (1949—50, 1956—57) ; Danemarca (1953—54, 1967—68) ; Ecuador (1950—51, 1960—61); Etiopia (1967—68) ; Filipine (1957, 1963) ; Finlanda (1969—70) ; Ghana (1952—53) ; India (1950—51, 1967—68) ; Irak (1957—58) ; Iran (1955—56) ; Irlanda (1962) ; Italia (1959—60) ; Iugoslavia (1950—51, 1956) ; Iordania (1965—66) ; Japonia (1958—59, 1966—67); Liban (1953—54) ; Liberia (1961) ; Malayezia (1965) ; Mali (1966—67) ; Maroc (1963—64) ; Mexic (1946) ; Nepal (1969—70) ; Nicaragua (1970—71) ; Nigeria (1966—67) ; Norvegia (1949—50, 1963—64) ; Noua Zeelandă (1954—55, 1966) ; Pakistan (1952—53, 1968—69) ; Panama (1958—59) ; Paraguay (1968—69) ; Olanda (1946, 1951—52, 1965—66) ; Peru (1955—56) ; Polonia (1946—47, 1960, 1970—71) ; R.A.U. (1961—62) ; R.S.S. Ucraineană (1948—49) ; România (1962) ; Senegal (1968—69) ; Sierra Leone (1970—71) ; Suedia (1957—58) ; Siria (1947—48, 1970—71) ; Spania (1969—70) ; Tunisia (1951—52, 1954—55, 1961) ; Uganda (1966) ; Ungaria (1968—69) ; Uruguay (1955—66) ; Venezuela (1962—63) ; Zambia (1969—70).

COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ PENTRU FOLOSIREA SPAȚIULUI EXTRA-ATMOSFERIC

H. Istrate, Piatra Neamț. Ideea cooperării internaționale pentru folosirea pașnică a spațiului extra-atmosferic a fost formulată în cadrul Organizației Națiunilor Unite în anul 1957, la puțin timp după lansarea primului satelit artificial al Pămîntului. În anul 1959 a fost creat Comitetul permanent pentru folosirea pașnică a spațiului extra-atmosferic, format din 24 de membri. Doi ani mai tîrziu, numărul membrilor comitetului s-a ridicat la 28. Comitetul a elaborat două tratate. Primul se intitulează „Tratatul asupra principiilor care conduc activitățile statelor în problema explorării și folosirii spațiului extra-atmosferic, inclusiv Luna și celelalte corpuri cerești". În acest tratat se precizează că spațiul extra-atmosferic și corpurile cerești „nu pot face obiectul unei apropieri naționale" și se interzice lansarea pe orbite a vreunui obiect purtător de arme nucleare sau alt tip de arme de distrugere în masă. (La 19 decembrie 1966, Adunarea Generală a recomandat tuturor statelor să adere la acest tratat care a intrat în vigoare la 10 octombrie 1967.) Al doilea tratat e denumit „Acordul privind salvarea cosmonauților, întoarcerea lor și restituirea obiectelor lansate în spațiul extra-atmosferic". (La 19 decembrie 1967, Adunarea Generală a O.N.U. a recomandat tuturor statelor să adere la acest acord, care a intrat în vigoare la 3 decembrie 1968).

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef Liviu Rodescu

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1
Telefon 17.60.10. Internațional 18.50.05. și 18.53.55
Telex 197

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

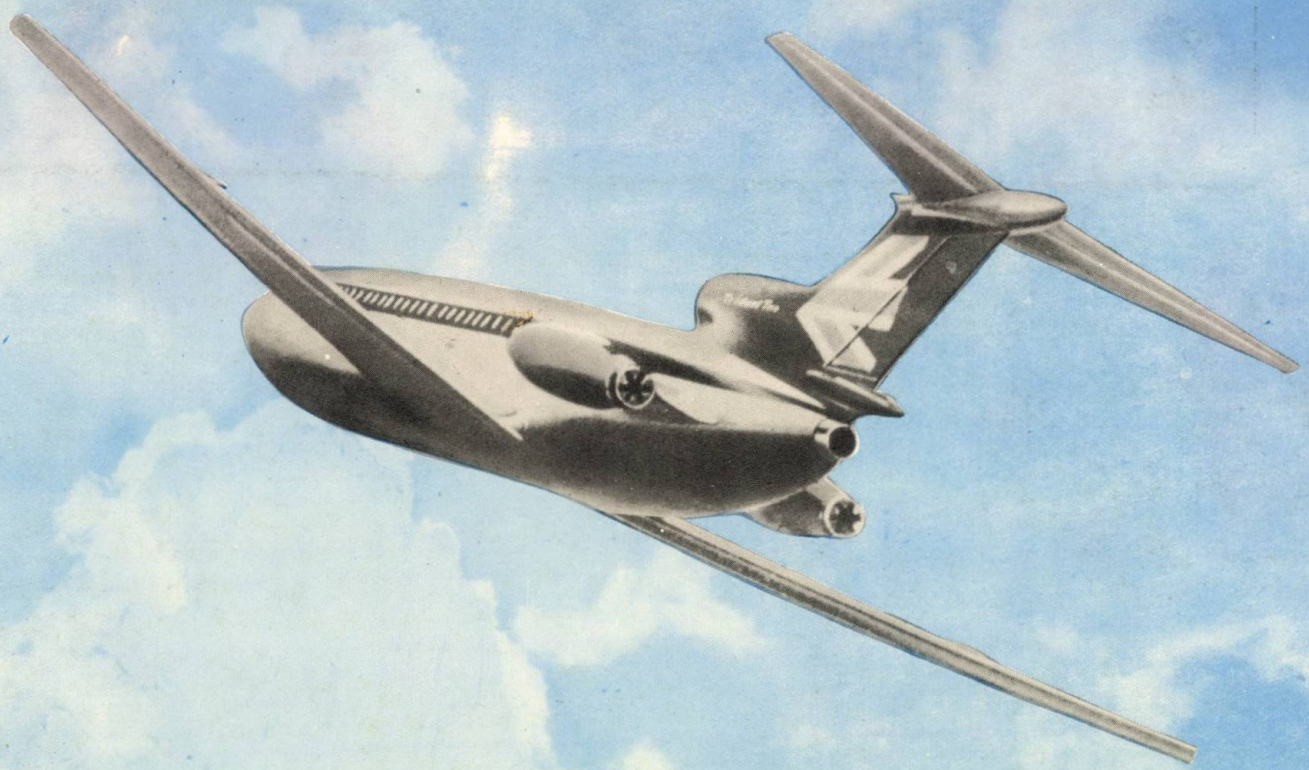

British European Airways are acum zboruri între București și Londra.

B.E.A. este cea mai importantă linie europeană, deservind nu mai puțin de 89 orașe. Transportăm mai mulți pasageri în mai multe locuri în Europa, decît oricare altă companie.

De curînd B.E.A. a introdus un serviciu între București și Londra cu două zboruri pe săptămînă via Budapesta. Plecarea din București : luni și vineri la ora 15,55 — sosirea la Londra la ora 19, ora locală.

Plecarea din Londra : luni și vineri la ora 9,40 — sosirea la București la ora 14,35, ora locală.

Zborul are loc în turbo-reactoare Trident, aparate special construite pentru B.E.A. — și pentru Europa — de Hawker Siddeley, cu motoare Rolls-Royce.

BEA
No.1 in Europe

PUBLICOM

Combinatul chimico-metalurgic „GH. GHEORGHIU-DEJ"

BAIA MARE

oferă următoarele produse :

— miniu de plumb
— pămînturi decolorante
— seleniu pur
— tiosulfat de sodiu cristalizat
— precum și instalații de purificarea seleniului pentru industria de semiconductori și instalații de fabricarea tiosulfatului de sodiu pentru uz fotografic

Baia Mare, str. Eliberării nr. 15

LUMEA

CABINETUL DE ARTĂ
BIBLIOTECA
SIBIU

Nr. 42 *15 octombrie 1970*

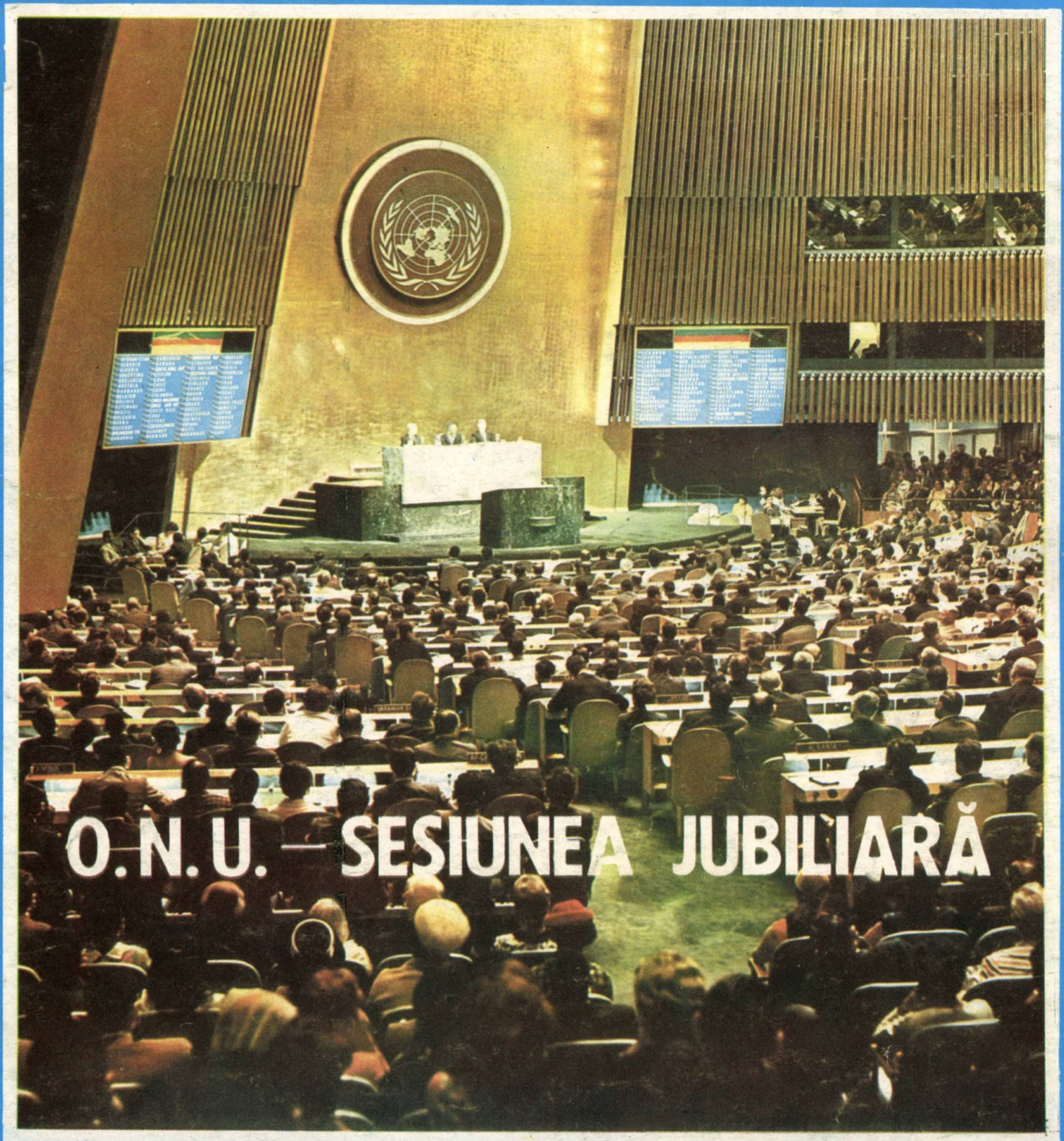

O.N.U. — SESIUNEA JUBILIARĂ

Pe aeroportul Băneasa, la plecarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la lucrările sesiunii jubiliare a O.N.U

Președintele Consiliului de Stat al României este întîmpinat pe aeroportul din Keflavik de președintele Islandei, Kristjan Eldjarn

Tovarășul Nicolae Ceaușescu la inaugurarea Tîrgului internațional București

LUMEA

Nr. 42 (364) — 15 octombrie 1970

sumar

O.N.U. – SESIUNE JUBILIARĂ

2 NEW YORK. PREȘEDINTELE NICOLAE CEAUȘESCU LA LUCRĂRILE SESIUNII
3 România și Națiunile Unite. *Liviu Rodescu.*
3 Inițiative românești în cadrul O.N.U. și al instituțiilor sale specializate.
6 Reuniuni în România sub egida O.N.U.
6 Reprezentarea României în organele de conducere ale O.N.U. și ale instituțiilor sale specializate.
7 Cronologie 1945—1970.
8 Geneză și istorie. *Cristian Popișteanu.*
10 Din „Carta Organizației Națiunilor Unite".
11 Președinții celor 25 de sesiuni.
11 Secretarii generali ai O.N.U.
12 Organisme, programe și instituții specializate.
13 Secretariatul Organizației Națiunilor Unite. *Grupaj realizat de George G. Potra și Stelian Țurlea.*

COMENTARII PE TEME INTERNAȚIONALE

14 Valoarea creatoare a dialogului european. *Florica Șelmaru.*
16 Reacții la propunerile americane privind Indochina.
17 Un act politic cu largi semnificații.
19 Bonn. Soarta liberalilor și coaliția guvernamentală. *Radu Pascal.*
20 Experiența boliviană continuă. *Anca Voican.*
21 Ce se întîmplă la Reggio Calabria. *Rodica Dumitrescu.*
23 Belgia. Un scrutin agitat. *Liana Enescu.*

18 ÎN CÎTEVA RÎNDURI...

PE URMELE ISTORIEI

22 Greva generală din octombrie 1920. Ecouri peste hotare. *Conf. univ. Constantin Macanu.*

EVOCĂRI

24 „Am luptat alături de CHE". *Inti Peredo.*

DOCUMENTAR

26 Un nou stat independent : Arhipelagul Fiji. *Dumitru Constantin.*

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

26—30 The Times, Medunarodna Politika, Jeune Afrique, L'Express, Relazioni Internazionali.

PROFIL

30 ABDUL RAZAK, primul ministru al Federației Malayezia.

POȘTA REDACȚIEI (31–32)

CABINETUL DE PARTID BIBLIOTECA SIBIU

SĂPTĂMÎNA aceasta, principalul eveniment diplomatic de pe arena internațională îl constituie sesiunea jubiliară a Organizației Națiunilor Unite, deschisă ieri la New York, eveniment de o deosebită importanță, urmărit cu atenție de opinia publică din întreaga lume. Împlinirea, de către Organizația Națiunilor Unite, a unui sfert de veac de activitate oferă numeroșilor șefi de state și guverne, sosiți în ultimele zile la New York, prilejul de a transmite înaltului for mondial mesaje din partea națiunilor pe care le reprezintă. România este prezentă la această sesiune jubiliară, la cel mai înalt nivel, prin persoana tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România. Țara noastră se prezintă la această sesiune jubiliară cu un bilanț amplu și bogat al activității sale în cadrul O.N.U. și al altor organisme internaționale. Înfățișăm cu acest prilej unele aspecte privind participarea activă a țării noastre în cadrul O.N.U., participare ce a căpătat, în ultimii ani, valoare de simbol, demonstrînd posibilitatea reală a țărilor mici și mijlocii de a-și spune cuvîntul la tribuna forului mondial în cele mai diverse și mai actuale probleme internaționale **(pag. 3).** Prezentăm, de asemenea, în acest număr, geneza **(pag. 8),** structura și modul de funcționare **(pag. 12),** precum și membrii O.N.U. **(pag. 7),** amintim unele evenimente semnificative legate de organizație **(pag. 11),** spicuim din „Carta Organizației Națiunilor Unite" **(pag. 10).**

MOMENTUL diplomatic european actual, a cărui trăsătură definitorie este tot mai pregnantă spre normalizarea relațiilor între state cu orînduiri sociale diferite, bazată pe înțelegere și cooperare, pe un dialog viu și activ, constituie și săptămîna aceasta o temă majoră a revistei noastre. Vizitele președintelui Georges Pompidou în Uniunea Sovietică, președintelui Tito în Belgia și Luxemburg, președintelui Svoboda în Finlanda, premierului Demirel la Sofia ilustrează importanța și eficiența dialogului între statele continentului, evidențiază valoarea și semnificația întîlnirilor între personalități investite cu autoritatea celor mai înalte răspunderi naționale **(pag. 14).**

SCENA politică latino-americană, dominată în continuare de evenimentele din Bolivia **(pag. 20),** implicațiile sciziunii din partidul liberal vest-german asupra coaliției guvernamentale **(pag. 19),** reacțiile vietnameze la ultimele propuneri ale președintelui Nixon **(pag. 16)** — sînt alte teme de actualitate pe care le prezentăm cititorilor noștri.

RUBRICA pe care o inaugurăm în acest număr **(pag. 18)** își propune să consemneze lapidar evenimente din agenda politică și diplomatică, precum și din alte sfere ale actualității internaționale.

PREȘEDINTELE NICOLAE CEAUȘESCU LA LUCRĂRILE SESIUNII

Corespondență din New York de la Liviu Rodescu

Prima aterizare în această călătorie lungă de la București la New York a fost făcută pe modestul dar primitorul aeroport de la Keflavik. De fapt, n-a fost o escală, ci prilejul bine venit al unui contact la nivel înalt. În întîmpinarea președintelui Nicolae Ceaușescu a venit președintele Islandei, Kristjan Eldjarn, care i-a invitat pe înalții oaspeți români la reședința sa, unde a avut loc o întîlnire într-o ambianță cordială, la care au participat membri marcanți ai guvernului, șefi ai partidelor, membri ai corpului diplomatic. Cei doi șefi de state au rostit toasturi și asistența a reținut fără îndoială ideea subliniată de ambii vorbitori, anume că distanțele oricît de mari, la fel ca și diferențele de regim social, nu mai prezintă o piedică în calea dezvoltării legăturilor între țări. **„Sînt convins, domnule președinte,** — arăta președintele Kristjan Eldjarn — **că popasul pe care-l faceți în Islanda va reduce, ca să mă exprim simbolic, distanța care separă geografic cele două națiuni ale noastre, ne va apropia și mai mult și va întări legăturile de prietenie care, sînt bucuros să o spun, s-au stabilit deja în mod ferm între noi".**

„Faptul că, deși țările noastre au orînduiri sociale diferite, relațiile dintre ele se dezvoltă în mod pozitiv — sublinia la rîndul său președintele Nicolae Ceaușescu — **se datorește respectării principiilor independenței și suveranității, deplinei egalități în drepturi, respectului reciproc — ceea ce deschide o bună perspectivă evoluției viitoare a acestor relații.**

Sper, domnule președinte, că veți avea plăcerea să vizitați într-un viitor nu prea îndepărtat România și să cunoașteți munca și preocupările poporului nostru, dorința sa de pace, de colaborare cu Islanda și cu toate popoarele lumii".

Calda ospitalitate islandeză, reprezentată de președintele țării și de celelalte oficialități, a însoțit delegația română pînă la aeroport, de unde avionul și-a reluat zborul spre America.

Adăugîndu-i și cea de-a doua etapă a ei, oprirea la Montreal, und au avut loc schimburi de mesaje între președintele Nicolae Ceaușescu și guvernatorul Canadei, Roland Michener, și premierul Pierre Trudeau, traseul a acumulat valențe internaționale confirmate în mod deosebit de momentul sosirii pe aeroportul internațional J. F. Kennedy din New York. Întreaga atmosferă specifică primirilor importante, inclusiv atenția oficialităților O.N.U. și a celor municipale, precum și a șefilor și reprezentanților unor misiuni permanente acreditate la O.N.U. a căpătat pe aeroport rezonanțe ample, datorită interesului deosebit întîlnit în cercurile O.N.U. și în presă de participarea președintelui Consiliului de Stat al României la sesiunea jubiliară a O.N.U.

Acest lucru s-a relevat de altfel și în marele număr de ziariști, trimiși ai marilor agenții, posturi de radio și televiziune, care au înregistrat cu interes manifest declarația făcută de președintele Nicolae Ceaușescu pe platforma din fața aeroportului: **„Am venit în Statele Unite ale Americii pentru a participa la sesiunea jubiliară a Organizației Națiunilor Unite. Apreciem că Organizației Națiunilor Unite îi revine un rol de seamă în asigurarea unei lumi de cooperare și pace.**

Vin pentru prima oară în Statele Unite și aș dori să adresez poporului american un salut călduros.

Cu prilejul participării la reuniunea jubiliară, sper să am posibilitatea de a vizita unele centre ale Statelor Unite ale Americii și să am o întîlnire cu președintele S.U.A., domnul Nixon".

Ziua sosirii a înregistrat trecerea nemijlocită la abordarea problemelor O.N.U., la agendă fiind adăugate primele două întrevederi importante ale președintelui Nicolae Ceaușescu și anume cu președintele actualei sesiuni a Adunării Generale, Edvard Hambro, și cu secretarul general al Organizației Națiunilor Unite, U Thant. Caracterul util al acestor întrevederi, care au durat în total peste o oră și jumătate, a reieșit cu pregnanță din însuși conținutul discuțiilor și al schimbului de vederi asupra unor teme legate de întărirea rolului, eficienței și autorității O.N.U. în întreaga activitate a acesteia și, mai ales, în examinarea și soluționarea problemelor internaționale majore.

Largul tur de orizont a permis, de asemenea, să se constate afirmarea participării la un înalt nivel a României, la aprofundarea principalelor direcții de activitate a O.N.U., de la care popoarele lumii, inclusiv poporul român, așteaptă o contribuție și o pondere sporite în viața internațională.

Marți seara, după întrevederea cu președintele Nicolae Ceaușescu, Edvard Hambro, președintele sesiunii, a declarat că este foarte onorat de această întîlnire, în cadrul căreia au fost discutate principii privind Organizația Națiunilor Unite și viața internațională. S-a degajat convingerea reciprocă — a spus el — că întărirea O.N.U. și așezarea permanentă a principiilor Cartei la temelia politicii externe a tuturor statelor pot constitui un factor pozitiv de importanță primordială pentru viitorul lumii.

Cînd transmit aceste rînduri din New York, în marea sală a Adunării Generale a început sesiunea jubiliară a Organizației Națiunilor Unite, în prezența unui mare număr de șefi de state și guverne.

New York, 14 octombrie

La întrevederea dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele sesiunii Adunării Generale, Edvard Hambro

Convorbire între președintele Nicolae Ceaușescu și secretarul general al O.N.U., U Thant

10

ROMÂNIA și NAȚIUNILE UNITE

Împlinind un sfert de secol, vîrsta întregului trecut postbelic, Organizația Națiunilor Unite propune istoriei contemporane încorporarea unui capitol de amplă cuprindere, abundent în evenimente, probleme și eforturi. Sesiunea jubiliară, intrată începînd de miercuri în desfășurare solemnă, parcurge momente de evocare, bilanț și năzuințî ; tribuna forului mondial este oferită numeroșilor șefi de state și guverne, veniți la New York pentru a exprima cuvîntul națiunilor pe care le reprezintă. România participă la această sesiune la cel mai înalt nivel, în persoana tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat. La această proeminentă întrunire mondială își va găsi firească rezonanță poziția constructivă a țării noastre față de activitatea și rolul O.N.U., față de marile probleme internaționale și răspunderile ce-i revin în asigurarea viitorului pașnic al umanității.

Tabloul cunoscut al celor 25 de ani ai O.N.U. – tablou pe care-l oglindim sintetic în numărul de față al revistei – conține și valențele participării României, pe trasee ascendente, la multilaterala activitate a Organizației. Ideile nobile de pace și cooperare între popoare au fost întotdeauna parte din patrimoniul moral al țării noastre, care s-a străduit să le dea valoarea consacrării în viața internațională, atît pe calea dezvoltării relațiilor bilaterale, cît și prin aportul său la diverse organisme internaționale. O îndelungată experiență rodnică a confirmat că în aceste organisme pot fi create condiții favorabile unor proiecte și activități comune, se instaurează treptat spiritul cooperării, se descoperă mai ușor trăsături de apropiere a intereselor pe plan internațional și, în acest fel, se deschid posibilități noi de lărgire a raporturilor bilaterale. Rațiuni temeinice ne fac, așadar, să vedem în O.N.U. un cadru organizat de natură a înlesni conjugarea eforturilor pentru a asigura interesele fundamentale ale comunității națiunilor, în primul rînd securitatea și pacea.

Acestui for cu vocație universală, unde se dezbat problemele majore ale prezentului și viitorului, îi revin, potrivit Cartei, înalte răspunderi pentru promovarea păcii și cooperării internaționale. Oferind fiecărei țări cadrul prielnic pentru a-și afirma personalitatea suverană, Organizația Națiunilor Unite însumează, totodată, interesele comune, ca entitate juridică și morală, în atribuțiile căreia trebuie să-și păstreze prioritate respectarea normelor de legalitate și echitate internațională.

„Noi apreciem că în soluționarea problemelor pe care le ridică viața internațională contemporană, în promovarea colaborării între state – arată tovarășul Nicolae Ceaușescu – *un important rol pozitiv îl poate avea Organizația Națiunilor Unite. România militează pentru sporirea eficienței acestei organizații și a altor organisme internaționale chemate să contribuie la dezvoltarea înțelegerii și colaborării internaționale, la asigurarea păcii, conlucrează fructuos cu alte state pentru sprijinirea unor inițiative și acțiuni menite să stimuleze cooperarea între toate statele europene, să îmbunătățească atmosfera internațională".*

Unul din fundamentele relațiilor externe ale României este acțiunea perseverentă pentru respectarea dreptului internațional, pentru o generalizare durabilă a spiritului de legalitate în relațiile dintre state, deziderat major al lumii contemporane și înscris ca un postulat primordial în prevederile Cartei O.N.U. Orientarea aceasta, expusă de reprezentanții României la O.N.U. și în alte organisme internaționale, se întemeiază pe afirmarea unor principii larg recunoscute în relațiile dintre state. S-a dovedit pe deplin în practica vieții internaționale că respectarea riguroasă a principiilor suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, nerecurgerii la

Inițiative românești în cadrul O. N. U. și al instituțiilor sale specializate

ADUNAREA GENERALĂ A O.N.U.

1957 și 1963 — Rezoluțiile 1157 (XII) și 1942 (XVIII) — **Declarația de principii asupra cooperării economice internaționale**

1963 — Rezoluția 1939 (XVIII) — **Planificarea în vederea dezvoltării**

1965 — Rezoluția 2037 (XX) — **Declarația cu privire la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare**

1965 — Rezoluția 2085 (XX) — **Punerea în valoare și utilizarea resurselor umane**

1965 — Rezoluția 2129 (XX) — **Acțiuni pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate între state europene aparținînd unor sisteme social-politice diferite**

1966 — Rezoluția 2148 (XXI) — **Anul internațional al turismului**

1967 — Rezoluția 2299 (XXII) — **Cooperarea industrială**

1967 — Rezoluția 2317 (XXII) — **Rolul Comisiei Economice O.N.U. pentru Europa în dezvoltarea cooperării economice internaționale**

1967 — Rezoluția 2318 (XXII) — **Cooperarea în domeniul științei și tehnicii**

1968 — Rezoluția 2458 (XXIII) — **Cooperarea în domeniul utilizării ordinatoarelor și tehnicilor electronice de calcul la dezvoltare**

1970 — Înscrierea a două puncte pe ordinea de zi a celei de-a 25-a sesiuni a Adunării Generale :

— **Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare asupra păcii și securității în lume**

— **Rolul științei și tehnologiei moderne în dezvoltarea națiunilor și necesitatea întăririi cooperării economice și tehnico-științifice între state**

→

O.N.U. — Sesiunea jubiliară

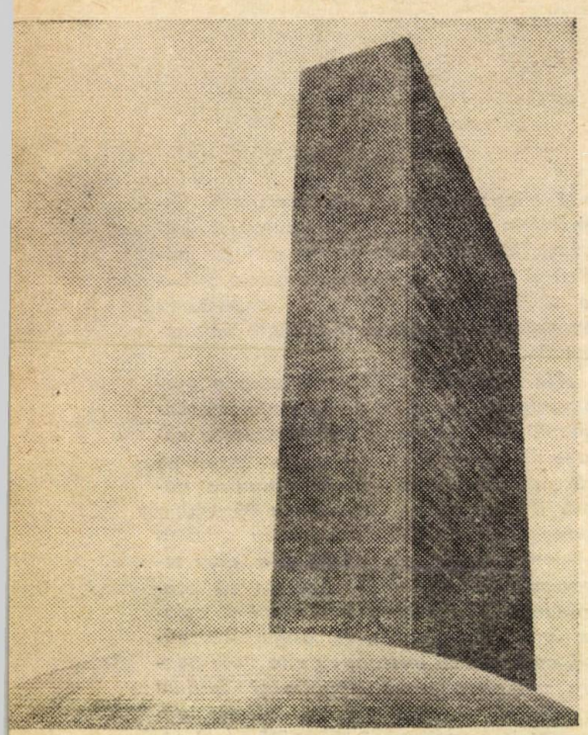

forță sau amenințare cu forța, reglementării diferendelor prin mijloace pașnice, dreptului popoarelor de a-și hotărî destinul contribuie în mod determinant la procesul de dezvoltare a cooperării, de destindere și înțelegere internațională.

Reflectînd propriile sale interese și aspirații, precum și necesitatea sedimentării unor raporturi internaționale normale, România a acordat sprijin codificării, în cadrul O.N.U., a principiilor de drept internațional care trebuie să stea la baza relațiilor interstatale. Țara noastră s-a pronunțat, de asemenea, pentru consacrarea, în documentele O.N.U., a dreptului inalienabil al tuturor statelor la existență liberă, la suveranitate și independență națională, la pace și securitate în relațiile lor pe plan internațional. Continuitatea nealterată a acestei politici se degajă limpede și din propunerea guvernului român ca, la actuala sesiune jubiliară, Adunarea Generală a O.N.U. să adopte în mod solemn Declarația asupra principiilor de drept internațional privind relațiile de prietenie și cooperare între state, în conformitate cu Carta O.N.U.

În repetate rînduri, atunci cînd în atmosfera internațională au intervenit încordare sau momente de criză, România a pledat pentru legalitate internațională și respectarea prevederilor Cartei, pronunțîndu-se categoric împotriva recurgerii la forță în diferendele dintre state. Reprezentanții noștri la O.N.U. și în alte organisme internaționale au exprimat cu fermitate sprijinul și solidaritatea poporului român cu lupta eroică a poporului vietnamez și, în același timp, au demonstrat absurditatea și eșecul politicii de forță folosite în Vietnam și în restul peninsulei indochineze. Așa cum reiese și din evoluția situației din ultimele săptămîni, o reglementare posibilă a acestui conflict rămîne să se bazeze pe o soluție politică — și nu de forță — respectîndu-se drepturile legitime ale popoarelor din această regiune de a dispune de soarta lor, fără amestec dinafară. Este bine cunoscută poziția României — ca un alt exemplu în sfera legalității internaționale — față de conflictul din Orientul Apropiat, pentru a cărui reglementare pașnică s-a pronunțat în termeni neîndoielnici.

În decursul celor 15 ani de participare la O.N.U., România a rămas atașată concepției că O.N.U. trebuie să dețină un rol de promovare activă a cooperării internaționale pe multiple planuri și, ca atare, a dat curs unor acțiuni concrete — inițiindu-le sau sprijinindu-le în diferite foruri internaționale. Conviețuirea pașnică și colaborarea internațională se impun ca o necesitate obiectivă a lumii contemporane. Departe de a fi numai o substanțiere academică a alternativei unice la războiul nuclear, această necesitate decurge din abordarea realistă a interdependențelor existente în lumea de azi, din faptul că forțele de producție ale societății au un ritm de dezvoltare fără precedent, știința și tehnologia pătrund și transformă toate domeniile vieții materiale și spirituale, ceea ce face ca progresul și prosperitatea popoarelor să fie organic legate de un circuit mondial neîntrerupt al valorilor, corespunzător unui sistem de relații internaționale ridicat, tot prin eforturi comune, la nivelul civilizației contemporane.

România se prezintă la această aniversare a Națiunilor Unite cu un amplu și rodnic bilanț al participării sale la activitatea O.N.U. și a multor alte organisme internaționale. Nu vom trece aici în revistă zecile de inițiative, propuneri, acțiuni, contribuții originale și în calitate de coautor — acest tablou este redat în corpul revistei — dar vom reliefa că ele sînt expresii autentice ale voinței de înțelegere și cooperare a poporului și statului nostru. Merită să desprindem, ca o componentă majoră a participării române, acțiunile întreprinse pentru normalizarea și intensificarea raporturilor pe plan european, a căror evoluție încurajatoare din ultimul timp căpătase o potențare evidentă încă la cea de-a 20-a sesiune a Adunării Generale, cînd a fost adoptată în unanimitate rezoluția inițiată de țara noastră — Acțiuni pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate între state europene aparținînd unor sis-

Inițiative românești

CONSILIUL SOCIAL ȘI ECONOMIC AL O.N.U.

1965 — Rezoluția 1079 (XXXIX) — **Planificarea și proiectările economice**
1965 — Rezoluția 1083 (XXXIX) — **Cooperarea științifică și tehnică**
1965 — Rezoluția 1090 (XXXIX) — **Punerea în valoare și utilizarea resurselor umane**
1966 — Rezoluția 1116 (XLI) — **Rolul Comisiei Economice O.N.U. pentru Europa în dezvoltarea cooperării economice internaționale**
1966 — Rezoluția 1148 (XLI) — **Planificarea și proiectările economice**

COMISIA ECONOMICĂ O.N.U. PENTRU EUROPA

1966 — Rezoluția 1 (XXI) — **Activitatea Comisiei în legătură cu rezoluția 2129 (XX) a Adunării Generale**
1966 — Rezoluția 2 (XXI) — **Activitatea Comisiei în domeniul dezvoltării industriale**
1967 — Rezoluția 14 (XXII) — **Cooperarea științifică și tehnologică**
1968 — Rezoluția 4 (XXIII) — **Cooperarea științifică și tehnologică**
1968 — Rezoluția 5 (XXIII) — **Activitatea C.E.E./O.N.U. în domeniul industriei chimice**
1969 — Rezoluția 1 (XXIV) — **A 25-a aniversare a O.N.U.**
1969 — Rezoluția 6 (XXIV) — **Cooperarea științifică și tehnologică**
1970 — Rezoluția 3 (XXV) — **Crearea Comitetului pentru industria chimică**
1970 — Rezoluția 4 (XXV) — **Dezvoltarea comerțului european**
1970 — Rezoluția 5 (XXV) — **Cooperarea științifică și tehnologică**

CONFERINȚA NAȚIUNILOR UNITE PENTRU COMERȚ ȘI DEZVOLTARE

1964 — Recomandarea A.IV.6 — **Livrări de echipament pe credit rambursabil în cote-părți din producția obținută sau prin alte produse**
1964 — Recomandarea A.VI.3 — **Importanța acordurilor pe termen lung**
1968 — Recomandarea TD/L.7 — **Formarea de personal tehnic specializat în domeniul promovării exporturilor**
1968 — Recomandarea TD/L.10 — **Măsuri pentru informarea opiniei publice mondiale asupra lucrărilor U.N.C.T.A.D. și a problemelor dezvoltării economice și sociale**

teme social-politice diferite. De la faza pozitivă a inițiativei române, căreia i s-au alăturat atunci state europene socialiste, nealiniate și membre ale N.A.T.O., trecînd prin procesul pătrunderii influențelor favorabile destinderii, atmosfera politică pe continentul nostru atestă în prezent desfășurarea unui intens dialog intereuropean și acumularea unor condiții care fac posibil startul pregătirilor multilaterale concrete în vederea organizării unei conferințe general-europene, de natură a stimula mai departe cooperarea și a netezi calea spre înfăptuirea securității și soluționarea problemelor pendinte.

Manifestarea activă a României la O.N.U. și în general pe scena vieții internaționale capătă valoare de simbol, arătînd că într-adevăr țările mici și mijlocii au posibilități reale de a-și afirma personalitatea și a-și spune cuvîntul în problemele aflate pe agenda O.N.U. și a întregii omeniri. Este ilustrată, de asemenea, în mod semnificativ teza ce se degajă din prevederile Cartei și potrivit căreia toate țările membre ale comunității mondiale, indiferent de dimensiunile, potențialul sau sistemul lor social, au dreptul și îndatorirea să aducă o contribuție constructivă la dezbaterea și rezolvarea problemelor internaționale și, totodată, nici un stat nu trebuie să fie împiedicat a-și aduce contribuția.

Valabilitatea acestei teze a participării egale și suverane nu-și poate primi confirmarea deplină decît în accepția principiului universalității O.N.U. Realitățile lumii contemporane, pe care O.N.U. are datoria de a le oglindi într-un mod corespunzător, impun ca imperios necesară restabilirea locului ce i se cuvine R.P. Chineze la O.N.U., ca unul din membrii fondatori ai Organizației. O însemnătate deosebită pentru evoluția situației internaționale ar avea-o admiterea la O.N.U. a celor două state germane, precum și a altor state care mai sînt încă împiedicate să-și exercite dreptul suveran de a participa la activitatea O.N.U. Ignorarea acestor realități are repercusiuni negative asupra capacității însăși a O.N.U. de a găsi soluții viabile în mari probleme internaționale, în primul rînd dezarmarea și dezvoltarea economică.

La un sfert de secol de la întemeierea O.N.U., o dată cu aprecierile pozitive pentru succesele și progresele înfăptuite, trebuie amintit că pe planeta noastră mai persistă încă mari probleme nerezolvate. În diferite regiuni ale lumii războiul provoacă pierderi și suferințe popoarelor, sînt menținute primejdioase focare de război, cursa înarmărilor a luat proporții imense, dominația colonială nu a fost total lichidată și în zone întinse ale globului precumpănește subdezvoltarea, în contrast cu avansul tehnologic al civilizației contemporane. În cadrul preocupărilor centrale la actuala sesiune se situează la loc de frunte problemele dezarmării, dezvoltării și decolonizării, la dezbaterea cărora România s-a înscris cu o nouă participare de substanță. Pe ordinea de zi au fost incluse două puncte propuse de țara noastră: *„Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare asupra păcii și securității mondiale"* și *„Rolul științei și tehnologiei moderne în viața națiunilor și necesitatea cooperării economice și tehnico-științifice între națiuni"*. Este încă un corolar al politicii de participare a României, în cadrul O.N.U., la abordarea concretă, utilă a problemelor nesoluționate încă, prin eforturile comune ale statelor.

Momentul istoric al jubileului O.N.U. oferă tuturor statelor un prilej de afirmare și reafirmare a încrederii lor în respectarea principiilor cuprinse în Cartă, de a-și angaja eforturile în promovarea cooperării, păcii și securității mondiale. Fidelă principiilor care stau la temelia politicii ei externe, România va rămîne și în viitor o participantă stăruitoare la activitatea O.N.U., militînd pentru întărirea rolului, eficienței și autorității O.N.U. în viața internațională, pentru transpunerea în viață a idealurilor de cooperare, pace și independență ale tuturor popoarelor lumii.

Liviu RODESCU

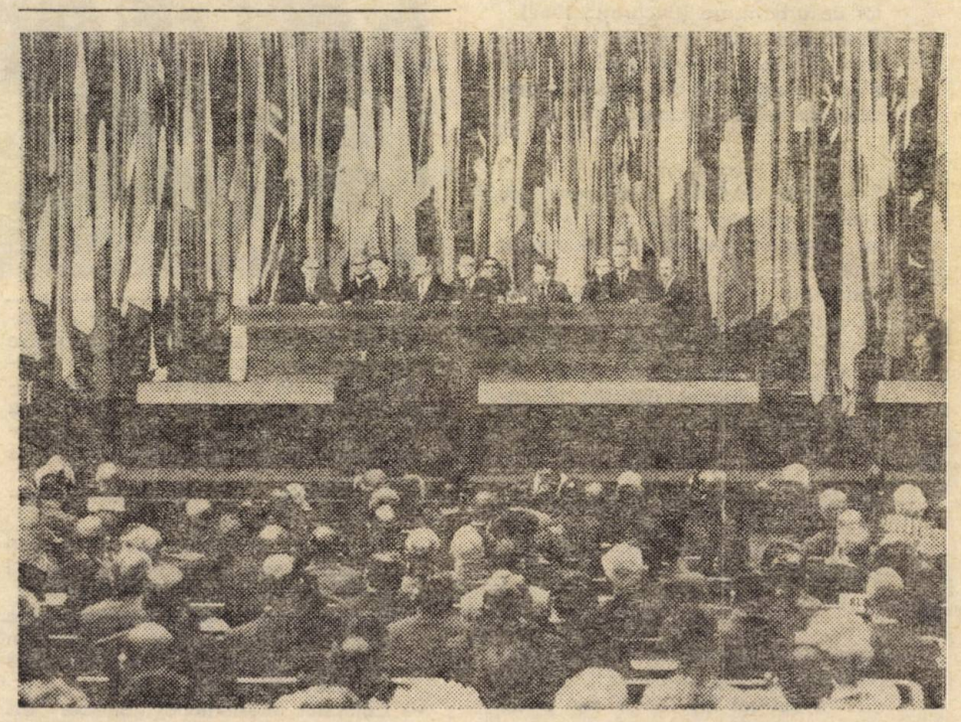

La ceremonia desfășurată la Palatul Națiunilor din Geneva, cu prilejul împlinirii a 25 de ani de la crearea Națiunilor Unite

ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE PENTRU DEZVOLTARE INDUSTRIALĂ

1968 — Rezoluția 6 (II) — Cooperarea între O.N.U.D.I. și comisiile economice regionale
1968 — Rezoluția 8 (II) — Formarea de personal național pentru dezvoltarea industrială
1969 — Rezoluția 19 (III) — Utilizarea ordinatoarelor și a tehnicilor de calcul la dezvoltarea industrială

AGENȚIA INTERNAȚIONALĂ PENTRU ENERGIA ATOMICĂ

1964 — Proclamarea anului 1965 drept An al cooperării internaționale în domeniul aplicării pașnice a energiei nucleare
1966 — Formarea de cadre în domeniul nuclear și colaborarea în acest scop între A.I.E.A. și alte instituții specializate

ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

1968 — Valorificarea resurselor umane
1968 — Cooperarea europeană în domeniul educației, științei și culturii

ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE PENTRU ALIMENTAȚIE ȘI AGRICULTURĂ

1964 — Intensificarea schimburilor științifice în domeniul agriculturii și alimentației
1967 — Utilizarea resurselor umane
1969 — Necesitatea reformei agrare pentru dezvoltarea producției agricole
1969 — Aniversarea a 25 de ani de la crearea F.A.O.

ORGANIZAȚIA INTERNAȚIONALĂ A MUNCII

1963 — Comerțul internațional și utilizarea forței de muncă
1964 — Amendament la proiectul de Convenție privind utilizarea forței de muncă (asigurarea dreptului la muncă)
— Anul cooperării internaționale și cea de-a XX-a aniversare a O.N.U.
1966 — Dezvoltarea resurselor umane

ORGANIZAȚIA MONDIALĂ A SĂNĂTĂȚII

1962 — Formarea de cadre sanitare medii
1965 — Organizarea serviciilor naționale de sănătate publică

ORGANIZAȚIA METEOROLOGICĂ MONDIALĂ

1967 — Pregătirea de cadre naționale în domeniul meteorologiei

O.N.U. — Sesiunea jubiliară

Reuniuni în România sub egida O. N. U.

■

— Reuniunea mixtă a Comitetului administrativ de coordonare al O.N.U. și Comitetului pentru programe și coordonare al Consiliului Economic și Social al O.N.U. Au fost prezenți U Thant, secretar general al O.N.U., și șefii tuturor instituțiilor specializate ale O.N.U. (București, 1968)
— Seminarul O.N.U. privind efectele dezvoltării științei și tehnicii asupra condiției femeii (Iași, 1969)
— Seminarul O.N.U. asupra problemelor de urbanizare (București, 1969)
— Reuniunea unui grup de lucru privind folosirea calculatoarelor și tehnicilor electronice de calcul în procesul dezvoltării (București, 1970)

■

— Simpozion privind alimentarea cu energie electrică și căldură a marilor complexe industriale (București, 1968)
— Simpozion asupra utilizării gazelor în industria chimică (București, 1968)
— Reuniunea grupului de lucru al C.E.E./O.N.U. privind prelucrarea electronică a datelor statistice (București, 1968)

■

— Reuniunea de experți privind cooperarea industrială dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare (București, 1970)

■

— Reuniunea internațională de experți privind educația extrașcolară a tinerilor în spiritul idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare (București, 1964)

București, 1968. Președintele Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, la una din ședințele reuniunii mixte a Comitetului administrativ de coordonare al O.N.U. și a Comitetului pentru programe și coordonare al Consiliului Economic și Social.

— Reuniunea internațională de experți în problemele educației tineretului universitar (București, 1966)
— Reuniunea de experți pregătitoare a Conferinței miniștrilor științei din statele europene membre ale UNESCO (București, 1968)
— Colocviul internațional „Sursele arheologice ale civilizațiilor europene" (București, 1968)

— Colocviul internațional „Problemele actuale ale predării matematicii în școlile secundare și superioare din țările europene" (București, 1968)
— Reuniunea internațională de experți în domeniul educației tineretului în spiritul Declarației privind promovarea idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare (București, 1968)
— Întîlnirea rectorilor universităților europene în problemele cooperării interuniversitare (București, 1970)

■

— Seminarul privind cercetările operaționale în medicină (București, 1969)

Reprezentarea României în organele de conducere ale O. N. U. și ale instituțiilor sale specializate

1. **Organizația Națiunilor Unite** — principalele organisme :

a. Adunarea Generală	președinte — 1967 vicepreședinte — 1959 și 1962
b. Consiliul de Securitate	— 1962
c. Consiliul Economic și Social	1965 — 1967
d. Consiliul Dezvoltării Industriale	1967 — 1968
e. Consiliul U.N.C.T.A.D.	1968 — 1972
f. Consiliul de Administrație al P.N.U.D.	1968 — 1970 1971 — 1973

2. **Consiliul Executiv al F.A.O.**	1968 — 1970 1971 — 1973
3. **Consiliul Executiv al U.N.E.S.C.O.**	1962 — 1968
4. **Consiliul de Administrație al O.I.M.**	1969 — 1972
5. **Consiliul Executiv al U.P.U.**	1969 — 1974
6. **Consiliul Executiv al O.M.S.**	1967 — 1970
7. **Consiliul Guvernatorilor al A.I.E.A.**	1957 — 1959 1963 — 1965

1945 — cronologie — 1970

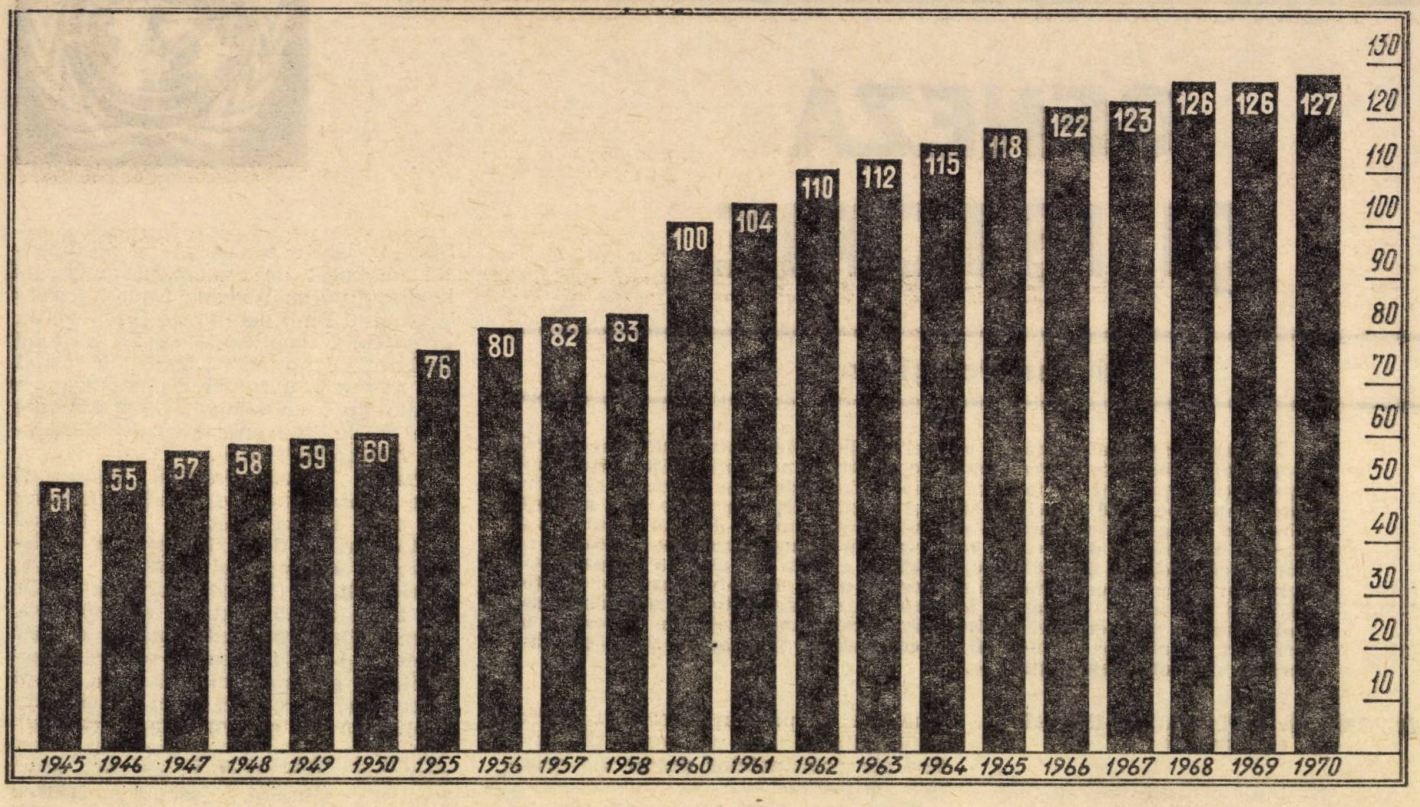

1945

1. Arabia Saudită
2. Argentina
3. Brazilia
4. Cehoslovacia
5. Chile
6. China
7. Cuba
8. Danemarca
9. El Salvador
10. Filipine
11. Franța
12. Grecia
13. Haiti
14. Iran
15. Iugoslavia
16. Liban
17. Luxemburg
18. Marea Britanie
19. Nicaragua
20. Noua Zeelandă
21. Paraguay
22. Polonia
23. Republica Arabă Unită
24. Republica Dominicană
25. R.S.S. Bielorusă
26. R.S.S. Ucraineană
27. Siria
28. S.U.A.
29. Turcia
30. U.R.S.S.
31. India
32. Peru
33. Australia
34. Costa Rica
35. Liberia
36. Columbia
37. Mexic
38. Republica Sud-Africană
39. Canada
40. Etiopia
41. Panama
42. Bolivia
43. Venezuela
44. Guatemala
45. Norvegia
46. Olanda
47. Honduras
48. Uruguay
49. Ecuador
50. Irak
51. Belgia

1946

52. Afganistan
53. Islanda
54. Suedia
55. Tailanda

1947

56. Pakistan
57. Republica Arabă Yemen

1948

58. Birmania

1949

59. Israel

1950

60. Indonezia

1955

61. Albania
62. Austria
63. Bulgaria
64. Cambodgia
65. Ceylon
66. Finlanda
67. Iordania
68. Irlanda
69. Italia
70. Laos
71. Libia
72. Nepal
73. Portugalia
74. România
75. Spania
76. Ungaria

1956

77. Maroc
78. Sudan
79. Tunisia
80. Japonia

1957

81. Ghana
82. Malayezia

1958

83. Guineea

1960

84. Camerun
85. Ciad
86. Cipru
87. Coasta de Fildeș
88. Dahomey
89. Gabon
90. Madagascar
91. Niger
92. Republica Africa Centrală
93. Republica Democratică Congo
94. Republica Populară Congo
95. Somalia
96. Togo
97. Volta Superioară
98. Mali
99. Senegal
100. Nigeria

1961

101. Sierra Leone
102. Mauritania
103. Mongolia
104. Tanzania

1962

105. Burundi
106. Jamaica
107. Ruanda
108. Trinidad-Tobago
109. Algeria
110. Uganda

1963

111. Kuweit
112. Kenya

1964

113. Malawi
114. Malta
115. Zambia

1965

116. Gambia
117. Insulele Maldive
118. Singapore

1966

119. Guyana
120. Botswana
121. Lesotho
122. Barbados

1967

123. Republica Populară a Yemenului de Sud

1968

124. Mauritius
125. Swaziland
126. Guineea Ecuatorială

1970

127. Fiji

*) Prezenta listă a statelor membre ale O. N. U. are în vedere criteriul strict cronologic al intrării în Organizație. În cazul coincidenței datei (zi, lună) de intrare în Organizație, primează criteriul alfabetic.

GENEZĂ ȘI ISTORIE

Cristian Popișteanu

Într-un moment cînd atenția opiniei publice este concentrată spre marele areopag al diplomației contemporane de pe țărmul newyorkez East River unde Organizația Națiunilor Unite își celebrează sfertul de veac de umbre și lumini, în prezența a peste 70 de șefi de state și de guverne, este poate mai nimerită ca oricînd o clipă de meditație la sorgintea organismului devenit în ultimii 25 de ani o dimensiune distinctă și remarcată în tot mai numeroase domenii ale vieții internaționale. Și dacă începem să ne gîndim la nașterea Organizației Națiunilor Unite sîntem datori să spunem că nici o altă organizație internațională nu a luat ființă vreodată în împrejurări mai dramatice și mai luminoase, că niciodată la crearea unei instituții de vocație universală nu a prezidat un spirit atît de laborios și încărcat de contradicții și totodată atîtea și atîtea speranțe și idealuri ale națiunilor.

O FORMULĂ DIPLOMATICĂ DEVINE UN SIMBOL

Istoria Națiunilor Unite își înscrie începuturile încă în primii ani ai războiului al doilea mondial, conflagrație care a impus cea mai dramatică și multilaterală înfruntare pe plan internațional între blocul puterilor fasciste și statele mari și mici reunite în cea mai largă coaliție în numele luptei împotriva hitlerismului și fascismului. Cataclismul războiului a radicalizat în proporții noi, fără precedent, năzuința popoarelor spre libertate și democrație. Succesiunea agresiunilor fasciste, brutalitatea și cinismul prin care erau încălcate demnitatea și independența națiunilor au pus cu o neobișnuită acuitate la ordinea zilei necesitatea restabilirii credinței în echitate, justiția și etica internațională, în drepturile suverane și în egalitatea statelor. Este un semn peremptoriu al necesității istorice că în acei primi ani de război s-a afirmat cu putere pe lîngă hotărîrea fermă a puterilor coaliției antifasciste de a zdrobi și nimici pe agresori, dorința lor de a se făuri o organizație internațională universală, capabilă să vegheze la asigurarea păcii și securității generale, să promoveze colaborarea pașnică multilaterală între toate statele lumii.

Sedimentînd și relevînd străvechile năzuințe exprimate de-a lungul secolelor de mințile cele mai luminate de a se crea o organizație investită cu misiunea de a veghea la pacea și înțelegerea între popoare, dorința de a înarma omenirea cu un instrument eficient al dreptului internațional corespundea aspirațiilor maselor populare din lumea întreagă pentru statornicirea și menținerea unei păci cu adevărat trainice. Aceasta cu atît mai mult cu cît era încă vie în memorie amintirea lipsită de glorie a Societății Națiunilor.

Este mai mult decît o incursiune în geneza O.N.U. a evoca astăzi fie și cîteva din etapele principale fixate cronologic pe drumul spre o organizație internațională de pace și securitate, obiectiv pe care-l descoperim ca o permanență în preocupările de interes major din analele politice și diplomatice ale principalelor puteri ale coaliției antifasciste.

Septembrie 1941. La consfătuirea interaliată de la Londra, guvernul sovietic a prezentat o declarație cu privire la necesitatea stabilirii mijloacelor de asigurare a păcii postbelice.

Spre sfîrșitul anului 1941 a fost inițiat, de către un grup de personalități politice din S.U.A., „Comitetul consultativ asupra politicii externe de după război", care să studieze posibilitățile creării unei organizații a națiunilor pentru asigurarea păcii mondiale. Propunerea a fost salutată călduros de către președintele S.U.A., F.D. Roosevelt ca o idee care corespundea întocmai vederilor sale.

Decembrie 1941. În declarația comună sovieto-polonă s-a subliniat urgența creării unei organizații internaționale care să unească eforturile statelor în scopul asigurării unei păci trainice.

În ziua Anului Nou 1942, cele patru puteri — S.U.A. Anglia, U.R.S.S. și China — semnau la Washington o declarație care deși nu se ocupa de perspectiva unei organizații, proclamase solemn angajamentul statelor semnatare de a folosi toate resursele lor în lupta pentru asigurarea victoriei coaliției antifasciste. În timpul discuțiilor de la Casa Albă*), președintele Statelor Unite a sugerat ca documentul (elaborat de diplomații americani în discuțiile cu Winston Churchill care la sfîrșitul lunii decembrie 1941 se afla în capitala americană) să fie intitulat Declarația Națiunilor Unite. Și astfel s-a născut o formulă diplomatică devenită apoi un simbol. La 2 ianuarie alte 22 de guverne semnau Declarația Națiunilor Unite.

Prima acțiune practică îndreptată spre crearea unei organizații postbelice de pace și securitate a fost inițiată la **Conferința de la Moscova a miniștrilor externe ai U.R.S.S., S.U.A., Marii Britanii** (19—30 octombrie 1943). Cu toată agenda extrem de încărcată, prima Declarație adoptată la această conferință a fost cea cu privire la securitatea generală (la hotărîre a aderat ulterior și China), al cărei punct patru subliniază că guvernele american, sovietic, englez și chinez „recunosc necesitatea înființării în cel mai scurt termen cu putință, în scopul menținerii păcii și securității internaționale, a unei organizații internaționale generale întemeiate pe principiul egalității suverane a tuturor statelor iubitoare de pace, membre ale acestei organizații putînd fi toate statele iubitoare de pace, mari sau mici".

Puțin timp mai tîrziu, **Conferința șefilor de guverne ai U.R.S.S., S.U.A. și Angliei de la Teheran** (decembrie 1943), a confirmat hotărîrile conferinței miniștrilor afacerilor externe de la Moscova.

DE LA DUMBARTON OAKS LA SAN FRANCISCO

Pentru stabilirea proiectului viitoarei organizații internaționale a fost convocată o conferință pregătitoare, care a avut loc la Dumbarton Oaks, statul Washington (S.U.A.), între 21 august și 7 octombrie 1944.

Conferința de la Dumbarton Oaks s-a ținut în două etape:

— 21 august — 28 septembrie 1944, cu participarea delegațiilor Marii Britanii, Uniunii Sovietice și Statelor Unite ale Americii.

— 29 septembrie — 7 octombrie 1944, cu participarea delegațiilor Marii Britanii, Chinei și Statelor Unite ale Americii. Uniunea Sovietică n-a participat la această parte a conferinței, întrucît se discutau probleme privind războiul din Extremul Orient, unde U.R.S.S. nu era pe atunci angajată în operații militare.

Conferința de la Dumbarton Oaks se distinge prin caracterul ei extrem de laborios, prin confruntarea punctelor de vedere într-o mult mai ascuțită măsură decît la convorbirile anterioare cu privire la crearea unei organizații de pace și securitate. Se poate spune că toate punctele discutate, începînd chiar cu titulatura organizației care a înregistrat 5—6 propuneri succesive,

*) O dată cu criminala și perfida agresiune hitleristă împotriva U.R.S.S. și cu atacul japonez de la Pearl Harbour contactele politico-diplomatice anglo-americane cît și sovieto-anglo-americane se înmulțiseră simțitor. Cele mai importante fuseseră în această perioadă convorbirile Churchill-Roosevelt din largul coastelor insulei New Foundland încheiate la 14 august 1941 cu Carta Atlanticului care inițial, în concepția britanică, trebuia să cuprindă și ideea unei organizații postbelice, idee care a fost însă socotită de președintele Roosevelt prematură pentru a fi prezentată opiniei publice americane întrucît S.U.A. nu se aflau în stare de război. A urmat la 24 septembrie 1941 amintita consfătuire interaliată de la Londra la care guvernul sovietic și-a însușit Carta Atlanticului, iar la începutul lunii decembrie, Anthony Eden, titularul Foreign Office-ului, a făcut o călătorie la Moscova în timpul căreia în convorbirile cu oficialitățile sovietice au fost evocate și ideile organizației postbelice de pace și securitate.